

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 39 (2534) 1998 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 22 •

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Tiesos ieškojimas

Netiesa – tai kaip aštrios adatėlės dūris į visa jaučiantį kūną. Nedaug reikia, o reaguojama net aiktėliškai. Ir taip jau nuo pat vaikystės, kai tik užtenka sąmoningumo atskirti, kas ir kaip sakoma, kas daroma.

TA ĮGIMTA žmogiškoji savybė būti jautriam tiesai, nepastebimai ir ne visada nujaučiant, smagsto gaires, kurios padeda žmogui orientuotis grindžiant vienokius ar kitokius gyvenimo pamatus. Juo žmogus jautresnis tiesai, juo ir tie pamatai tvirtesni lipdosi – įgyjamas aukštesnis tobulėjimo laipsnis. Istorija moko ir pavyzdžiais nurodo, kad daugelis tvirtadvasių žmonių dėl tiesos yra paaukoję savo gyvybes. Antra vertus, ne kiekviena mirtis už įsitikinimus yra mirtis dėl tiesos, nes dažnas įsitikinimas kaip netikras pinigais nėra tiesa. Tai taip pat rodo tautų bei žmonių istorijas. Tuo būdu kai kam gal atrodytų, kad tiesa yra sąlygotas dalykas, dirbtinis, laikinas, to paties žmogaus pagal reikalą sukurta danga, palengvinanti ko nors siekti. Vargu ar giliau žvelgiantys su tokiu požiūriu sutiks. Mat gali atstriti, kad tikrosios tiesos versmės yra gėris, kuris nedalomas, nereformuojamas, neprisitaikantis prie užgaidų ar poreikių įvairovės, nes yra visos egzistencijos gyvybinė ašis. Jai vienai ir priklauso tiesa tikrąja šio žodžio prasme. Blogio pusėje pilna netikrų pranašų, trumpalaikių idėjų, reikšmingų naujovių, kartais bandančių visą pasaulį apversti aukštyn kojom. Žmogui, per daug nesileidžiančiam į panašius svarstymus, ne visada yra lengva pasirinkti tikrąjį daiktą.

GYVENIMO kasdienybėje tas pasirinkimas yra didelis ir nuolatinis. Nuo pat ryto iki vakaro žmogus paprastai yra bandomas ir tikrinamas; kiekviena valanda gali pavirsti egzaminu, keliančiu klausimus, ar pasisakei už tiesą? Užsiėmimai, išpuodžiai, sprendimai, išgirstos naujienos, santykiai su kitais – visos kasdienės margumynas pateikia daug medžiagos, iš kurios, jei nori stengtis būti sau ir kitiems teisingas, reikia išsirinkti visą, kas priklauso tiesai. Nėra tai lengva, nes dažnai dalykai taip susinrpija, kad nesunku suklysti. Bet jau vien tik pastangos reiškia daug daugiau, negu nekreipimas dėmesio į nieką. Be pastangų šiaip sau bet ką priimti už gryną pinigą tėra savęs ir dažnai kitų klaidinimas. Skubios ir neapgalvotos išvados dažnai prisideda prie netiesos skleidimo. Tiesos ieškant net ir su žiniasklaidos priemonėmis reikėtų atsargiau elgtis. Kartais tas „mačiau, girdėjau, skaičiau“ priimamas už gryniausią pinigą, o reikėtų elgtis atsargiau ir visą priėmimą atitinkamai įvertinti. Šių dienų žinių, minčių, idėjų, reklamų, naujų teorijų bei pažiūrų skleidimo priemonės yra tokios nuostabios, kad dažnam pasidaro svarbiau ne kas pateikiama, bet kaip. Iš tokio požiūrio daromos ir išvados apie tiesą. Tai klaidinanti nuomonė. Užtat juo aukštesnė techninė pažanga, juo daugiau įvairių naujovių prieš akis atsiveria. Dėl to ir žmogus turėtų darytis akylesnis, pratintis stipriau sijoti į jį be paliovos plūstantią medžiagą. Atrodo, gera yra viską ir visiems, be jokios išimties, pateikti pasirinkimui vardan laisvės, pažangos ir augančių patogumų. Tačiau ta turgaus aplinka pasaulyje jau kelia rimtų rūpesčių. O tiesa – tai uola. Galima ją pridengti, gal ir žiedais apiberti, bet ji per amžius nieku kitu nepavirsta. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Kanada vėl pirmąja pasaulyje

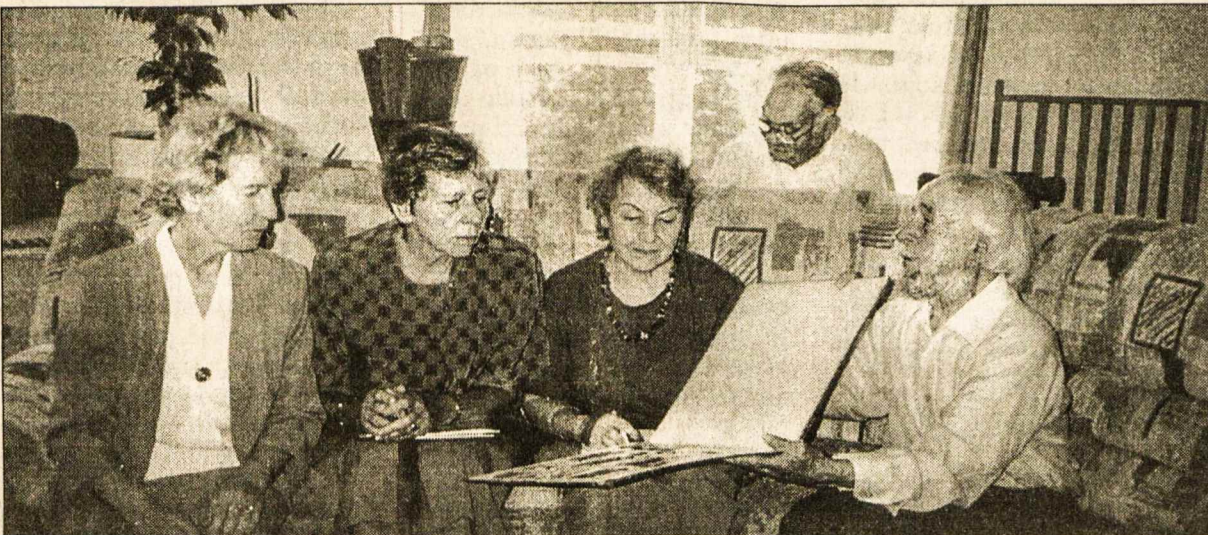
Jungtinių Tautų 1998 metų pranešime Kanada įvertinta penktą kartą iš eilės pirmąja pasaulyje, turinti geriausią bendrą gyvenimo lygį 174 JT narių tarpe. Į to vertinimo rodiklius įeina sveikatos lygis, mokslo lygis, gyvenimo trukmės statistika ir asmeninės pajamos. Bendrame vertinime šį sykį Prancūzija užėmė antrą, Norvegija – trečią, JAV – ketvirtą vietą. Po jų pirmame dešimtuose seka Islandija, Suomija, Olandija, Japonija, Naujoji Zelandija ir Švedija. (Lietuva liko 79, Estija – 77, o Latvija – 92 vietoj). Tik vienas rodiklis buvo Kanadai nepalankus: neturtingųjų statistika. Kanada pasiliko 10-je vietoje su 12% beturčių. Šioje srityje pirmavo Švedija su 6,8% neturtingųjų, o JAV nukrito į 17-tą su 16,5% gyvenančių žemiau neturto ribos. Tame pačiame JT pranešime pateikiama ir daugiau įdomios, gal net nerimą keliančios, statistikos: turtingiausiose pasaulio valstybėse gyvena net 100 milijonų neturtingų žmonių; šių metų visame pasaulyje suvartotų produktų ir patarnavimų kaina bus didesnė negu 24,000, 000,000,000 (taip, trilijonus!) JAV dolerių, 86% tų pinigų išleis 20% pasaulio turtingieji. Tai penkis kart daugiau negu 1975 metais. Tuo tarpu vienas bilijonas (iš beveik 6 bilijonų) pasaulio žmonių neįstengia patenkinti savo pagrindinių

reikalavimų ir socialiai pavalyti, 2,6 bilijono žmonių vadinamame „trečiame pasaulyje“ gyvena lūšnose, be švaraus geriamo vandens, kanalizacijos, vienintelio jų transporto – pėstute. Tarp kitko, paskutinis valstybės JT sąrašas, t.y. pasaulio elgetynai, visos – Afrikoje: Gambija, Mozambike, Gvinėja, Eritėja, Etiopija, Burundi, Mali, Burkina Faso, Niger ir Sierra Leone. „Air Canada“ streikas pasibaigė ir dabar bendrovė stengiasi susigrąžinti „prarastus“ keliautojus siūlydama jiems trigubą dažno skridimo taškų skaičių ir kitokių paskatinimus. Tuo tarpu mokytojų streikai Ontario provincijoje nesibaigia. Piktai mokinių tėvai pradeda rodyti savo rūstį (šalia kelio ir oro rūšių ko gero atsiras dar ir mokslo rūstis). Švietimo ministerija kol kas dar nežada įstatymų keliu nutraukti mokytojų streiko ir priversti jų uniijas greičiau susitarti su mokyklų tarybomis – žada dar kelerą savaitę palaukti

Studentų stipendijoms Kanadoje rezervuota apie 60 milijonų dolerių, iš kurių trečdalis skirta Ontario studentams. Tų stipendijų dydis svyruoja nuo kelių šimtų dolerių vienkartinės sumos iki pilnai apmokėtų studijų. Stipendijas skiria patys universitetai, verslo bendrovės ir uniijos, įvairūs klubai, religiniai patenkinti savo pagrindinių

Lietuvių tautodailės instituto narių metinio suvažiavimo dalyviai Gananoque vietovėje Kanadoje 1998 m. rugpjūčio 22 d.

Lietuvių tautodailės instituto metiniame suvažiavime. Iš kairės: A. Veselkienė, I. Meiklejohn, B. Nagienė, B. Krokys, dail. A. Tamošaitis, skaitęs paskaitą

Tuščia frazė ir gėdinga tylą

Šiaurės Atlanto sąjungos svarstybos Vilniuje tarptautiniu mastu. Vytauto Landsbergio kritiškos pastabos apie dabartinę vakariečių laikyseną

JUOZAS VITĖNAS

Vilniuje rugsėjo 3 ir 4 dienomis įvyko svarstybos, kurių tema buvo „Euroatlanto integracija – pagrindinis stabilumo aspektas“. Buvo susirinkę apie šimtas įvairaus rango pareigūnų, diplomatų, politologų iš dvidešimties šalių ir taip pat iš Europos Sąjungos bei Šiaurės Atlanto sąjungos (NATO). Stebėjo apie pusšimtį Lietuvos ir užsienio žurnalistų.

Svarstybas globojo Lietuvos prez. V. Adamkus ir Lenkijos prez. A. Kwasniewski. Prez. V. Adamkus, pradėdamas svarstybas, sakė: narystė Europos sąjungoje ir Šiaurės Atlanto sąjungoje Lietuvai ir kitoms Vidurio Europos valstybėms reiškia saugumą, kuris užtikrintų ekonominę plėtrą ir padėtų įsijungti į bendrą vertybių erdvę. Todėl Rusijos prieštaravimas šių šalių narystei ŠAS-jė negali būti kitaip vertinamas, kaip bandymas apriboti valstybių laisvę pasirinkti savo saugumo garantijas.

Lenkijos prezidentas A. Kwasniewski savo žodyje pabrėžė: ŠAS gali tapti Europos stabilumo ramsčiu. ŠAS plėtra į rytus ir „atvirų durų“ politika, anot jo, padės suvienyti žemynus.

Lietuvos užsienio reikalų min. A. Saudargas priminė šių svarstymų tikslus: išnagrinėti galimą Baltijos šalių narystės Europos ir transatlantinės organizacijose poveikį saugumui bei stabilumui, įvertinti Europos sąjungos ir ŠAS plėtros reikšmę Baltijos jūros sričiai bei apsvaistyti kitus būdus saugumui ir stabilumui užtikrinti.

Antrą svarstymų dieną jų dalyviai išsakė savo nuomones apie ŠAS plėtrą. Danijos gynybos ministeris H. Heakkerup pažymėjo, kad ŠAS plėtra – ne lenktynės sporto aikštėje. Todėl narystės ŠAS-jė galima siekti ir ramiais diplomatiniais būdais.

ŠAS gen. sekretoriaus padėjėjas Klaus Peter Klaiiber, kuris rūpinasi tos sąjungos dialogu su partnerėmis šalimis ir vadovauja ŠAS politikos komiteto posėdžiams, pakartojo gerai žinomus pareiškimus: ŠAS plėtra įgalins užtikrinti saugumą Europoje; šis procesas nesibaigs ateinančiais metais į sąjungą priėmus pirmąsias tris naujas nares – Lenkiją, Vengriją ir Čekiją.

Panašiai pasisakė ir Amerikos ambasadorius prie ŠAS A. Vershow: „Nors būsimame ŠAS viršūnių susitikime Vašingtone naujų narių klausimas nebus svarstomas, Lenkijos, Čekijos ir Vengrijos priėmimas į šią sąjungą yra tik jos plėtros pradžia, o ne pabaiga. Kitas amerikietis – Rand korporacijos politinių studijų narys St. Laraby sakė: Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių saugumas gali būti sustiprintas priimant jas į Europos sąjungą ir paliekant atvirus ŠAS duris.

Seimo pirm. V. Landsbergis kalbėjo visai kitokia gaida, kaltindamas ŠAS ir Vakarų valstybes delsiant aiškiai pasakyti, kokios yra galimybės Lietuvai tapti ŠAS nare. Kokia tai įstaiga, kuri neatsako į esminės svarbos raštą penkerius metus, klausė Landsbergis, priminęs, kad Lietuva jau 1994 m. oficialiai pasirašė priimama į ŠAS. Žodžiai apie atvirus duris, sakė Landsbergis, turėjo vertę prieš keletą metų, o dabar juos kartoti jau net nepatogu, jeigu nekalbama konkrečiau. Anot Landsbergio, Lietuva daug padarė, kad sugrįžtų raudonojo totalizmo pabaisa ir tuo būdu prisidėjo prie Vakarų saugumo. Taip Vakarai galėjo sutaupyti milijardus, šimtus milijardų, o kai mes norime saugumo savo nedidelei šaliai, kalbama apie mūro sieną.

Artėja diena, sakė toliau Landsbergis, kai trys Vidurio Europos valstybės (Lenkija,

Vengrija ir Čekija) bus priimtos į ŠAS. Jeigu tą dieną nebus pasakyta apie kitas apsisprendusias narystei, pirmiausia apie Lenkijos kaimynę ir strateginę partnerę Lietuvą, kitaip tariant, jeigu ŠAS penkiasdešimties metų sukakties fanfaros pakeis tuščias frazes ir gėdingą tylą, regėsime moralinę ir politinę Vakarų katastrofą. Atėjo laikas kalbėti ir aiškiai pasakyti, ar Atlanto kelias skirtas visiems, ar ne – pabrėžė seimo pirm. V. Landsbergis.

Vokietijos parlamento narys ir buvęs vicekancleris bei užsienio reikalų ministeris Hans Dietrich Genscher savo kalboje itin kategoriškai ragino Europos sąjungą kuo greičiau pakviesti Baltijos valstybes dėtis dėl narystės. Anot jo, tai geriausias būdas padėti Lietuvai, o tai, kas dabar vyksta Rusijoje, yra dar viena priežastis, kodėl derybos dėl jos narystės turi būti pradėtos greičiau.

Genscher'ui, atvykusiam į Vilnių šioms svarstyboms, prez. V. Adamkus šia proga įteikė Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino pirmojo laipsnio ordną, kuris, kaip rašoma dekretu, jam paskirtas už ypatingą paramą Lietuvai 1990-91 m., įtvirtinant valstybės nepriklausomybę bei siekiant tarptautinio diplomatinio pripažinimo, ir už nuolatinę pastangą plėtojant Vokietijos ir Lietuvos tarpvalstybinių ryšių bei padedant Lietuvai jungtis į demokratinių Europos šalių bendriją.

Lietuvos laikraščiai, komentuodami šias dvi dienas trukusias tarptautines svarstybas, daro išvadą: jos dalyviai vieninai sutarė, kad didesnė valstybių integracija užtikrins didesnę saugumą ir stabilumą, tačiau jų nuomonės itin išsiskyrė dėl Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių priėmimo į Šiaurės Atlanto sąjungą. (AT&T Worldnet Service).

Savaitė Lietuvoje

Lankėsi Norvegijos karalius

Rugsėjo 4-5 d.d. valstybinių vizitų Lietuvoje lankėsi Norvegijos karalius Haraldas V ir karalienė Sonja. Prezidentas Valdas Adamkus padėjo karaliui už moralinę pagalbą, bei už paramą modernizuojant Lietuvos kariuomenę, įteikė abiems svečiams Vytauto Didžiojo 1-ojo laipsnio ordinus. Karalius užtikrino tolesnę paramą Lietuvos siekiam prisijungti prie Europos ir euroatlantinių bendradarbiavimo struktūrų, praneša ELTA. Jo teigimu, Lietuva yra glaudžiausiai su Norvegija bendradarbiaujanti valstybė. Norvegija yra dešimtoji pagal dydį investuotoja į Lietuvos ekonomiką (34,1 mln. JAV dol.).

Svečiai lankėsi Kaune, Rumšiške, Vilniaus universitete, susitiko su seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu ir ministru pirmininku Gedimynu Vagnoriu bei su Lietuvoje gyvenančiais ir dirbančiais norvegiais. Šv. Jonų šventovėje jie atidengė atminimo lentą, skirtą net palaidotam jėzuitui Lars Nielsson – tėvui Laurynui Norvegiui, XVI a. pradžioje dirbusiam Lietuvoje.

Vilniaus konferencija

Rugsėjo 3-4 d.d. Vilniaus rotušėje vyko Vilniaus konferencija tema „Euroatlanto integracija – pagrindinis stabilumo aspektas“. Konferencijoje, kurią globojo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus ir Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski, dalyvavo per šimtą įvairaus rango pareigūnų, diplomatų ir politologų iš 20 valstybių, Europos sąjungos ir ŠAS (NATO).

Susirinkimo tikslus dalyviams priminė Lietuvos užsienio reikalų ministeris Algirdas Saudargas. Svarbiausia – apsvaistyti galimą Baltijos kraštų narystės Europos ir transatlantinės organizacijose poveikį saugumui ir stabilumui, įvertinti Europos sąjungos ir ŠAS plėtros reikšmę Baltijos jūros regionui, nagrinėti kitus saugumo užtikrinimo būdus. Konferencija surengė Lietuvos užsienio reikalų ministerija, padedant Konrado Adenauerio ir Frydriko Eberto fondams, ŠAS spaudos biurui ir Norvegijos užsienio reikalų ministerijai.

Įsteigta Baltijos kraštų eskadra

Rugsėjo 4 d. Taline įvyko Lietuvos, Latvijos ir Estijos bendros karinės jūrų eskadros „BALTRON“ oficialus atidarymas. Jame dalyvavo Lietuvos krašto apsaugos ministeris Česlovas Stankevičius, kariuomenės vadas generolas majoras Jonas Andriškevičius, karinių jūrų pajėgų vadas flotilės admirolas Raimundas Baltuška bei įvairūs

užsienio kraštų pareigūnai, karininkai bei diplomatai, skelbia ELTA.

Bendros jūrų eskadros steigimas buvo pradėtas prieš dvejus metus, jo štabas pradėjo veikti pernai Taline. Estija ir Latvija įtraukė po du priešmininius laivus, o Lietuvos karinių jūrų pajėgoms atstovauja štabo, aprūpinimo, mokomasis ir patrulinis laivas „Vėtra“. „BALTRON“ eskadra jau dalyvavo Vokietijos rengiamose pratybose „Open Spirit“ („Atvira dvasia“), kurios prasidėjo rugsėjo 14 d.

Bankų investicijos Rusijoje

BNS skelbia, kad Lietuvos banko žiniomis, Lietuvos komerciniai bankai į Rusijos vyriausybės vertybės popierius yra investavę 160 mln. litų – ilgalaičius bei trumpalaikius. Bankas „Snoras“ yra investavęs apie 80 mln. litų į trumpalaikius, o „Hermis“ Rusijoje gali būti investavęs iki 60 mln. litų JAV doleriais į ilgalaičius vyriausybės vertybinius popierius. Lietuvos taupomojo banko investicijos į Rusijos, Kazachstano ir Ukrainos vyriausybinius vertybės popierius sudaro apie 14 mln. litų, „Litimpeks“ bankas į Rusijos vyriausybės vertybės popierius – apie 1,4 mln. litų.

Susitiko su frakcijos seniūnais

„Lietuvos aidas“ rašo, kad rugsėjo 7 d. Lietuvos ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius pirmą kartą pasikvietė seimo frakcijų seniūnus pasitarti. Jis prašė jų skirti ypatingą dėmesį įstatymų projektams, kurie padės Lietuvai ruošti deryboms su Europos sąjunga. Taip pat jam svarbu buvo pasitarti dėl Rusijos krizės įveikimo.

Vyriausybės kancleris Kęstutis Čilinskas pranešė, kad vyriausybė ruošiasi mažinti valdymo išlaidas, peržiūrėti atsarų lėšas. Krizės padarinius gali įveikti tik taupymas. Bus papildytas Viešųjų pirkimų įstatymas, stengiantis kad kuo daugiau prekių ir paslaugų būtų perkama konkurso būdu iš vietinių gamintojų.

Po Lietuvos užsienio politikos koordinavimo tarybos posėdžio, įvykusio rugsėjo 10 d., ministeris pirmininkas pranešė, jog dėl ekonominės krizės Rusijoje Lietuva patirs iki 1,2 bln. litų nuostolių.

Komisija tirs nusikaltimus

ELTOS žiniomis, rugsėjo 7 d. Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus pasirašė įsakymą, sudarantį tarptautinę komisiją, kuri įvertins nacių ir sovietų okupacijų režimų nusikaltimus Lietuvoje. Vilniaus universiteto profesorius Liudas Truska paskirtas vykdomuoju pirmininku, o pirmininku – seimo narys

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje

Tiesos ieškojimas

Turgaus aplinka pasaulyje kelia rimtų rūpesčių

Tuščia frazė ir gėdinga tylą

Laikas pasakyti, ar Atlanto kelias skirtas visiems

Originalas ir jo kopija

Šimtai lietuvių nusikaltėlių paversti tūkstančiais

Technologija ir naujoji vergija

Du jaunuoliai bandė paslaptis parduoti užsienio agentams

Buvę saugumiečiai atsakingose pareigose

Nužmogėjimas kažkieno yra toleruojamas, palaikomas

Opieji reiškiniai žiniasklaidoje

Landsbergis kritiškai Lietuvai metu daug pasidaravo

Gilia senove dvelkianti Etiopija

Nykus ir slėgiantis išpuolis pracinant pro būrį elgetaujančių

Kaime atgimė kultūrinė veikla

Vakarais skaitomos paskaitos ir vyksta diskusijos

Kultūrinis gyvenimas tėvynėje ir išeivijoje

Australijos lietuviai deda pastangas garsinti Lietuvą

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760 LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21, mėnė – \$52, garbės – \$62. Oro paštu į užjūrus – \$135. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimui reikalinga kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisyti redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$42.00, supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Benediktinų vienuolynas Solesmes Prancūzijoje pasiryžęs įsteigti savo ordino vienuolyną Lietuvoje (Palendrių k., 5470 Kelmė). Ten gavo apgrūvusią šventovę ir kleboniją, kurią dabar remontuoja. Joje apsigyvens 12 vienuolių – 4 lietuviai, 8 prancūzai. Pastarieji mokosi lietuvių kalbos. Jos mokyti pradėjo Prancūzijoje pasikvietę iš Vilniaus doc. L. Skūpa. Įsikūrimo proga jie išleido informacinį lapą, kuriame rašo: "Pradedant 1989 m. (...) daug lietuvių, ypač chorų narių, pradėjo lankytis Solesmes. Jie domėjosi ne tik muzikiniu ir kultūrinu turiniu, bet ir krikščionišku gyvenimu bei doktrina. Atrodo, jie čia rado tai, ko trūko. 1991 m. du jauni lietuviai pareiškė norą tapti benediktiniais. Jie susitiko palikti savo tėvynę ir apsigyventi Solesmes su viltimi ateityje atgauti vienuolinį gyvenimą savo tėvynėje. Dabar turime keturis lietuvius, besiruošiančius tapti vienuoliais, tik, tikimės, prisijungs vėliau". Palendrių vienuolyno vadovybė kreipiasi į lietuvių išeiviją, prašydama finansinės paramos, kuri labai reikalinga remontams ir naujo vienuolyno statybai. Čekius rašyti: Abbaye Sainte-Marie su nuoroda Monastery of Palendriai. Adresas: Abbaye Sainte-Marie, 2803 Chemin d'Oka, Sainte-Marthe-sur-le-Lac, Que. Canada.

Lietuvos kankinių – arkiv. T. Matulionio, arkiv. M. Reinio, vysk. V. Borisevičiaus beatifikacijos byla tebėra ruošiamą Lietuvoje, telkiamą atitinkama dokumentacija. Daugiausia dokumentinės medžiagos surinkta apie arkiv. T. Matulionį. Dabar ji papildoma naujais duomenimis apie jo kankinystę. Visų trijų minėtų kankinių bylos vedėjų-postulatoriumi sutiko būti vysk. J. Boruta, SJ.

Pradėti Kauno Vytauto Didžiojo universiteto ir Tarpediecinės kunigų seminarijos naujieji mokslo metai. Kauno arkikatedroje Mišias aukojo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, vyskupas Rimantas Norvila ir Vladas Michelevičius, teologijos fakulteto dėstytojai.

Kunigų seminarijoje mokslo metus šiemet pradėjo 21 parengiamoji ir 12 pirmojo kurso studentų iš Kauno, Šiaulių ir Vilniaus vyskupijų. Iš viso seminarijoje studijuoja daugiau kaip 130 klierikų. Į VDU katalikų teologijos fakulteto pirmąjį kursą šiemet įstojo 57 studentai, o į magistratūros studijas buvo priimta 16 teologijos bakalaurų. Iš viso fakultete šiemet mokysis beveik 300 studentų. Nauji mokslo metai prasidėjo ir Kretingos Šv. Antano religijos studijų institute. Šiemet studijas šiame institute pradėjo 34 pirmakursiai.

Vatikano radijo transliacijų nuo š.m. rugpjūčio 15 d. galima klausytis ne tik radijo bangomis, bet ir per interneto tinklą. Per vieną savaitę, nuo rugpjūčio 15-osios iki 21-osios, užregistruota 14,000 prisijungimų. Daugiausia – apie 10% – interneto vartotojų, pasiklausiusių Vatikano radijo laidų per internetą, prisijungė iš Italijos. Iš viso užregistruotas 78 valstybės, iš kurių buvo prisijungta prie Vatikano radijo tinklalaidų.

Nuo š.m. rugpjūčio 15 d. per interneto tinklą galima girdėti ne tik Vatikano radijo tiesiogines transliacijas, bet ir matyti iš Vatikano transliuojamas iškilmes. Šv. Sosto tinklalapyje yra ir popiežiaus vadovaujamų susitikimų įrašai, kuriuos galima pasižiūrėti bet kurioje patogioje metu. Vatikano interneto tarnybos įrašų archyve

yra ir popiežiaus veiklos savaitinės apžvalgos, pavadintos "Octava dies", kurias rengia Vatikano televizijos centras. Vatikano radijo ir televizijos tiesioginės transliacijos bei įrašai per interneto tinklą perduodami vadinamuoju REAL formatu. O tai reiškia, kad interneto vartotojai savo kompiuteriuose privalo turėti įdiegtą atitinkamą programą, kuri vadinas REAL PLAYER. Ją galima nemokamai pasiimti iš REAL bendrovės tinklalapio.

Primename Vatikano tinklalapio internete adresą: WWW.VATICAN.VA. Transliacijų iš Vatikano jungtys yra ir Vatikano radijo laidų lietuvių kalba tinklalapyje, WWW.LCN.LT/VRADIO.

Žurnale "Jesus" rašoma, kad 10 metų po Lefebre schizmos šiai atskalai priklauso apie 100,000 pasekėjų Prancūzijoje ir P. Amerikos kraštuose. Per 10 metų lėfebriai sugebėjo įsteigti keletą centrų, kunigų seminarijų, kuriose mokosi apie 200 klierikų. Buvo įsteigtos netgi dvi knygų leidyklos. Pagrindinė atskalos pasekėjų nuostata: posusirinkiminė K. Bendrija savo liturgine reforma iškreipė tikrąjį tikėjimą. Tikrais katalikais esą išliko tik Lefebre atskalos nariai. Š.m. birželio 21 d. lėfebriai Paryžiuje surengė kongresą tema "Dešimt metų po vyskupų konsekracijos. Dialogas tebevyksta". Deja, vietoj laukto pozityvių permainų, vėl buvo pазėta ilgiausia vartinė kaltinimų Katalikų Bendrijai.

Atskalos dėmesio neišvengė ir Lietuva. Birželio 15 d. duotame 11-tame "Bažnyčios žinių" nr. Lietuvos vyskupų konferencija informavo, kad Lietuvoje pradėjo aktyviai reikštis Šv. Pijaus X brolija, kuri kviečia visus norinčius dalyvauti jų organizuojamose paskaitose, maldose ir renginiuose. Vyskupai prašė kunigus informuoti parapijiečius, kad Šv. Pijaus X kunigų brolija nėra katalikiška organizacija ir nepriklauso Katalikų Bendrijai. Lietuvos vyskupai taip pat perspėjo, kad panaši liturgija ir maldos formos, stokojant informacijos apie Šv. Pijaus X kunigų brolijos veiklą, gali suklaidinti katalikus. Ši brolija platina Lenkijoje spausdintus savo leidinius. Kadangi brolija teisiškai Lietuvoje neįregistruota, savo teisingę ir administracinę veiklą vykdo "Damian de Veuster fondo" vardu. Lietuvos vyskupai informuoja, kad Lefebre atskalos pasekėjai stengiasi burti mažas grupes įvairiuose Lietuvos miestuose. Tokių grupių jau esą Vilniuje, Kaune ir Šiauliuose. Į šias grupes stengiamasi įtraukti ir jaunimą. Aktyviai ieškoma kontaktų su Lietuvos kunigais, kurie galėtų tapti brolijos nariais. Šv. Pijaus X brolija siekia plėsti savo veiklą ir, radusi daugiau "tikrąjį", siųsti į Lietuvą savo vyskupas "teisingai" Sutvirtinimo sakramentui teikti.

Pirmojo Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininko Jono Matulionio našlei

dr. ANICETAI MATULIONIENAI

mirus, dukrą Pasaulio lietuvių bendruomenės seimo narę dr. JUDITĄ ir PLB garbės teismo pirmininką EUGENIJĄ ČUPLINSKUS, jų šeimą, gimines ir artimuosius nuosirdžiai užjaučia ir kartu liūdi –

Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba ir PLB garbės teismas

Lietuvos krašto apsaugos ministerijos karo orkestras Vilniuje iškilmės metu

Nuotr. H. Paulausko

Originalas ir jo kopija

Lietuvos ir Amerikos žydai – kai kurie jų gyvenimo panašumai

ANTANAS MUSTEIKIS

Man teko stebėti lietuvių žydų santykius Lietuvoje ir amerikiečių žydų santykius JAV-bėse. Spaudoje gniau lietuvių (daugumos) vaidmenį nuo nepagrįstų bei iškreiptų žydų (mažumos) puolimų. Ir prie jau išvadą, kad nėra nė vieno žydo autoriaus, kuris šia tema atskleistų visą tiesą.

Pernai Amerikoje atradau naują Ameriką – veiklą, pavadintą "Faith or Fear: How Jews Can Survive in a Christian America" (Tikėjimas ar baimė: Kaip žydai gali išlaikyti savo tapatybę krikščioniškoje Amerikoje). Jo autorius yra žydas Elliott Abrams, atskleidęs esminę tiesą apie savo bendruomenę, apsidavusią mitiniu žydu. Ir bene nuostabiausia, kad lietuvių žydų santykiai nesenoje Lietuvos istorijoje ir amerikiečių žydų santykiai JAV istorijoje pagrindiniais dalykais sutinka kaip originalas su jo kopija.

Amerikos žydai, kaip rodo autoriaus duomenys, užsipyrušiai tikina, kad jie yra engiami bei paniekinti mažuma, kad amerikiečių dauguma juos diskriminuoja ir t.t.

Bet tokį pačių žydų susikurtą įvaizdį sugriaua tikrovės faktai, pateikti to veikalo recenzento Michael Medved (žr. The Jewish Question, "National Review", 1977.VII.28, 53-55 p.). Tuo laiku pagarsėjusių Yale, Harvard'o, Princeton'o ir Dartmouth'o universitetų rektoriai kaip tik buvo tos skriaudžiamos bendruomenės nariai. Trijų ministerijų (Valstybės, Iždo ir Gyvybės) galvos taip pat buvo žydų kilmės (nors W. Cohen yra pusiau žydas). Per porą pastarųjų metų Prekybos, Darbo ir Žemės ūkio ministrai – "sektoriniai" taip pat buvo žydai, lygiai kaip Federacinių išteklių, Centrinės žvalgybos ir Karo laivyno viršininkai. Prezidentas Clinton paspyręs ir antrą žydą į aukščiausiasias teismas.

Priešingai žydų prielaidoms, jog krikščionys puoselėja gilią antisemitinę (tiksliau: antižydišką) laikyseną, Kalifornijos ir Wisconsin'o valstijose buvo išrinkti du save laikę žydais senatoriai, rašo recenzentas. Ir prieina išvadą: nepaisant neproporcingai didelio žydų kilmės profesionalų – gydytojų, advokatų, universitetų profesorių, žiniasklaidininkų, muzikų, mokslininkų, bankininkų ir sporto vadovų skaičiaus, kuris rodo, kad Amerikoje žydai sudaro labiausiai privilegijuotą mažumą, jie tebepuoselėja mitą, jog jų kaimynai krikščionys jų nekenčia bei juos diskriminuoja.

Šio veikalo autorius drauge su kitais penkiais žydų mąstytojais parašė kritikuojantį raštą JAV holokausto muziejaus di-

rektoriui, tvirtinantį, jog muziejaus filmas "kartoją bei skleidžia šmeižtus prieš krikščionybę" (žr. David Neff, Faulty Memory, "National Review", 1998. V.4), cituoja jo mintis, jog "nacių antisemitizmo šaknys prasižieda ir baigiasi krikščionybės akiratyje (focus). Pasirinktais tekstais ir jų sąranga jis (filmas) ryškiai rodo (implikuoja) tąsą ir net ideologinę sąsają tarp viduramžių krikščionybės antižydiškumo ir nacių rasinio išdidumo".

Kita proga kitas autorius – Ron Rosenbaum kartoją romanisto fantaziją: "Pakanta, slapta patvirtinimas, kurį parodė likusi (nežydiška) pasaulio dalis naikinant žydus, gali būti paaiškinami visuotine neapykanta žydų išraišai sąžinei, kuri kankina žmogų etiniais Mozės, Jėzaus ir Markso įsakais" (žr. Lance Morrow, Why Was he so Evil, "Time", 1998.VI.20). Vadinasi, Markso manifestas yra suligytas su Senojo ir Naujojo Testamento apreiškimu. Tik autoriai nuslepia pagrindinį dalyką: kuriais Markso "evangelijos" įsakais jo pasekėjai ligi šių dienų jau išžudė 100 milijonų mitinių, "liaudies priešių", kai jų dvynei naciai, bent iš dalies sekdami staliniais, sunaikino dvidešimt penkis milijonus mitinių "blogų rasių" narius.

Nepriklausomoje tarpukario Lietuvoje, kaip ir Amerikoje, žydai turėjo neproporcingai daug gydytojų, advokatų, fabrikančių, prekybininkų, net vieną specialų ministerį, ko jokia kita tautinė mažuma neturėjo. Bet jie visą laiką puoselėjo mitą, jog yra skriaudžiami. Kai lietuviai, atsikratę carinių engėjų, kūrė lietuvišką valdininkiją, tai žydai priekaištavo net ir tai, kad lietuviai steigia kooperatyvus (kurie galėjo konkuruoti su žydų prekijais ir buvo grėsmė jų monopolijos plėtrai) ar kad nebuvė... žydų policininkų.

Ši privilegijuota mažuma pirmuoju bolševikmečiu prarado savo klestinčias įmones, nes jos, kaip ir kitos didesnės krašto nuosavybės, buvo suvalstybtos dažniausiai kitos dalies vietinių žydų-komunistų.

Kaip gana tiksliai žinoma, LKP daugumą sudarė žydai, kai lietuviai ir kitų tautybių komunistai sudarė "mažumas" toje žydų "dugumoje". Tarpukario laikotarpiu jie kurstė žmones pagrobti valdžią nelegaliomis priemonėmis, o dabar tie savanoriški dvasinės ar fizinės tautų žudystės vykdytojai bei prievartautojai tapo naujai privilegijuota žydų mažuma su neribota galia valdyti tiesioginius (pagal pareigas) ar užkulisiniais (partiečių) sprendimais.

Kad kiekviena tauta turi dalį nusikaltėlių – ne naujiena. Bet nė vienas žydų autorius iki šiol neparašė tiesos apie savųjų nusikaltėlių (fizinės ar dvasinės tautų žudystės vykdytojų) skaičių. Guosdamiesi įgi paminai, kad tokių (LKP narių) buvę tik keli šimtai. O iš tikrųjų ta dalis sudaro keliolika kartų didesnę nusikaltėlių nuosimtį savoje (žydų) bendruomenėje, susidedančioje iš 200,000 asmenų, nei lietuvių komunistų-nusikaltėlių nuosimtį lietuvių 2,000,000 bendruomenėje.

Tą pačią neproporcingai didelę žydų dalį užtinkame ir Lietuvos komjaunuolių, būsimų nusikaltėlių žmoniškumui, organizacijose. Jie paminai konkrečius skaičius, palygindami žydų ir

lietuvių narius, bet ne jų nuosimtį dydį. Ir tie autoriai buvo bei nuosimtiai yra gana tikslūs, paremti dokumentais, tai to tikslumo trūksta skaičiuojant lietuvių, kurie nusikalto vokiečių kolaboruodami su naciais bei kerštaudami – naikindami žydus. Apie tai žydų autoriai naudoja iš pirmo išlaužtus skaičius, prieštaraudami tikrovę, kurioje viešpatavo specios lios nacių – žudikų "komandos". Tuo būdu šimtai lietuvių nusikaltėlių paversti tūkstančiais. Gal tuo būdu tikimasi "užtušuoti" ar suvelninti? nepašluotami savųjų nusikaltėlių dydį".

Beje, ne Markso įsakais nuo dešimties ligi dvidešimties tūkstančių lietuvių (įskaitant visus gelbėtojų šeimų narius) rizikavo savo gyvybę, naciemečiu gelbdami žydus, bet šia tema žydų paminimi teisuliai skaičiai toli gražu neatskleidžia visos tiesos.

Suprantama, žydų-lietuvių sąveikos tema nudažo ir nuosimtį dešimtmečių paveldas. Pastaraisiais metais minėtini prof. dr. S. Ginitaitis žodžiai, jog trys lietuviai, daugiausia šia tema rašę JAV ir Kanados lietuvių spaudoje, pateisina (!?) žydų žudynes. Rusiškai sovietinė blogio imperija sugriuvo, bet jos šmeižto girtos tebesisuka.

Užsklandžiant tenka pripažinti, kad ir lietuviai, ir žydai turėjo savo tarpe dalį nusikaltėlių. Tai tenka apgailestauti, bet rašant apie tai reikėtų vengti vienąšališkumo.

Tikėkimės, kad mūsųose artimo meilės, parodyta žydus gelbstint, yra daug daugiau nei tušti žodžiai.

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Emanuelis Zingeris. Baltijos kraštų prezidentai gegužės mėnesio susitikime Rygoje nutarė tokias institucijas steigti visose trijose valstybėse. Estijoje panaši komisija jau sudaryta, Latvijoje – dar ne.

Pagalba Karaliaučiaus kraštui

Ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius pranešė, kad Lietuva suteiks 5 mln. litų paramą Karaliaučiaus sričiai, Rusijoje kilusiai ekonominei krizei paveiktus šį kaimyninį kraštą.

Kaip rašo ELTA, prie Lietuvos užsienio reikalų ministerijos įsteigta specialus priežiūros ("monitoringo") centras, kuris stebės padėtį toje srityje. Centras rinks ir tirs informaciją apie socialinę bei ekonominę Karaliaučiaus srities būklę, teiks ją Lietuvos žinyboms bei Europos sąjungos ir kitoms valstybėms, su jomis palaikys ryšius pagalbos teikimo Karaliaučiai atvejui. Jo darbai vadovaus buvęs Lietuvos ambasadorius Gudijoje Viktoras Baublys. RSJ

Technologija ir naujoji vergija

HENRIKAS KUDREIKIS

Kompiuteris yra programuojama elektroninė mašina, kuri atlieka aukštosios matematikos ir logikos bei informacijos funkcijas. Puikus išradimas, padedąs mokslininkams, žurnalistams, prekybininkams. Šiandien pilietis be kompiuterio laikomas beraščiu. Bet ar jis tikrai reikalingas eiliniam piliečiui? Atsakymus duoda visa eilė mokslininkų ir žurnalistų.

Žinovai iškelia visą eilę abejonių, klausdami kur mus kompiuterių amžius nuves? Bilijonieriai Gates, Levin, Bursstein ir kt. kiekviename žingsnyje rodo, jog be kompiuterio gyvenimas – tuštuma. Kadai mes galėjome džiaugtis gaudami į rankas savo atlyginimą, šandien tai juda tik iš vieno kompiuterio į kitą. Mūsų lėšos, ligos, gydytojai, šeimininė padėtis, net ir mūsų politinė galvoseną, išrašyta ant plastikinių juostelių, žinoma visiems, kas tik turi šias elektrones mašinas.

Iki šiol mūsų gyvenimo eiga jau užkorduota maždaug 50%. Bet ponams Gates ir jo tėvynainiams tai tik pradžia. Jie nori ir likusio mūsų laisvo gyvenimo dalį kontroliuoti visu 100%. Tai jie puikiai atlieka, ypač su bankų pagalba. Pasiūlymai, perduoti bankui visus pajamų ir išlaidų veiksmus, jau įteikti.

Atvertę naują žurnalo "Time" numerį, randu, kad greitai dings visos didelės ir mažos krautuvės, nes žmonės kasdien vis daugiau pradeda atlikti visus pirkimus per internetą. Iki šiol, galėdamas ką nors pirkti, jausdavau savotišką malonumą. Internet perims ir atliks visus žmogaus poreikius, net parinks gyvenimo partnerius (vedybosenovinis žodis), atliks net medicinos patarnavimus, o kvailiojantiems su horoskopais, blogą dieną jų nekels iš lovos. Galų gale žmogaus likimas taps penkiolikos ar septyniolikos skaičių numeriu ir robotinė būtybė.

Visuomenė, ypač amerikiečių, stengiasi kuo greičiau atsikratyti įkyrių darbų ir pastangų. Interneto belieka tik paspaudyti keletą sagų. Gates, Levinas ir kt., žinoma, greitai taps ne tik bilijonieriais, bet ir trilijonieriais. Jie dažnai užverčia savo kompiuterių skelbimais beveik visus "US News", "Newsweek" ar "Time" puslapius. Bet svarbiausio minuso jie kompiuterių skelbimuose niekad nepaaiškina. Štai vienas interneto fanati-

ko gyvenimo epizodas. D. Smith gyvena interneto užprogramuotame bute. Kompiuteris užrakina duris, pasako kada miegoti (tik nepakloja lovos), rytą pažadina ir užsako pusryčius. Jo gyvenimas ejo tokiu keliu, kol audra išvertė keletą elektros transformatorių. Tada jis nevalgingai būte išsėdėjo šešiolika valandų, nes neturėjo ir netikėjo, kad reikalinga antrinė sistema.

Pagal žurnalisto E.F. Murchinson ir visą eilę mokslininkų pasisakymus, lengva įspėti žmonijos ateitį. Klausimas tik, kas tuos centrinius milžiniškus kompiuterius kontroliuos. Žmonija savo noru skuba į naują modernią vergiją, šimtą kartų baisesnė už buvusią istorinę vergiją. Kas žiūrėdavo (eina ir dabar) "Star Trek" serijas, atsimins, kad centrinius milžiniškus kompiuteris valdė milijonus, turėjo net savo slapta policiją ir žudė neklusnuosius. Bet ar ateityje atsiras kitas kapitonas Kirk ir tokią baisybę sunaikins?

Šiandien kompiuterių specialistai (hackers) lengvai prieina prie valdžios, ypač Pentagono paslapčių. Du penkiolikmetčiai prie San Francisco įsijungė į Šiaurės Amerikos gynybos NORAD tinklus ir tik kai bandė surinktas paslaptis parduoti užsienio agentams, pakliuvo į policijos rankas. Iš Rusijos ir Izraelio atvykę kompiuterių specialistai iš Wells Fargo ir kitų bankų išmėlė šimtus milijonų dolerių. Kompiuterių vagys iš kredito kortelių bendrovių kasmet nukniaukia kelis šimtus milijonų. Visi mes mokame didesnes sumas draudos bendrovėms.

Kita juoda interneto pusė: jis turi jau per 60 pornografijos lizdų. Dauguma jų veikia iš Karibų jūros ir Moldovijos centrų. Iš ten ir lošimų pinigais (kazinio) programos. Pasadenos mokyklų vadybos kompiuterių mėnesinė sąskaita (100,000 dol.) patikrinus rasta, kad 80% išlaidų padaryta už pornografines programas. Pasak katalikų laikraščio, išpažintyse vyrai skundžiasi, kad negalį išvengti pornografinių programų nesant tėvams namuose. Tokias programas lengvai susiranda augantis jaunimas. Jie moka apeiti bet kokias elektrones užtvartas.

Pasak spaudos, 90% amerikiečių (gal ir kanadiečių?) kompiuterius perka ir įsijungia į internetą be jokio reikalo. Išleidiama tūkstantčiai dolerių, o kompiuteriai su laiku dažniausiai atsiduria ir dulkėja rūsiuose ar palėpėse.

A+A

dr. ANICETAI MATULIONIENAI

mirus, dukterį dr. JUDITĄ ČUPLINSKIENĘ, žentą inž. EUGENIJĄ ČUPLINSKĄ ir kitus artimuosius nuosirdžiai užjaučia ir kartu liūdi –

Alina Kšivickienė, Dundas, Ont.

A+A

LENAI HESKI

Čikagoje mirus,

jose seserį HELGĄ BUČIENĘ bei šeimą ir visus artimuosius nuosirdžiai užjaučiame –

B. J. Bedarfai

A. A. Sukauskai

I. A. Žemaičiai

A. J. Stukai

P A D Ė K A

Tu, kuris su mumis buvai –

Tu, kuris vaikštai žvaigždynų takais

A. a. ZIGMAS REVAS

mirė 1998 m. rugpjūčio 16 d.

Nuosirdi padėka Prisikėlimo parapijos kunigams – Eugenijui Jurgučui, OFM, už maldas laidotuvių namuose ir palydėjimą į kapines, klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, kun. E. Putrimui ir kun. Eug. Jurgučui, OFM, už atnaušintą Mišias.

Dėkojame "Aro" choristams, nešusiems karštą ir giedojusiems Mišiose, chorui "Daina" už giedojimą laidotuvių koplyčioje ir šventovėje, muzikėms L. Turūtaitėi ir D. Radkicnei už giedojimą Mišių metu. Nuosirdus aciu choro "Aras" pirm. Vyt. Pečiuliui, choro "Daina" pirm. Vyt. Palilionui už atsisveikinimo žodžius, Aldonai Byszkiewicz už paskaitytą paguodžiantį eilėraštį. Nuosirdi padėka visiems, kurie užprašė Mišias, atsiuntė gėlių, pareiškė užuojautas raštu bei žodžiu šia mums skaudžią valandą. Dėkojame B. Stanulienai už paruoštus pusryčius ir ponioms už sušėstus pyragus.

Nuosirdus aciu visiems –

Liudnės – žmona Sofija Revienė ir dukros su šeimomis

Vilniaus Aušros Vartų gatvė – šimtmečių istoriją ir senąją architektūrą primenantis kampelis
Nuotr. "Lithuania in the World"

Kai vokiečiai elgetavo Lietuvoje

Rytprūsių benamius našlaičius priglaudė Lietuvos kaimas

IGNAS MEDZIUKAS

Vokiečių, kilusių iš Lietuvos, leidžiamame laikraštyje "Die Raute" (Rūta) rašoma apie Rytprūsių vokiečių vaikus, kurie, vykstant Antrajam pasauliniam karui, labai nukentėjo. Tai buvo 1945-1948 m., kai rusų frontas pasistūmė toliau ir vakarus, daug vaikų liko be tėvų.

Vienas tokių vaikų Bruno Roepschlager, gimęs 1937 m. Gross Happenbruch, Heiligenbeil apskr., 1945 m. su motina ir dviem metais vyresne sesute ėjo per užšalusią Frische įlanką, netoli Balgos ir Fischenhausen. Balandžio 7 d. ta vietovė buvo smarkiai bombarduota. "Ten mirė mūsų motina", pasakojo Bruno. "Aš ir mano sesutė buvome sužeisti ir tą pačią dieną mes išgabeno į Palmnicken vietovę, kur, Dievui dėkui, mūsų tėvas ten mus surado. Mano sesuo dėl galvos sužeidimo tenai mirė. Pabaigoje balandžio Palmnicken miestelis buvo rusų užimtas.

1947 m. staiga mirė mano tėvas; tada aš dar neturėjau 10 metų. Likau vienas. Susipažinau su tokio pat likimo draugais. Tie vaikai buvo už mane vyresni, jie įkalbėjo mane vykti su jais į Lietuvą. Iš Ludwigsort į Karaliaučius ėjome pėsti. Čia mes slapta įlipome į prekinio traukinio vagonus ir taip pasiekėme Lietuvą. Mes ėjome per kaimus ir prašėme valgyti bei gerti. Suprantama, ne visur mes buvome gražiai sutinkami. Kai kurie mus užspūdė šunimis. Jie nenorėjo vokiečių vaikų matyti ir girdėti. Tam buvo pagrindo, nes jie patys buvo sunkiai išgyvenę karą.

Du mūsų grupės berniukai lankėsi Lietuvoje jau nebe pirmą kartą. Tie jaunuoliai pasakojo, kad Lietuvos kaimuose yra daug gerų lietuvių, kurie alkaniems vokiečių vaikams duoda maisto. Bet tuo metu į Lietuvą keliavo labai daug vaikų ir motinų su vaikais, kad gautų riekę duonos ar porą bulvių. Tai išgelbėjo daugelio gyvybes. Esu matęs, kaip vokiečių motinos savo išalkusius vaikus palikdavo lietuvių šeimose ir toliau eidavo elgetauti. Tuo būdu daugelis motinų atsiskyrė nuo savo vaikų.

Viena lietuvių šeima priėmė mane. Mes, vaikai, turėjome gyvulių ganyti ir atlikti kitus ūkio darbus. 1946-1947 m. daugelis vaikų tokiu būdu rado savo antruosius namus ir tėvus, kurie juos kaip pigią darbo jėgą naudojo. Už darbą mes gaudavome valgi ir išlaikymą. Kai į Lietuvą atėjau, nemokėjau nė žodžio lietuviškai. Rusams Rytprūsius užėmus, mes išmokome kai kuriuos rusiškų žodžius. Ši kalba mums padėjo šiek tiek susikalbėti. Lietuviškai mes išmokome vėliau, nes visą laiką turėjome reikalų su lietuviškai kalbančiais. Todėl pamažu mes užmiršome savo gimtąją kalbą. Maži 3-6 metų vaikai vokiškai visai nemokėjo, net nežinojo, kur yra gimė ir kada, nežinojo ir savo pavardžių.

Tik Lietuvai atgavus nepriklausomybę, daugelis galėjo pasisakyti, kad jie yra vokiečiai, kilę iš Rytprūsių. Anksčiau buvo uždrausta vokiečius slėpti. Lietuviai, kurie vokiečių vaikus buvo priėmę, laikė juos slapta, nes bijojo, kad nebūtų nubausti. Jie sakė, kad tie vaikai yra lenkai.

1948 m. pabaigoje sovietų valdžia įpareigojo iš Rytprūsių atvykusius vaikus suvežti į vieną vietą. Nebuvo žinoma, kur juos iš čia išveš. Daugelis spėjojo kad jie bus vežami į Sibirą. 1947-1949 m. lietuviams buvo labai baisūs, nes daugelis jų buvo ištremti į Sibirą. Vokiečių vaikai 1948 m. buvo išvežti į Rytų Vokietiją. Bet apie tai buvo sužinota daug vėliau.

Vaikų, likusių Lietuvoje, istorijos panašios. Jų tėvai buvo kareiviai, karininkai ar karo valdininkai ir jų daugumas buvo žuvę kare. Daugelis motinų per karą buvo mirusios ar vėliau rusų kareivių išprievartautos ir nužudytos. Panašiai įvyko ir su vyresnėmis mergaitėmis.

Kai kurie vaikai buvo Lietuvoje našlaičių prieglaudose. Kiti gyveno lietuvių šeimose ir buvo išnyti, gavo lietuvišką vardus ir pavardes. Jie tapo lietuviais. Mes, Rytprūsiuose gimę, Lietuvoje užaugę, tapome Sovietų Sąjungos piliečiais, nes negalėjome pasirinkti pilietybės.

Mes, vokiečių tautybės vaikai, Lietuvoje gyvenome atskirti vieni nuo kitų ir tylėjome, kad esame gimę Rytprūsiuose. Tik 1990 m. atgavus Lietuvai nepriklausomybę, susidarė sąlygos atkurti vokiečių sąjungą. 1991 m. Jūratė Aleksandravičienė Klaipėdoje idėjo skelbimą į laikraštį, kad visi Rytprūsiuose gimę vokiečiai užsiregistruotų. 1991 m. rugsėjo 14 d. Klaipėdoje susirinko apie 70 asmenų ir buvo įsteigta "Edelweiss" draugija.

Sąjungos nariai gavo anketas, kuriose turėjo nurodyti asmens žinias: pavardę, gimimo vietą, datą. Iškilė didelė problema, nes daugelis negalėjo šių žinių pateikti. Nuo to laiko "Edelweiss" nariai tapo "Wolfskinder" (Vilko vaikai), nes daugelis jų neturėjo žinių apie save. Jie atėjo iš miško, kur kaip vilkai buvo pasislėpę. Kai ku-

Buvę saugumiečiai atsakingose pareigose

Sovietmečio KGB pareigūnai per pirmuosius Lietuvos nepriklausomybės metus įsiskverbė į valdžios viršūnes. Jų įtaka tebėra jaučiama ir dabar

GIEDRĖ MILUKAITĖ

Buvę KGB kadriniai darbuotojai dirba nepriklausomos Lietuvos valdžios atsakingose pareigose. O mes stebimės, kodėl mūsų krašto tokia liūdna padėtis kariuomenėje, ekonomikoje, privatizacijos srityje...

Vyrauja įtartina tyla todėl, kad KGB neišnyko, o tik paviršiuje sutrūkinėjusi struktūra pasinėrė tarp mūsų. O kaip giluminėje plotmėje? Kas žino, kokiom sijosm tariamai išnykusi struktūra siejasi su "vyresniuojų broliu"?

Su dideliu nerimu skaičiau "Kauno dienę" 1998 m. birželio 20 d. straipsnį "Lietuvos kariuomenė, ar vardan tos Lietuvos", parašytą A. Vaitkaičio, A. Martinionio ir kt. Cituoju: "Po nepavykusio Maskvoje 1991 m. rugpjūčio pučo į KAD buvo priimta per 30 buvusių iki paskutinės dienos KGB darbuotojų, (ypač KGB brovėsi ir pasienio, žvalgybos ir informacijos tarnybas), nors pagal laikinąsias priėmimo; KAD taisykles buvo

draudžiama priimti buvusius etatinius KGB, politinius darbuotojus".

Kaip į tai reagojo vyriausybės galva? Cituoju: "Apie tai, kas tuo metu vyko šioje struktūroje, buvo informuojamas AT pirmininkas V. Landsbergis. Bet padėtis nepasikeitė. Įvairiomis priemonėmis buvo išstumiami kariuomenės kūrėjai, patriotai – profesionalai karininkai, į jų vietas priimami savo aplinkos žmonės, neretai su kriminaline patirtimi".

Perskačius tokias eilutes šurpas krečia ir aišku pasidaro, kodėl tokia netvarka nepriklausomos Lietuvos kariuomenėje, į kurią tėvai savo vaikus ne mažiau (o gal ir daugiau) leisti bijo nei į ankstesnę sovietinę.

Neseniai per Lietuvos televiziją buvo rodoma, kas darosi šalies kariuomenėje per naują "krikštynas" (filmuota slapta kamera). Tokie šurpūs vaizdai, kad net plaukai šiausi! Nejučia kyla mintis, kad toks žiaurumas, nužmogėjimas kažkieno yra toleruojamas, palaikomas, inspiuojamas.

O KGB-istai vis stiprina savo pozicijas visuose baruose ir toliau, o ypatingai krašto tarnybose. V. Landsbergis, toks sėkmingas dešimties pasaulio akse, o ypač tarp užsienio lietuvių, liko "bejėgis" prieš skverbimąsi KGB-istų į pagrindines krašto arterijas.

Toliau cituoju eilutes iš to straipsnio: "V. Česnuliavičiui vadovaujant pasienio apsaugos tarnybai (PAT), o vėliau ir imuniteto tarnybai, buvo priimta 11 KGB darbuotojų, politrukų, iki paskutinių dienų dirbusių tose struktūrose. Jiems buvo suteikti Lietuvos karininkų laipsniai. Net "Kaspervizijos" kolaboranto Kasperavičiaus, jam pabėgus, vairuotojas priimtas į... generalinį štabą. KAM struktūrose rado prieiglobį ir trys darbuotojai (pavardės žinomos) iki galo ėję su jedinstvenikais..."

Tokias eilutes perskačius, pasidaro bausis patikėti savo vaikus visokiems KGB-istiniams viršininkams. Ir visiškai aišku,

kad į tokias pareigas "buvę" braunasi ne atsitiktinai ir ne šiaip sau. Deja, vyriausybės akys nenorėjo ir nenori pastebėti bei užkirsti KGB-istams kelią laisvoje Lietuvoje.

Kalbama, kad dabar kasmet Lietuvos kariuomenėje žūna per 150 jaunų vyrų, mūsų brolių, sūnų. Ne veltui minėtame dienraštyje rašoma: "Jau per pirmuosius kariuomenės gyvavimo metus KAM struktūrose įvairiomis aplinkybėmis žuvo per 100 jaunų vyrų, dingo daug ginklų, šaudmenų, sprogmėnų".

Todėl neuostabu, kad teroras, sprogdinimai aidi po visą Lietuvą, mafiozai, banditai gerai ginkluoti. Buvusiems KGB-istams plati veikla krašto apsaugos baruose...

Gerai pasakytą aname straipsnyje, kad mūsų vaikai yra pamotės ir patėvio rankose. Ir krašto apsauga lygi nuliui, kai vadais tampa generoliškų žvaigždžių nešiotojai.

Viena aišku, Lietuvai žengiant laisvės keliu būtina atskratyti valdžioje esančių KGB-istų. Tai ir yra tikras kelias į Europą, į šalies saugumą. Bet jei pradžioje šio dešimtmečio tai nepadaryta, tai gal šio dešimtmečio šimteriopai sunkiau tai atlikti.

Rusijos ir Lietuvos KGB-istai neliko vieni nuo kitų izoliuoti. Kokios sąsajos tarp jų, parodys istorija. Bet iš to sprendžiant, kaip Lietuvoje buvę KGB-istai nuo pirmųjų laisvės metų sėkmingai kopija valdžios karjeros laipteliais, aišku, kad turim reikalą su "organizuota publika".

Pradėjus krapštyti Lietuvoje KGB-istus iš valdžios, tai neliks be atgarsio Rusijos valdanciose sluokniuose, nes tai Rusijos pagrindinė atrama bolševikinių jėgų Lietuvoje.

Taigi romantinis Lietuvos laisvės supratimas baigėsi. Atidengė tikrovę matome, kokia sudėtinga dabar prezidento misija ir kokio gėrio jėgų sutelkimo iš Aukščiausiojo malonės reikia mums, kad išsaugotume Laisvę!

Naikinamos kaimo talkos?

Kai valdininkai perlenkia įstatymų "lazdą"

ANTANINA GARMUTĖ

Lyja lietus Lietuvoje. Šieną pjūtė. Antra ar net trečia žolė užaugo. Vienoje seniūnijoje papazįstamas jaunas vyras, bedarbis, linksmas triūsia pievoje su šienapjove. Nelgait trukas pievon ateina seniūnas su dviem liudininkais. Komisija. Atėjusieji sustabdo šienplovį ir klausia:

– Ką čia darai?

– Šienauju...

– Kam šienauji?

– Ožkai. Triušiams, – nuste-bęs sako žmogus. – Gyvuliukams, kurie ėda šieną. Žolė-džiūnas!

– Ne, ne tai! Kokiam žmo-gui?

– Sau...

– Nemeluok! – Seniūnas iš-sitraukia iš portfelio popierių. – Štai turiu planą: tavo žemė yra greta. O tu šienauji kaimyno pievą!

– Koks skirtumas?

– O toks, kad tu atlieki samdomą darbą. Už jį nesumo-kėti mokesčiai.

– Aš talkinu kaimynui, – aiškinasi žmogus, – šį pusdienį. O kaimynas man – kitą pusdienį tvarto sąspara padės pakelti.

Gryniausia talka. Prie ko čia samdomas darbas?

– Tai darykit samdomą! – pareiškė seniūnas su komisija. – Pinigais atsiskaitinėkite vienas su kitu. Ir mokesčių valstybės nepamirškite. Taip reikalauja konservatorių valdžia! – išdi-džiai pareiškė komisija.

Ir uždėjo žmogeliams, bedarbiams, kaimo varguoliams baudas... (Kam klius, kam neklius, o tam kiškiui beuodegiui – visada). Lyg sakytų jiems: gerkit, vokit, verskitės kaip išmanot. Ir, žinoma, keikkit tą "nereikalingą" nepriklausomybę, Landsbergį ir konservatorius... Kas, kodėl ir iš kur "diriguoja" vietas valdininkams taip elgtis – tai jau kitas, jiems vieniems nežinomas, dalykas. "Terra incognita..."

O atmintis atverčia prieškarinės Lietuvos vaizdus. Ankstų rytmetį žvanga plakami dalgiai. Baltmarškos šienplovį nugaros žiedais nusagstyto pievoje. Rugiapjūtė. Linamynis. Ir vis talkos. Linksmos, su žaidimais, krykštavimais (vandeniu perlėjo!) ir dainomis, kurių aidas vakaro tyloje atsimuša nuo upės iki girios. Be talkų nebuvo lietuviško kaimo. Kasdieninio darbo mainai, kur ranka ranką sąžiningai mazgojo ir širdis širdį, sunkiuose darbuose nuvargusia, gaivino. Tradicijos, atėjusios iš amžių glūdumos. Juk net maumų ir kitų stambių žvėrių žmonės negalėjo sumedžioti pavieniui. Tai atspindi piešiniai ant uolų. Ir senosios graviūros.

Neseniai atšventė savo gimtadienį kuklus Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius. Apžvelgdamas opią mūsų kasdienybę, Jo Eminencija pasi-džiaugė, kad Lietuvoje dar išsaugotos visos gražiosios tradicijos ir pridūrė: "Jų nereikia be reikalo nei mažinti, nei dauginti".

Iš tikrųjų. Nederėtų naikinti ir kaimo talkų.

Lietuvos partizanų kvintetas "Girių aidas" su akompaniature. Iš kairės: solistas Vincentas Kuprys, Vladas Šiukšta, Antanas Lukša, Vytautas Balsys, Milita Kuprienė, Antanas Paulavičius. Ntr. A. Kairio

Atvyksta partizanų "Girių aidas"

Lietuvos partizanų kvintetas koncertuos daugelyje Šiaurės Amerikos vietovių spalio 2 - lapkričio 2. Pirmas jo koncertas – Toronte spalio 3, šeštadienį Prisikėlimo parapijos salėje

Lietuvos partizanai ir tremtiniai grįždami iš Sibiro tremties ir lagerių, parsivežė iš savo nelaisvės ir partizaninio pasipriešinimo laikotarpiu sukurtų dainų, atspindinčių tautos laisvės siekimus, dvasinę stiprybę ir nepalaužtą tautos meilę. Tai jaunystės dienų idealai, kurie dar ir šiandien glūdi jų širdyse. Tai Lietuvos laisvės kovų didvyriškos dvasios tematika, teikianti tautai pasididžiavimą ir kelianti pagarbą žuvusiems ir dar gyviems dalyviams.

"Girių aidas" yra sudarytas iš buvusių partizanų, politinių kalinių ir tremtinių. Jie savo atsiminimuose pasakoja pasauliui okupantų nusikaltimus ir žalą, padarytą lietuvių tautai, dainuoja apie Lietuvos meilę ir jos garbę.

"Girių aidas" pradininkas ir organizatorius yra Vytautas Balsys – Uosis. Partizanavo ketverius metus "Tauro" apygardoje, "Geležinio Vilko" ir "Birutės" rinktinėse, tris kartus sužeistas. Kalniškių kautynėse sužeistas pakliuvo priešiui ir rankas. Nuteistas 25 metams katorgai ir 15 metų tremties. Kalinamas Norilsko srities lageriuose dalyvavo kalinių sukilime.

Be "Girių aidas", V. Balsys dainuoja Tremtinių choro, yra Partizanų sąjungos tarybos narys. Antanas Lukša – Arūnas, atlikęs 10 metų katorgos, vienintelis iš 5 brolių likęs gyvas. Antanas yra legendinio partizano Juozo Lukšos-Daumanto brolis. Tėvai turėjo 33 ha žemės Juodbūdžio kaime, Marijampolės apskrityje; darbštūs, sumanūs, religingi ūkininkai. Trys sūnūs žuvo partizanų gretose. Tėvas Simonas baigė gyvenimą labai tragiškai. Ankstyvą 1949 m. birželio rytą čekistai jį nuogą ištraukė iš lovos, atitempė prie kulkosvaidžio seriją sušaudyto sūnaus Jurgio kūno, tyčiojosi ir vertė jį atpažinti. 84 metų tėvas išprotėjo. Po trijų mėnesių kančių ir agonijų mirė. Antanas Lukša nuo pat pirmųjų Nepriklausomybės atkūrimo dienų aktyviai dalyvauja politinėje veikloje. Jau trečią kadenciją eina Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos tarybos pirmininko pareigas.

Vladas Šiukšta, politinis kalinis, likęs invalidu. Gimęs Kaune. Nuo mažens domėjosi muzika, buvo parapijos choro narys. Vos sulaukęs 16 metų

buvo suimtas ir ištremtas Sibiran. Jau 9 metai yra Jonavos tremtinio choro vadovas.

Antanas Paulavičius, politinis kalinis, tremtinys, muzikas, daugelio dainų kompozitorius, knygų autorius. Grįžęs iš Sibiro kūrė muziką tremtinių ir partizanų dainoms. "Girių aidas" repertuare – dalis jo kūrinių.

Vincentas Kuprys, kaip operos solistas, Lietuvoje pirmą kartą išėjo į sceną 1968 m. ir iki šiol dainuoja Lietuvos valstybinėje operoje pagrindines boso dalis. V. Kuprio gyvenimas nebuvo lengvas. 1941 m., dar vaikas, kartu su tėvais buvo ištremtas į Sibirą. Tėvas, atskirtas nuo šeimos, Krasnojarsko krašte, Reštojų lageryje mirė iš bado. Sibiro taigose Vincento motina augino keturis vaikus. Vincentas, jauniausias, baigęs Novosibirsko vidurinę mokyklą, veržėsi į muzikos studijas. Vyresniajam broliui remiant, Vincentas pateko į Jekaterinburgo konservatoriją. Ten studijavo ir keletas kitų Lietuvos tremtinių jaunuolių, kurių tarpe buvo ir pianistė Gražina Ručytė, vėliau tapusi Landsbergiene. Solisto karjerą pradėjo Jekaterinburge. Tremtyje išbuvo 25 metus.

V. Kuprys yra plačiai pripažintas kaip aukšto lygio solistas ne tik Lietuvos scenoje, bet ir užsienio. Sol. V. Kuprį tarptautinės biografijos centras Cambridge, Anglijoje, 1997 m. išrinko tarptautiniu metų žmogumi (International Man of the Year).

"Girių aidas" ansambliaus akompanuoja docentė pianistė Milita Kuprienė, kuri dėsto Lietuvos muzikos akademijoje Vilniuje.

"Girių aidas" išvyka Š. Amerikoje rūpinasi Lietuvos partizanų globos fondo valdybos narė Marija Remienė.

"Girių aidas" atvyksta į Š. Ameriką š.m. spalio 2 d. Pirmas koncertas įvyks spalio 3, šeštadienį, 6 v.v., Toronte Prisikėlimo parapijos didžiojoje salėje. Ten bus surengta ir partizanų nuotraukų parodėlė. Visi turėtume savo dalyvavimu pagerbti jų kovas ir pasiaukojimą.

Po Toronte "Girių aidas" turės 11 koncertų JAV. Pelnas skiriamas Lietuvos partizanų globos fondui, kuris šelpia dar gyvus likusius partizanus, mūsų tautos didvyrius. R. M. ir V. K.

OVER A CENTURY OF SERVICE
1874
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Nors Lietuvoje nemažai lijo, tačiau dauguma ūkininkų spėjo suvežti šieną į javus
Nuotr. V. Kapočius

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6
Fondas
Foundation
KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.
Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.
Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian Canadian Foundation).
Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.
REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

LAISVOJE TĖVYNĖJE

AVARIJA KLAIPĖDOS RAJONE

Rugsėjo 11 d. tarp Gargždų ir Rimkų geležinkelio stoties nuo bėgių nuriudėjo trys iš vienuolių šilumvežimių tempų cisternų su naftos žaliava. Viena cisterna įtrūko ir nafta užsidegė. Išsiliejo dar 750 kg žalios naftos, kuri užteršė maždaug 150 kv. metrų plotą. Ji vėliau buvo surinkta, o gaisras užgesintas per 20 minučių. Paaikšėjo, kad iš vakaro buvo tyčia išardyti bėgiai, galėjo būti metalo vagių darbas.

"SNORO" BANKU DOMISI ŠVEICARAI

"Snoro" banko kontrolinį akcijų paketą (55%) perka Šveicarijos bendrovė, kuri rugsėjo 10 d. pervėdė bankui 110.12 mln. litų. Nors kilo abejonių dėl banko ateities, jam palaikant glaudžius ryšius su Rusijos rinka, šveicarų bendrovė domisi "Snoru" todėl, kad jis Lietuvoje pirmauja mažmeninės bankininkystės srityje, turi didelį, modernų, klientų aptarnavimo tinklą. Šveicarai yra savininkai partnerystės, kuriai priklauso Liuksemburgo investicinė bendrovė "Incorian Investment Holdings", Suomijos "Transrail Finland" ir Šveicarijos "Big Trans".

ŠILDOMA TRAŠOMIS

Trąšų bendrovė "Lifosa" sieros rūgšties šilumą jau naudoja karšto vandens ruošai, naudos šildymui prasidėjus šildymo sezonui. Dantijos "Unibank" Kėdainių rajono savivaldybei pernai paskyrė 4.94 mln. JAV dol. paskola miesto šilumos ūkiui pertvarkyti. Kartu su Danijos firma "LR Energi" buvo parengtas projektas sieros rūgšties sudaromos šilumos panaudojimui miesto reikmėms. Investicijų išpirkus, Kėdainių rajono gyventojams šiluma kainuos 20% mažiau negu vidutiniškai Lietuvoje.

NEIŠAIŠKINTAS KUNIGO DINGIMAS

Buvęs Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) šventovės rektorius, meno kolekcininkas kun. R. Mikutavičius dingo be žinios liepos 1 d. Iš jo buvo pranyko daugybė vertingų paveikslų, kurie buvo išpjauti iš rėmų, ir kiti meno kūrinių. Stalčiuje esanti nemaža pinigų suma liko nepavogta. Šiuo reikalu buvo sulaukyti ir apklaušinti įvairūs asmenys – meno vertybių perpardavinėtoja Ona Daujotienė, 1996 m. sulaukta dėl paveikslų bei skulptūrų vagystės, ir jos buvęs vyras Vladas Beleckas. Įtariamas buvo ir Vytautas Šimkus, antikvariato savininkas, sulaukęs Vilniaus oro uoste. Sunegalavęs jis buvo paguldytas į ligoninę. Tolimesnių duomenų šiuo reikalu ligsiol policija neišaiškino.

LIETUVAI TALKINANTI ŠEIMA

Profesorius dr. Raimundas Sidrys, vienas iš pirmųjų JAV lietuvių, grįžusių Lietuvon, yra plačiai žinomas antropologas, dėstęs VD universitete Kaune ir Vil-

niaus universitete. Jis kurį laiką vadovavo JAV agentūrai, skatinančiai Baltijos tautų ūkinę gerovę, dabar ruošiasi išleisti knygą anglų kalba. Liepos 4 d. Vilniaus katedroje jis susituko su dr. Inga Jakštaite, kuri dirba direktoriaus pavaduotoja Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje, tarptautinio bendradarbiavimo skyriuje. Jo tėvo, dr. Rimvydo Sidrio, ir motinos a.a. dr. Giedrės Šalčiūtės vardų pavadintas Vilniaus akių ligoninės skyrius, atsidėkojant jiems ir sūniui, akių chirurgui Linui Sidriui už paaukotą aparatūrą ir darbą.

MILŽINAS BARAVYKAS

Utenos rajono Grybelių kaime gyventojai miške surado baravyką, sveriantį 980 gramų. Jo kojos storis – 25 cm., apskritimo telgis – 90 cm. Ji tokį didelį grybą tebuvo radusi prieš 18 metų. Manė, kad tai kelmas.

DIDŽIAUSIAS PARODŲ CENTRAS

Lietuvos "LITEXPO" parodų centras 1991 m. įsteigė Ūkio ministeriją. Jo tikslas yra organizuoti tarptautines specializuotas parodas Lietuvoje, o taip pat ir užsienyje rodyti Lietuvos firmų gaminius, supažindinti gyventojus bei verslininkus su naujausiomis paslaugomis ir gaminiais, padėti verslininkams užmegzti bendradarbiavimo ryšius. Keturių salių bendras plotas yra 10,000 kv. metrų, o žemės ūkio technikos parodomis – 14,000 kv. metrų lauko aikštės. LITEXPO centre rengiama žemės ūkio paroda "Agro-Balt" (joje pernai dalyvavo 458 Lietuvos ir užsienio firmos), maisto gaminių – "BaltGastro", technikos sritys paroda – "Balttechnika". Šių metų pirmame pusmetyje iš viso surengtos 7 tarptautinės parodos. Parodų centro direktorius – Aloyzas Tarvydas.

KARO BELAISVIŲ KAPINĖS

Kultūros ministerijos ir Kultūros paveldo centro specialistai ekspedicijos aptiko dar dvejais Antrojo pasaulinio karo belaisvių kapinėse: prie Nidos, netoli sienos su Rusijos Karaliaučiaus sritimi ir kitos Klaipėdoje, prie kanalo. Abiejose kapinėse palaidota apie 700 prancūzų, buvusių vokiečių nelaisvėje.

ATMINTINOS DIENOS

Lietuvos seimas papildė atmintinių dienų sąrašą. Šiais metais pridėta birželio 15-oji, Okupacijos ir genocido diena. Rugsėjo 15-oji – Žolinė (švenčiausios Mergelės Marijos ėmimo į Dangų diena), lapkričio 30-oji – Mažosios Lietuvos prisijungimo prie Didžiosios Lietuvos Akto diena. Iš viso Lietuvos kalendoriuje dabar yra 26 atmintinos dienos. RSJ

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton

540-8877

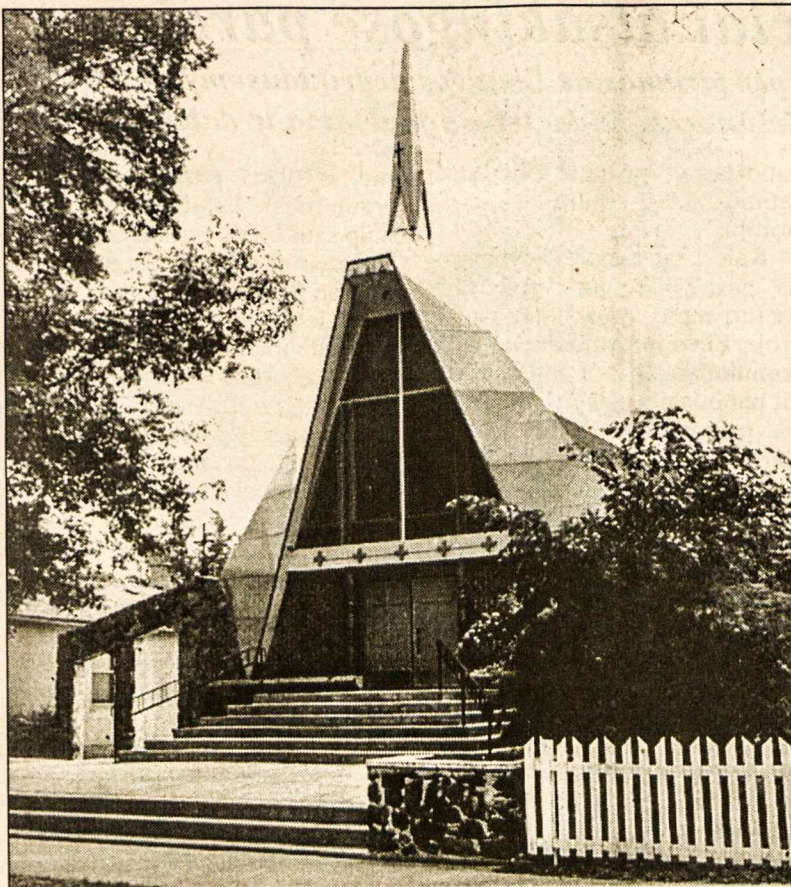
Viktoras Remesat,

BSc.PhM

10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)

Nemokamas vaistų pristatymas

Sveikatos priežiūros įrankiai

Šventojų Kazimiero šventovė Vinipege

Nuotr. H. Huk

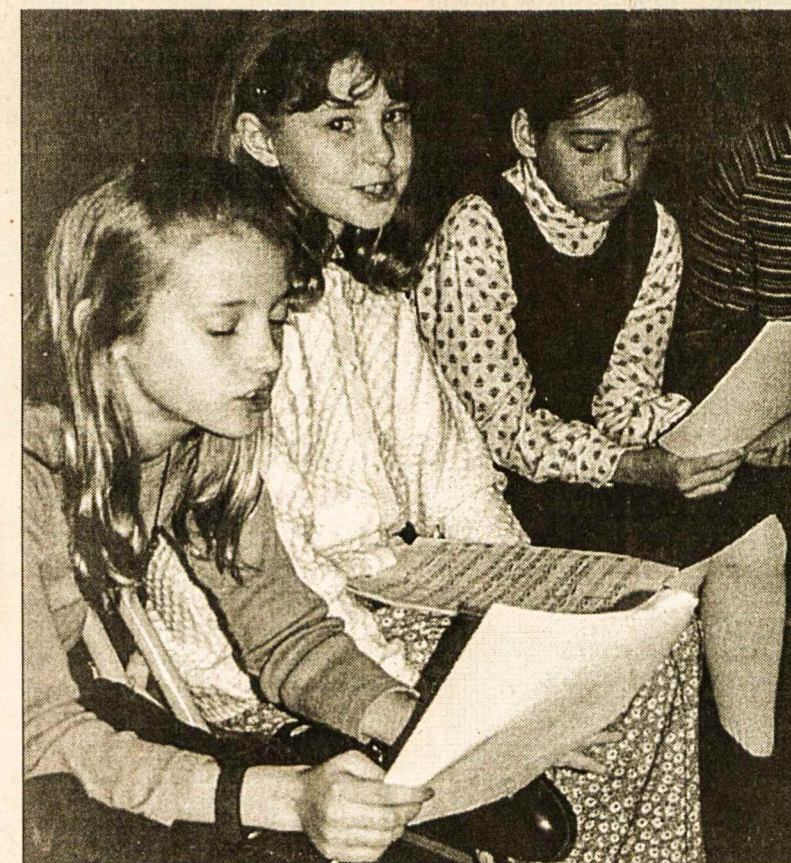
Hamilton, Ontario

KLEBONAS KUN. JUVENALIS LIAUBA, OFM, buvo pagerbtas 80-tojo gimtadienio proga. Vaisės Jaunimo centro salėje rugsėjo 9 d. buvo suruoštos parapijos tarybos iniciatyva. Dalyvavo visų Hamiltono veikiančių organizacijų atstovai. Iš viso susirinko apie 60 asmenų. Kleboną sveikino: KLB Hamiltono apylinkės pirm. B. Mačys, parapijos tarybos pirm. J. Kristolaitis, L. Paškus – Tėvynės sąjungos vardu, Hamiltono pensininkų vardu P. Šidlauskas, Hamiltono lietuviškos radijo valandėlės – L. Stungevičienė ir E. Kudabienė – Aukuro vardu. Klebonas padėkojo visiems už padarytą staigmeną ir sveikinimus. Sugiedojus "Ilgiausių metų", ieteikius sukaktuvinių dovanas ir padarius nuotrauką, visi išsiskirstė namo. Pagerbimui vadovavo parapijos tarybos pirmininkas J. Kristolaitis.

PRANO SAKALO 85-TOJO GIMTADIENIO PROGA JO VAIKAI

Audrė ir Rimas suruošė pagerbimo-vaivės medžiotojų-meškeriojų klubo patalpose. Dalyvavo giminės iš visos Amerikos, taip pat daug draugų iš Hamiltono apylinkės. Prana sveikino šūnus, duktę, gimnastiką, o Giedraičio klubo vardu J. Stankus; J. Kristolaitis – draugų ir kaimynų vardu. Ilgesnį sveikinimo žodį pasakė Prano mokslo draugas A. Šlekys. Jiedu kartu baigė Karo mokyklą, tarnavo Lietuvos kariuomenėje ir pasiekė vyresnio leitenanto laipsnius. Gražiam orui esant

• Kai turėsi apsispręsti, pasiklausk patarimo pareigos, o ne aistros. Kas tik gera pasaulyje padaryta, atlikta klausant pareigos balso, o kiek yra blogio, – tai savi-meilės vaisiai. (J. B. Lacordaire)

Hamiltono Vyskupo M. Valančiaus mokyklos mokinės mokosi lietuviškų dainų. Iš kairės: Stefanija Erickson, Kusta Valaitytė, Lina Tirilytė

517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario, Canada L8E 5A6 Tel: (905) 643-3334

Siuntiniai į Baltijos valstybes

\$10 už vieną kubinę pėdą
\$18 pristatymas iki 31 kg
**Papildomai \$5 už 10 kg

Prašome pasiskambinti dėl daugiau informacijos ir prieš atvažiuojant:

Vytautui Kairiui (905) 643-3334

Bernardui Mačiui (905) 632-4558

Leonui Balaišiui (514) 366-8259

Andriui Usvaitui (519) 773-8007

Petrui Šturmui (905) 271-8781

Winnipeg, Manitoba

PREL. J. BERTAŠIUS, Šv. Kazimiero parapijos klebonas, po dviejų operacijų gydosi Mizerikordijos ligoninėje. Jo laukia dar viena operacija. Klebono savižudija yra gera ir tikisi netrukus grįžti pas savo parapijiečius, kurie linki jam greito pasveikimo. Klebonui sergant, visus parapijos reikalus tvarko komiteto pirmininkas J. Grabys ir iždininkė B. Grabienė su talkininkais. Sekmadienio Mišias atnašauja kun. Driscoll, SJ, bei kiti kvieisti dvasiškiai.

J. GRABIO, parapijos komiteto pirmininko, iniciatyva ir daugelio talkininkų pagalba yra tvarkomos klebonijos patalpos. A. Lingė, be užmokėsio išdazė kambarius, V. Lion atliko staliaus darbus. Išvalyti klebonijos kilimai ir kt.

METINĖ PARAPIJOS MUGĖ

Šiais metais rengiama spalio 16-17-18 d.d. Parapijiečiai ir parapijos mėjai yra kviečiami prisidėti aukomis, loterijos laimikiais, maistu bei talka ir apsilankymu mugėje.

A.a. JADVGA MIKALAUSKIENE, sulaukusi 87 m. amžiaus, mirė 1998 m. rugpjūčio 10 d. Po gedulinių Mišių Šv. Kazimiero šventovėje palaikai, lydimi daugelio parapijiečių ir artimųjų, palaidoti Višų Šventųjų kapinėse. Lūdi duktė Aldona Balčiūnienė, vaikaitė Vida, vaikaitė Renius ir Darius su šeimomis, kiti giminės ir parapijiečiai. EKK

London, Ontario

ŠILUVOS MARIJOS PARAPIJOS šventė rugsėjo 6 d. praėjo pakiloje nuotaikoje. Mišias atnašavo klebonas kun. K. Kaknevičius koncelebruojant svečiais iš Mišias saugos prel J. Staškui. Per Mišias vargonavo ir solo giedoto sol. muz. L. Turūtaitė ir "Pašvaitės" choras. Po Mišių salėje vyko sveikinimai ir puikiai paruošta meninė dalis, kuria atliko muz. L. Turūtaitė. Prel J. Staškui sukalbėjus invokaciją, visi vaikinai I. Danilūnienės paruošta skania vakariene, po kurios skambėjo įvairių dainų pynė, įtraukusi visus dalyvius, muz. Lilijai pritarant akordeonu.

KELIONĖ AUTOBUSU I MIDLANDĄ

suauginant ir išleidus padengė E. S. Kerai ir P. J. Butkai. Nepaprastą įspūdį paliko gamtoje einami Kryžiaus keliai, lietuviškos pamaldos, klebono kun. K. Kaknevičiaus pasakytas prasmingas pamokslas. Pabaigai visi rinkosi prie lietuvių pastatytos kryžiaus, kur nuoširdžiai skambėjo giesmės "Marija, Marija". Dėkingi Londono ir apylinkės lietuvių p.p. Kerams ir p.p. Butkams už ilgai nepamirštamą išvyką.

A. A. AUGUSTINAS KUDIRKA

mirė 1998 m. rugpjūčio 28 d., sulaukęs 79 m. Gedulines Mišias atnašavo klebonas kun. K. Kaknevičius, giedojo "Pašvaitės" choras, vad. Ritos Vilienės. Velionis palaidotas Šv. Petro kapinėse Londone.

Viktorija St.

Įvairios žinios

Lenkijos lietuvių dvasiaitinis žurnalas "Aušra" nr. 13 išspausdino nuotraukomis pailiustruotą Punksko lietuvių kultūros namų direktorės J. Kardauskienės prisiminimus apie ansamblio "Klumpė" gastroles Šiaurės Amerikoje š.m. pavasarį. Tos koncertinės kelionės visiems ansambliui padariusios nuostabių įspūdį, visur jie buvo sutikti labai nuoširdžiai, visur rinkosi pilnos salės žiūrovų, per penkias savaites duota 13 koncertų. Torontas buvusi ypatinga vietovė, nes jie ten jautėsi kaip namie dėl didelio būrio gyvenančių punkskiečių. Jaudinančiai buvusi ir išskridimo diena, kai kun. E. Putrimas orausčio kopytėlėje aukojęs Mišias laimingo sugrįžimo intencija.

Paieškojimas

Draugai ir pažįstami, žinantys apie mirusį Joną Kasakaitį, gimusį 1908 metais, gyvenusį savo laiką 1620 – 100 High Park Ave., Torontas, Ont., prašomi rašyti jo giminėms Australijoje apie jo paskutiniąsias gyvenimo dienas. Paskutinį kartą jis su jais susirašinėjo 1990 metais. Apie jo mirtį jiems teko tik šiais metais atsitiktinai sužinoti; norėtų žinoti ir jo mirties priežastį. Apie tai prašome rašyti šiuo adresu: Vida Kasakaitytė-Jurkovic, 62 Francis Str., Cambridge Park, N.S.W. 2747 Australia. Tel. 02-47316782. Arba skambinkite: 1-905-826-1569.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A5

(prie Lietuvių Namų)

Priima pacientus pagal susitarimą

Tel. 416 532-7115

Susitarus priima

pacientus ir vakarais

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Seselė Agnietė Čizaitė, OSB, benediktinių vienuolyno Bedford, NH, vienuolė, mirė birželio 17 d., sulaukusi 92 m. amžiaus. Velionė gimė 1906 m. Šepkaičiuose, Šiaulių apskrityje. Trejus metus buvo Kauno benediktinių vienuolyno viršininkė, o 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Ji 1947 m. persikėlė į benediktinių vienuolyną Liege, Belgijoje, ir mokytojavo mergaičių gimnazijoje. Po 14 metų išvyko į benediktinių vienuolyną "Regina Pacis", Bedford, NH. Amerikoje seselė Agnietė panaudojo Lietuvoje įgytas Montessori mokyklos žinias ir įsteigė vaikų darželį. Su dėkingumu prisimena seselę buvę jos mokiniai. Laidotuvių apeigos vyko vienuolyno koplyčioje ir Bedford parapijos šventovėje. Gedulines Mišias atnašavo vietos benediktinių vienuolyno abatas M. K. Leavy, OSB, su kitais vienuoliais kunigais. Seselė Agnietė palaidota Lietuvoje.

Lenkija

Lenkijos tautinės edukacijos (švietimo) ministeris M. Handke, kaip rašoma "Aušros" 1998 m. 14 nr., lankėsi Punksko valsčiuje. Kartu su juo buvo atvykęs Suvalkų srities Lenkijos seimo narė Z. Kobylanka ir Suvalkų vicekuratorius J. Slarzyński. Svečius pasveikino ir supažindino su Punksko valsčiaus mokyklų direktoriais ir kitais dalyviais. Ministeris norėjo punkskiečius supažindinti su planuojama švietimo reforma bei patirti tautinių mažumų problemas. Pasak ministerio, reforma yra būtinybė. Mokinių skaičius mokyklose kasmet mažėja. Naujojo amžiaus pradžioje mokyklas lankys 30 nuošimčių mažiau negu prieš dešimt metų. Menkai esanti išsilavinusi Lenkijos visuomenė. Tik 7 nuošimčiai yra baigę aukštąsias mokyklas, 30 nuošimčių turi vidurinę išsilavinimą. Su nauja programa norima pakelti visų gyventojų bendrą išsimokslinimo lygį.

Siūloma, kad privalomas mokslas tęstųsi ne 8-rius, bet 9-rius metus. Būtų 3 pradinės klasės, kur su vaikais dirbtų vienas mokytojas. Nuo 4-tos iki 7-tos klasės įvedamas dalykinis dėstymas. Šios šešios klasės sudarytų pagrindinį mokymąsi. Toliau trys privalomos klasės gimnazijoje. Ją baigę jaunuoliai galės pasirinkti tolimesnes studijas. Nebūtų daugiau dabartinių amatų mokyklų, paruošiančių siauro išsilavinimo amatininkus.

Brazilija

Apie Brazilijos lietuvių gyvenimą "Apžvalga" 1998 m. 26 nr. išspausdino pokalbį su tenyščiu lietuvių parapijos klebonu ir laikraščio "Mūsų Lietuva" redaktoriui kun. Petru Rukšiu. Jis iš Italijos į Braziliją darbuotis lietuvių parapijoje atvyko prieš 29-rius metus. Pasak kun. Rukšio, prieš 62 metus Sao Paulo mieste lietuvių pastatė šventovę ir įsteigė Šv. Juozapo lietuvių katalikų bendruomenę. Vėliau įsteigta teritorinė parapija, kuriai priklausė ir nelietuviai. O 1968 m. įsteigta tautinė lietuvių parapija, kurios

lo miesto, bet ir kitur Brazilijoje gyvenantys lietuviai. Prieš II Pasaulinį karą Brazilijoje lietuvių veikla buvo gana gyva. Veikė sporto klubai, chorai, įvairios organizacijos, vyko vaidinimai, šokiai. Buvo leidžiami įvairių pažiūrų laikraščiai. Lietuvos valdžia Sao Paulo mieste buvo pastačiusi penkias lietuvių mokyklas. Mokytojams mokėjo algas. Tačiau vokiečiams užėmus Lietuvą, lietuviai, kaip ir vokiečiai, tapo brazilų priešais. Buvo uždarytos mokyklos, organizacijos, uždrausta spauda, panaikinti klubai. Po karo lietuviams atsigauti buvo sunku. Brazilijoje gyvena apie 100,000 lietuvių, bet veikloje dalyvauja tik keli tūkstančiai. Parapijos šventovę sekmadieniais lanko apie 100 lietuvių, jų pagausėja iki 200-350 per šventes. Tebeveikia Šv. Juozapo lietuvių bendruomenė, kuriai priklauso ir šventovė, besirūpindama katalikybės ir lietuviškumo išlaikymu. Rengiami įvairūs minėjimai, šventiniai pietūs. Lietuviai turi savo 50 ha sodybą, kurioje galima stovyklauti, išskylauti bei poilsiuoti.

Laikraštis "Mūsų Lietuva", gyvuojantis 50 metų, anksčiau buvęs savaitinis, šiuo metu išsantais kas antrą savaitę. Trūksta pagalbos. Visa našta tenka vieninteliam redaktoriui. Galbūt dėl menkų galimybių įsikurti Brazilijon naujų ateivių iš Lietuvos neatvyksta.

Rusija

Pasak Maskvos lietuvių kultūros bendrijos pirm. Kristinos Momziakovos, pagal 1989 m. surašymą Maskvoje ir jos apylinkėse gyveno arti 7000 lietuvių. Vėliau dalis jų išvažiavo, atvyko ir naujų gyventojų. Dauguma dabartinių Maskvos lietuvių čia apsigyveno po II Pasaulinio karo, kai Sov. Sąjunga buvo vykdoma tautybių maišymo politika. Buvo skatinama persikelti, o taip pat stengiamasi Maskvoje telkti aukštesnio išsilavinimo specialistus dirbti Sovietų Sąjungos naudai. Subyrėjus imperijai, daugelis tokių pasilikio Maskvoje. Šiuo metu joje gyvena jau trečioji lietuvių karta. Maskvoje veikia lietuvių studentų organizacija "Atžalynas". Studentai būrėsi prie Lietuvos atstovybės, o dabar ambasados. Buvo įsteigta sekmadieninė lietuvių mokykla. Patys studentai atliko mokytojų pareigas. Lietuvių draugija įsteigta 1991 m. Pradžioje buvo nedaug narių, vėliau jos veikla susidomėjo vis daugiau tautiečių. Su lietuviais, pasak K. Momziakovos, noriai bendrauja Maskvos valdžios įstaigos. Lietuviai rengia įvairius minėjimus, šventes, koncertus, susitikimus. Buvo surengti Vasario 16-sios ir Kovo 11-sios minėjimai, atšvėstos Užgavėnės, Velykų, Antaninių, Joninių šventės, surengta Kazukių mugė. Maskvos lietuvių kultūros bendrijos ansamblis "Bangas", minint Maskvos 850 m. sukaktį, vokalinių ansamblių konkurse pirmavo, tokios sėkmės pasiekė pianistų konkurse ir Jurgis Želkauskas. Maskviečiai lietuviai stipriai paramą jaučia ir iš Lietuvos.

J. Andr.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryti.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

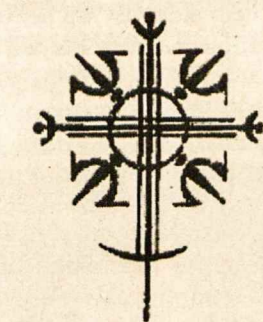
MOKAME UŽ: PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki2.25% Asmeninės nuo7.15%
santapas2.75% nekiln. turto 1 m.6.90%
kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%

INDĖLIAI:
90 dienų indėlius4.25%
180 dienų indėlius4.25%
1 m. term. indėlius4.75%
2 m. term. indėlius5.00%
3 m. term. indėlius5.10%
4 m. term. indėlius5.15%
5 m. term. indėlius5.35%
(Variable)2.50%
1 m. ind.4.75%
2 m. ind.5.00%
3 m. ind.5.10%
4 m. ind.5.15%
5 m. ind.5.35%

Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santapus dydį iki \$2,000. Be to, narių santapus apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu

Seikite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELĖ
INTERAC KORTELĖ

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Lougheed Funeral
Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŲ ĮRANKIŲ

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

ANCATER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176

HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541

HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Opieji reiškiniai žiniasklaidoje

VYTAUTAS P. ZUBAS

Laisva naujoji spauda daugelyje buvusių komunistinių kraštų vietoj prisidėjusi prie socialinių ir politinių problemų sprendimo tas problemas paaiškina. Taip rašo Paul Goble straipsnyje "When the Press is Problem" ("The Baltic Times" 1998 m., 122 nr.). Štai kelios iliustracinės pastabos šia linkme.

Jean Chretien, Kanados ministras pirmininkas, TV svarstytose į bedarbės merginos skundą atsakė: "Some are lucky, some are not". Žiūrovai ir žiniasklaida tokių ministerio "paguodą" palaikė nejaudrumu, ir iš planuotų nuolatinių TV svarstymų šis susitikimas buvo pirmas ir paskutinis.

Vilkų medin įvytas žmogelis, nebematydamas vilties išsigelbėti, mosuodamas lazda sušuko: "Kam klius, kam neklus, bet tam beuodegiui tikrai klius". Tai išgirdęs beuodegis, pamiršęs, kad ant savo pečių laiko visą piramidę, išsigandęs šoktelėjo iš vietos, numesdamas visus vilkus.

Prisiminiau šiuos nutikimus, skaitydamas po-atostoginiam "TŽ" numerį. A. Balašaitienės, A. Garmutės straipsnius ir J. P. Kedžio laišką. Rašydama apie spaudos atvirumą ir jos laisvę, Balašaitienė kritikuoja atviro žodžio mėnraščio "Akiračiai" pomėgį šaipytis iš jiems nepatinkamų asmenų, pridėdant jiems nepelnytus epitetus. Ji užtaria Henriką Paulauską, nurodymą pavyzdžius iš savo asmeninės patirties sovietmečiu.

Iš tikrųjų "Akiračiai" konsulatą iškėlė Čikagos centrą ginčą pradžioje mėnraščio 5 nr., cituodami ALTOs pirm. dr. J. Račkauską laišką prezidentui V. Adamkui, nurodymą "Lietuvių balso" 8 nr. kaip žinios šaltinį. Pastaboje po citatos Vytautas Gedrimas kandidatai pasiūpino iš ALTOs pirmininko "titulų ar mokslo laipsnių" kurių "net su Encyclopaedia Britannica pagalba mums nepavyko išsiruoti". Nei "Lietuvos rytas", nei H. Paulauskas, kuriuos sekančiam 6 nr. kaltina "tendencinga informacija" ilgoje skiltyje, nepaminėti.

Tai ne pirmas Čikagoje išpuolis prieš H. Paulauską. Jo nesėkmės prasidėjo, kai Lietuvos vyriausybė uždarė Nacionalinį muziejų, kurio direktoriumi, atrinktas konkurso keliu, jis buvo. H. Paulauskas karštai pasisakė prieš muziejaus uždarymą spaudoje. "Lietuvos aidė" švietimo ministeris Darius Kuolys pirmą kartą jam suteikė "bolševiko" titulą. Epitetą pakartojo Bronius Nainys "Pasaulio lietuvių", anksčiau išspausdinęs Paulausko straipsnį apie muziejų. Greitai prisidėjo ir "Akiračiai".

"Kultūrinės infiltracijos pradžia – 1967 m. išeivijos krepšinių išvyka į Lietuvą", š.m. "Akiračių" 7 nr. pradėjo dokumentuotą studiją Liūtas Močkinas. "Infiltracija" – pretenzingas subversija kvepiantis žodis, o krepšininkus laikyti "kultūrtregeriais" taip pat vargu ar tikslu. Tačiau nesimokinkim. Septintam dešimtmetyje ne tik Amerikoje, bet ir kituose Vakarų kraštuose vykę nesutarimai tarp liberalėjiančios jaunės kartos ir konservatyvių vyresniųjų neaplenkė ir išeivijos.

Kai Čikagoje liberalai suko galvas kaip "infiltruoti" okupuotą Lietuvą, Kanadoje atsirado žmonių, kurie jautė reikala savo jaunajai kartai parodyti gyvą tėvų krašto kultūrą. Pasaulinė paroda Montrealyje EX-PO-67 davė netikėtą progą po 23 metų sutikti gyvus žmones iš Lietuvos ir įsitikinti, kad Lietuva neketina numirti. Tarp svečių buvo ir H. Paulauskas, Vilniaus radijo ir TV pranešėjas, atvykęs giminių kvietimu.

Mokytojas iš profesijos, domėjėsis folkloru, atsivežė radijofone įrašytas "Kupiškėnų vestuvės", "Palangos Juzė" ir keletą muzikinių garsiausių. Pragmatiški Mažosios Lietuvos bičiuliai draugijos žmonės Montrealyje susidomėjo ir tais pa-

čiais 1967 m. išleido plokštelę "Kupiškėnų vestuvės" pavadinimą pakeitę į "Lietuviškos vestuvės". Ta pati draugija greitai išleido ir "Palangos Juzė" plokštelę. Abi plokštelės išeivija šiltai priėmė ir "Lietuviškos vestuvės" prirėkė antros laidos. Spaudoje apie abi plokšteles gerai atsiliepė etnologas ir folkloristas dr. Jonas Balys (tarp kitko – kupiškėnas) ir žinomas žurnalistas Bronys Raila – aukštaitis nuo Rozalimo.

Perskaitęs A. Garmutės straipsnį "Sujudo sovietinio paveldo gynėjai", panūdau dar kartą pavartyti "Amžino įšalo žemėje" knygą, išleistą 1988 m. dar sovietmečiu Lietuvoje. Aldonos Žemaitytės sudaryta 9 autorių, patekusių į Sibiro tremtį paauglių ar vaikais 304 psl. atsiminimų knygą, skirta vyresniųjų klasių mokiniams. Ilgiausias (54 psl.) Garmutės "Ešelonai", jau anksčiau spausdintas "Literatūra ir menas" laikraštyje. Pratarėme Žemaitytė Garmutės atsiminimus pavadinu "literatūrizuotais".

A. Garmutė ir šiandieną vartoja tą patį pasakojimo stilių. Skaitančiam, ypač Lietuvoje negyvenančiam, kartais sunku sekti dėstomą mintį dėl neiškių užuominų ir dažnų šuolių į šalį. Kritikuodama "nepriklausomą" (kabutės A. Garmutės) žiniasklaidą, autorė žiūri pro tamsius akinius ir visur mato "senus ir naujus sribus", kuriuos išduoda jų neapykanta "nepriklausomybės simboliui prof. Vytautui Landsbergiui".

Kad Landsbergis kritišku Lietuvai momentu daug pasidarbavo, niekas negali paneigti, bet laikyti jį simboliu netiksliu. Netiksliu ir su Basanavičium lyginti vien dėl to, kad atvedęs Lietuvą į nepriklausomybę Basanavičius pasitraukė iš politikos ir amžių užbaigė lenkų okupuotame Vilniuje. Niekas nepatikės, kad vien dėl "sribų neapykantos" prezidento rinkimuose Landsbergis tik trečią vietą pasiekė.

Jei A. Garmutės rašiniai "literatūrizuoti", tai J. P. Kedžio – "politizuoti". Kritikuodamas straipsnį "Iškili Justino Marcinkevičiaus kūryba", kur antraštė labai aiškiai pasako apie ką kas kalbama, pasigenda žinių apie poeto politinę ir visuomeninę veiklą. Kaip matyti iš J. P. Kedžio cituojamos "Tarybinės enciklopedijos", ji buvo plati ir būtų reikėję ir antro "TŽ" puslapio trečdalis.

Lietuvių literatūrą gretose turime neproporcingai daug dvasiškų nuo Mažvydo ir Donelaičio iki Maironio ir Vaižganto. Kalbėdami apie rašytojų literatūrinį paveldą, buvom įpratę neliesiti jų visuomeninės ar politinės veiklos. Šalia vyskupų Valančiaus ir Baranausko, nepriklausomos Lietuvos mokyklose buvo minimi ir revoliucionieriai, kaip mano žemietis Julius Janonis. Tokia buvo mano jaunystės Lietuva. Reikia tikėtis, kad tokia ir bus. Gyvenimas nestovėjo vietoje ir okupuotoje Lietuvoje. Išaugo naujos kartos išmoksintų, energingų žmonių, kurie, pasikeitus politinėms sąlygoms, drąsiai kabinasi į naują gyvenimą.

Grupė Pasaulio lietuvių dainų šventės dalyvių iš JAV, pasirodusi žygiuoti į Vingio parką Vilniuje. Su ja – žurnalistas E. Šulaitis

Lietuvos seimo kancleris JURGIS RAZMA kalbasi su lietuviškų laikraščių bendradarbe ALDONA ŠMULSKYTIENE per seimo narių vizitą Balzeke lietuvių kultūros muziejuje liepos 17 d. Čikagoje

Nuotr. Ed. Šulaitis

Lietuviškas žodis radijo bangomis

Trisdešimt penkeri metai lietuviškos radijo laidoms Montrealyje

D. N. BALTRUKONIS

Tai buvo 1963 m. spalio mėn. 6 d., kai Montreale lietuviškas telkinys pirmą kartą išgirdo eterio bangomis lietuvišką radijo programą, reguliariai skleidžiamą iš Montreale CFMB stoties 1410 banga.

Tai buvo anais gerais laikais, kai Montreale lietuviai gyveno savo visokeriopos veiklos bei plėtros laikus. Tuomet jau gyvavo politinės, religinės, sportinės bei kultūrinės organizacijos su laikraščiu "Nepriklausoma Lietuva" ir dviem parapijom – Šv. Kazimiero ir Aušros Vartų. Trūko tik lietuviškos radijo programos.

Tą spragą ryžosi užpildyti garsiosios Stankevičių (inž. Aleksandro ir Viktorijos) šeimos sūnus Liudas Stankevičius. (Stankė).

Jo jaunesnis brolis Aloyzas jau reikėsi prancūziškoje spaudoje kaip gabus žurnalistas, vėliau pasiekęs net Montreale prancūziškosios TV reguliarios programos paruošimą bei vadybą. Aloyzas garsėjo taipgi knygų leidyba bei autoryste.

Taip Liudas S. pasirinko puoselėti lietuviškųjų radijo bangų šaką šiapus Atlanto, kai Lietuvą nuo Vakarų pasaulio skyrė ta nelemtoji geležinė uždanga. Žinoma, mus pasiekdavo sovietinis Vilniaus radijas su savo propagandine programa. Tačiau tai buvo grynai politinės laidos, mums nepriimtinos.

Esant tokiai situacijai, kilo gyvas reikalas steigti savas laisvo žodžio lietuviškąsias programas. Kiekviena stambesnė lietuvių bendruomenė laisvajame pasaulyje steigė savas radijo programas lietuvių ir net anglų kalbomis. Tokie lietuviški radijo taškai sužibo per visą Š. Ameriką: įvairaus dažnio, skirtingų bangų bei galingumo. Taipogi skirtingais metais.

Mūsų Montreale padangė lietuviškas žodis prabilo prieš 35 metus. Pirmiausia gana kukliai – kas antrą savaitę, vėliau kas savaitę. Tos radijo laidos tęsiamos ir nūnai to paties nenuilstančio jos steigėjo ir vedėjo Liudo Stankevičiaus (Stankės) dėka.

Vienas ryškiausių tos radijo programos bruožų – tradicinės Kalėdų programos, kas metai girdimos labai patogių laikų – Kalėdų dieną po pietų. Jinai trunka net visą valandą, kai savaitinių programų trukmė – tik pusė valandos. Kalėdinė pro-

Montreale lietuviškosios radijo programos vedėjas LIUDAS STANKEVIČIUS radijofone transliacijos metu

grama yra stipriai remiama įvairių komercinių įstaigų bei pasikūręs asmenų šventiniams sveikinimais ir reklamomis. Joje apstu ir įvairios kilmės kalėdinių giesmių. Programą stengiamasi kasmet įvairinti bei gerinti. Daug kas pasikeitė per tuos 35 metus. Negrįžtamai išskeliavo amžinybėn būriai mūsų Montreale lietuviškojo telkinio veikėjų. Daug jų pasitraukė į senatvės poilsį arba išvyko kur nors kitur. Išnyko, užsidarė, išsikirstė daugelis politinių, sporto, dainos bei kitokių kultūrinių organizacijų.

Su dideliu ilgesiu prisimename tuos masinius kasmetinius Lietuvos dienų rengimus. Į Montrealį, Torontą, Hamiltoną, St. Catharines kas rudenį suvažiuodavo šimtai ir tūkstančiai mūsų tautiečių. Jie sutraukdavo kiekvieno didesnio lietuviško telkinio geriausias dainos, sporto ir šokių pajėgas. Toks paskutinis renginys Montrealyje įvyko 1986 m. rudenį. Ir tie koncertai, ansambliai iš Lietuvos. Masiniai vyrai ir moterys bei jungtiniai chorai. Kur jie dabar? Viskas nutilo, viskas nurimo... Viskas keičiasi – ir mes keičiamės drauge.

Iš tų keliolikos Montrealyje kadaise gyvavusių organizacijų, dainos ir meno ansamblių, liko tik kelios. Jų tarpe ir Liudo Stankevičiaus vis dar palaikoma lietuviškoji radijo valandėlė. Tačiau kaip ilgai?..

Tuo tarpu mieliajam kolegai Liudui norisi palinkėti dar daug energijos tęsti šį didį lietuviškos kultūros darbą Montrealyje. Ilgiausių metų!!!

Malonėkite atsakyti į šiuos klausimus

Aplausa "Tėviškės žiburių" reikalais

Kanados lietuvių gyvenimas ir demografiniai bruožai keičiasi. Lietuvių savitrašio "Tėviškės žiburiai" leidėjai norėtų sužinoti, kaip galime geriau aptarnauti skaitytojus ir nustatyti gaires atečiai. Prašome atsakyti į sekančius klausimus ir iškirptą anketą grąžinti laikraščio adresu – 2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON, L5C 1T3. Galite gauti ir atsakyti apklausą elektroniniu paštu, pasiuntę žinutę mūsų adresu: tevzib@pathcom.com. Toronte anketą galima grąžinti į Priskėlimo parapijos ir "Paramos" kredito kooperatyvuose padėtas "TŽ" dėžutes.

Prenumeruoju "TŽ" ir skaitau beveik visus numerius _____
 Prenumeruoju "TŽ" ir skaitau retkarčiais _____
 Neprenumeruoju, bet reguliariai skaitau kitų užsakomus "TŽ" _____
 Neprenumeruoju ir retai arba niekad neskaityu "TŽ" _____

Kaip vertinate "TŽ"? [apveskite skaičių nuo 1 iki 6, kur 1 = labai blogai, 6 = labai gerai] 1 2 3 4 5 6
 Ar Jums šis savitrašis yra svarbus? [1 = visai nesvarbus...6 = labai svarbus] 1 2 3 4 5 6
 Ar norėtumėte matyti kitokį "TŽ" formatą? taip _____ ne _____
 Kokį siūlytumėte? _____

Kuriuos "TŽ" skyrius skaitote ir kaip juos vertinate [pažymėti skaičiais prie skyrių: 1, 2, 3, 4, 5 ar 6?]

_____ Žinios iš Lietuvos	_____ Toronto apylinkės žinios
_____ Kitų Kanados apylinkių žinios	_____ Įvykių ir renginių aprašymai
_____ Sportas	_____ Vedamieji
_____ Politiniai straipsniai	_____ Kultūriniai straipsniai

Kokių kitų straipsnių norėtumėte skaityti "TŽ"? Kokius skyrius siūlytumėte įvesti?

Atsiųsvelgiant į Kanados lietuvių besikeičiantį profilį, kokią reikšmę turėtų anglų priedas?

[1 = visai nesvarbu...6 = labai svarbu] 1 2 3 4 5 6

Kaip dažnai reikėtų spausdinti anglų priedą?
 kas dvi savaites _____ kartą per mėnesį, _____ kas antrą mėnesį _____ visai nereikia _____

Jeigu neprenumeruojate "TŽ", ar užsisakytumėte, jei būtų anglų priedas? taip _____ ne _____

Jeigu neprenumeruojate "TŽ", kokie kiti pakeitimai Jus sudomintų, kad užsisakytumėte savitrašį? Įrašykite savo siūlymus: _____

Jeigu esate "TŽ" prenumeratorius/ė, kaip savitrašis galėtų tapti dar įdomesniu? Įrašykite savo siūlymus: _____

Malonėkite pažymėti sekančius duomenis apie save (nereikia pasirašyti):

Amžius: 20-29 _____ 30-39 _____ 40-49 _____ 50-59 _____ 60-69 _____ 70-79 _____ 80-89 _____ 90+ _____

Gyvenu: Toronte/Mississaugoje _____ Kitoje vietovėje _____

Skaityu lietuviškai: laisvai _____ vidutiniškai _____ sunkiai _____

Prašome pridėti, jei turite papildomų pastabų arba siūlymų. _____

Dėkojame Jums už dėmesį ir apklausai skirtą laiką.

"Tėviškės žiburių" leidėjai –
 Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"

IŠ GYDYTOJO UŽRAŠŲ

Močiutės juokas

MED. DR. LEONARDAS
 POVILIŪNAS, Vilnius

Privažiavęs N. kaimą išlipu. Aplankau savo seną draugą, kuris dėl įvairių artrozių negali vaikščioti ir beveik visą laiką praleidžia arba sėdėdamas, arba gulėdamas.

Jį nuo 6 savo amžiaus metų dažniausiai aplanko kaimyno duklė. Dabar jai 12 metų. Ji pasiklauso senuko pasakojimų, papasakoja savo įspūdžius, pasižiūri televizijos laidų. Štai ką ji pasakoja,

– Mano močiutė nemėgsta juoktis. Ji visada skuba, užimta, tad ir kalboms veltui laiko neleidžia. Prieš 4 metus įvyko lūžis, po kurio močiutė pasikeitė.

Kartą iš ryto anksti močiutė su seneliu kažkur išvyko. Kur – sužinojau vėliau. Pasirodo, močiutė tą dieną buvo nuvykusi į onkologinį centrą. Jai nustatė kairės krūties ketvirtą vėžio stadiją. Pasiūlė gydytis. Močiutė klausia:

– O kiek to vėžio stadijų yra?

– Keturios, – atsako gydytojas.

– Tai kam man gydytis, jei mano krūtį vėžys paskutinėje stadijoje! Ne. Numirsiu ir be gydymo. Vis tiek kada nors reikės mirti, nes ir gydyt vėžį ligoniniai ilgai negyvena. Ar mirsiu metais anksčiau, ar vėliau, neturi reikšmės.

Dėl močiutės ligos senelis parvyko nusimines, o močiutė, atvirkščiai, pagyvėjusi. Jei anksčiau ji keldavosi anksčiausiai, tai nuo šiol jau keliai vėliau už kitus, stengiasi nieko nedirbti, net valgio neverda. Sakė:

– Valgio neversiu. Mat aš sergu vėžiu, tai galiu jus apkrest...

Namiškiai į tai nieko neat sakė, nes mano tėvas, kai močiutė buvo išėjus, uždraudė namiškiams kalbėti su jo motina apie ligas, nesiginčyti su ja, nenervinti jos. Kiek galima, stengtis palengvinti jos gyvenimą, nes

jį ligonė, ir tarp mūsų ji kaip viešnia.

Vieną dieną tėvas vėlai vakare su mano broliu (slapta, kad močiutė nematytų, o tai buvo prieš 3 metus), atvežė karštą ir jį užnešė sandėlio pastogėn. Rengėsi močiutės mirčiai, nes manė, kad ji greitai mirs. Jai serga paskutine vėžio stadija!

Močiutė gi, sužinojusi, kad tas nikadėjas vėžys jau ją taip stipriai apėmęs, į visus darbus numojo ranka.

– Jūs gyvensit, jūs ir dirbkite! Aš savo atidirbau.

Atsikelia, papoteriauja, pavalgo; pavasarį, vasarą ir rudėnį, kol nešalta, išeina į lauką, į mišką iki pietų, o paskui pavalgo, paguli ir vėl kaiku išeina. Žiemą, kai šalta, išeina pas kaimynus, lanko gimines, pažįstamus. Juk reikia atsiveikinti. Gal paskutinį kartą mato...

Visi ją užjaucia, visi jos gailisi. Prabėga žiema, pavasaris, vasara, o po to metai, kiti, trečiai... Pradžioje jos krūtįje buvusi žaizda. Ji pati tą žaizdą slapta, kad niekas nematytų, perrišdavo, o kai mes kartą po metų nuėjome į pirtį (su kitomis moterimis ji į pirtį neidavo – tik su manim), nes aš jai patirindavau nugarą, ji man parodė, kad krūtįje opa užgijusi.

Pamažus mes jau pradėjome pamiršti, kad mūsų močiutė serga, bet mano tėvas (kai močiutės nėra namie) namiškiams nuolat primena, kad jo motina ligonė ir su ja reikia elgtis labai švelniai. Perna vasarą labai trankėsi griautinis, vieną dieną sudegino kaimyno klojimą, o paskui naktį – trenkė į mūsų sandėlį. Sandėlio stogas šiaudinis. Nors lietus lijo, bet liepsna veržėsi pro šelmenį. Kai mūsų šeima išlėkė į kiemą, visas sandėlio stogas jau liepsnojo. Kai tyčia nustojo lyti. Štai krenta padegusi gegnė ir pasirodo juoda dėžė. Kas tai? Aš jau žinau, kad tai karstas. Jo lentos sausos. Jis staiga užsidega. Aš

neiškenčiu. Juk močiutės krūtis užgijusi, jau ji nemirs. Aš pasibždėjau jai:

– Tai karstas tau, močiute, skirtas.

– Man? Minutę sutrikusi ji tyli.

– Ak. Teisingai. Buvau pamišusi, kad aš sergu vėžiu.

Kai karstas iš viršaus ir iš šonų apimtas ugnies, pasiviro, skaiti liepsna jį apglėbė iš visų pusių. Močiutė, kaip suakmenėjusi, žiūri ir tyli. Staiga ji lyg pabunda iš miego, pasidairo į šalis ir pralinksmedžiui gyvai rodo šalia stovinčiam sūnui į liepsną:

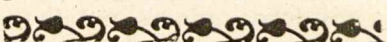
– Žiūrėk, Juozeli, kaip gražiai dega mano karstas!

O Juozelis jau apie 50-ies metų Juozas. Tai mano tėvas. Suglumęs žiūri į liepsną ir nieko neatsako. Vis tiek sandėlio neišgelbėsi. Jam ne tiek gaila sandėlio, kiek gėda prieš motiną. Lyg jis norėjo, kad motina greičiau numirtų.

Juo labiau įsidedę liepsna, juo geresnė darėsi močiutės nuotaika.

– Cha-cha-cha, žiūrėkit, žiūrėkit krenta... – juokiasi garsiai močiutė, kai liepsnojančio karsto likučiai pradėjo kristi į ugnies apimto sandėlio vidų. O kai tie likučiai degdami nukrito žemyn, ji net rankom suploja ir lyg atsiveikindama su karstu susnabzdėjo:

– Sudiev, Mirtie! Dabar jau nežinia, gal Dievas duos, negreit susitiksime!

Dabartinės Lietuvos pašto ženklas
 Nuotr. M. Pranevičius

“Tėviškės žiburiai” Questionnaire

The life-style and demographics of the Lithuanian community in Canada is changing. In order to plan for the future, the publishers of our Lithuanian weekly, “Tėviškės žiburiai” need to know how to serve its readership better. We ask you to fill in and return the questionnaire to our “TŽ” office at 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3. If you would like to receive it and return it by e-mail, please notify us at: tevzib@pathcom.com. Toronto area residents may return it to the “TŽ” drop boxes at any Resurrection Parish or “Parama” Credit Union location.

I currently subscribe to “TŽ” and read most issues _____
I currently subscribe to “TŽ” but read only the occasional issue _____
I am not a subscriber but regularly read “TŽ” subscribed by someone else _____
I do not subscribe to “TŽ” and do not regularly read “TŽ” _____

Thinking about its overall quality (1 being the lowest and 6 being the highest), how would you rate “TŽ”? (Circle one.) 1 2 3 4 5 6
How important is reading “TŽ”? [1 = not important at all...6 = very important] 1 2 3 4 5 6
Would you like to see a different “TŽ” format? Yes _____ No _____
If so, what changes would you suggest? _____

Which sections of “TŽ” do you read and how do you rate them (1, 2, 3, 4, 5 or 6)?

_____ News from Lithuania	_____ Toronto news
_____ Other Canadian community news	_____ Coverage of events
_____ Sports	_____ Editorials
_____ Cultural Articles	_____ Political Articles

What other types of articles or columns would you like to read in “TŽ”? _____

Considering the community's changing profile, how important would an English-language supplement be to you? (1 = not important at all...6 = very important) 1 2 3 4 5 6

How frequently should an English-language supplement be published?
Every 2 weeks _____ Once monthly _____ Every 2 months _____ Not at all _____

If you are not currently a “TŽ” subscriber, would you be more likely to subscribe in the future if an English-language supplement or section were included? Yes _____ No _____

If you are not currently a “TŽ” subscriber, what other changes or additions should be made so that you would be interested in subscribing? Please write in your suggestions: _____

If you are a current “TŽ” subscriber, what changes or additions could be made to make it even more interesting to you? _____

Please fill in the following and submit this questionnaire (anonymously, if you wish):
Age: 20-29 _____ 30-39 _____ 40-49 _____ 50-59 _____ 60-69 _____ 70-79 _____ 80-89 _____ 90+ _____
I live in : Toronto/Mississauga _____ Elsewhere: _____
I read Lithuanian: fluently _____ adequately _____ with difficulty _____
Feel free to add any other comments or suggestions.
Thank you for your time!

“Tėviškės žiburiai”, published by the
Canadian-Lithuanian R.C. Cultural Society “Žiburiai”

Gilia senove dvelkianti Etiopija

Su būreliu kanadiečių aplankė Afrikos šalį, pilną istorinių įdomybių ir dabarties vargulių

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Uolos, taposus šventovėms

Visos tos šventovės yra iškirstos iš masyvaus akmens nuo apačios iki viršaus. Atskirtas nuo kalno akmens masyvas buvo pradedamas apdirbti kertant iš vidaus ir paliekant kolonas, kurios laikė akmens stogą bei sienas. Taip pamazų dirbant viduje, kertant akmenį buvo einama iki visiškai išbaigimo.

Gerokai papurtyti važiuojant kalnų keliu buvome patenkinti pasiekę Lalibela miestelį ir jo pradžioje stovintį “Roha” viešbutį. Jis – mūrinis, dviejų aukštų, bet dienos metu nėra elektros ir vandens. Tačiau mums, gavusiems kambarius, atidarė bent šaltą vandenį, kad galėtume nusiplauti rankas. Po to sėdom į autobusą ir važiuojam pamatyti tų akmeninių šventovių. Miestelis kalnuotas su žemyn einančiais šlaitais.

Netoli pavažiavę sustojom prie vieno kalno šlaito, kur iškirstais uolose laiptais užlipom iki tunelio, kur vėl akmeniniais laiptais leidomės žemyn ir pasiekėm iškirstą praėjimą į šventovę. Laiptai veda prie aukštų durų į vidų. Reikia nusiąti batų ir nusimti kepurę. Patekom į labai aukštą, didelę erdvę, kur keturios eilės po keturias storas kolonas laiko akmeninį stogą. Visur vien akmuo: sienos, kolonos, lubos, grindys, nušlifotos nuo vaikščiojimo. Ir viskas iškirsta iš vieno solidaus akmens gabalo! Sienose nėra jokių paveikslų, tik prie šventčiausios vietos stovi tapytas paveikslas.

Prie tos sienos durų stovi aukšniais liturginiais drabužiais apsirengęs su kryžium rankose ortodoksų kunigas. Viduje galima fotografuoti. Ši šventovė yra didžiausia ir vadinama bazilika, talpinanti daug žmonių. Nors lauke karšta, bet čia viduje vėsu ir tamsu, nes aukštai iškirsti uolose siauri langai mažai praleidžia šviesos. Ant grindų stovi keletas didelių būgnų, kuriuos naudoja per pamaldas.

Ši didžiausia iš visų akmeninių šventovių etiopiškai vadinama “Bieta Medhane Alem”

(Pasaulio atpirkimo šventovė). Ji yra beveik 34 metrų ilgio, 23 m pločio ir 12 m aukščio. Viduje yra 28 akmens kolonos, laikančios stogą.

Mažesnėje šventovėje

Apžiūrėję šventovę, kitais laiptais perėjom į kitą tokią pat akmeninę šventovę, iškirstą irgi iš vieno uolos gabalo, bet jau žymiai mažesnę. Joje nėra kolonų, tik dvi išsikūšios iš sienos briaunos, kurios atstoja kolonas, laikydamos stogą. Ant sienų nėra jokių papuošimų.

Toje pačioje vietoje tik jau kitais laiptais patekom į trečią tokio pat tipo šventovę. Šioje jau yra keturios didžiulės kolonos, kurios išpuoštos iškirstais ornamentais, o ant sienų ir lubų yra tapytų paveikslų. Viduje tamsu, nes nedidelės langų skylės aukštai mažai įleidžia šviesos, o elektros dienos metu nėra. Vadovas su kišenine lempu te pablykščioja į tuos senus paveikslus, kuriuos buvo sunku įžiūrėti. Šie paveikslai yra, kaip ir statyba iš XIII š. Visose tos šventovės laikomos pamaldos.

Karalius Lalibela

Taip spėjom apžiūrėti keturias tokias šventoves, nes jos yra viena prie kitos. Nuostabią kėlę tokia architektūra ir rankų darbas, iškertant iš uolos tokias šventoves, kurių apdirbimas trukdavo daugiau kaip 20 metų. Tai atlikdavo įvairūs meistrai iš Egipto, Etiopijos ir kitų šalių.

Etiopijos Aksum dalis nugriuvusio aukščiausio obelisko

Kai stipri Aksum imperija sunyko, nauja dinastija perkėlė sostinę iš Aksum į Roha vietovę. Iš tos dinastijos vienuolikos karalių žymiausias buvo karalius Lalibela, kuris pastatė vienuolia akmeninių šventovių. Roha dabar yra vadinama Lalibela pagerbiant šį karalių, valdžiusį 1167-1207 m. Jis buvo pamaldus krikščionis, todėl Etiopijos Ortodoksų Bendrija paskelbė jį šventuoju.

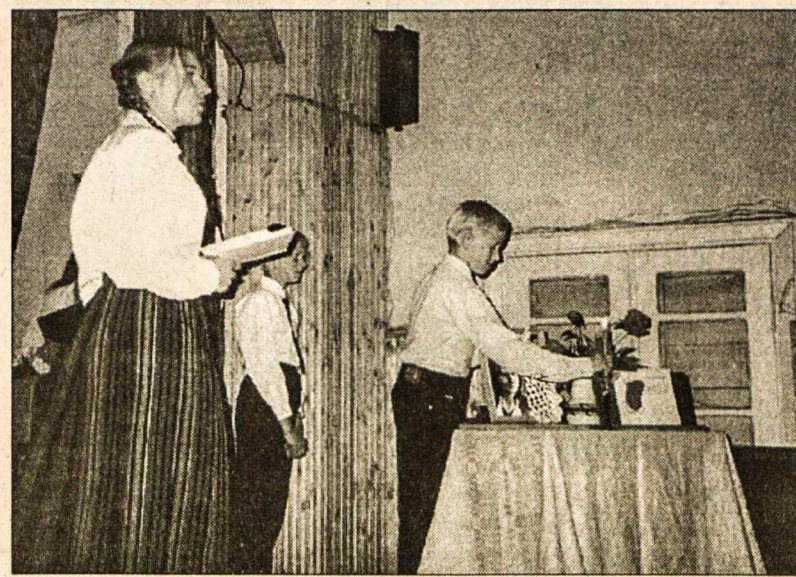
Apie šį šventąjį karalių yra padavimas, užrašytas Etiopijos karališkoje kronikoje, kurią pasakojo vadovas. Esą Lalibelos gimimo metu tirtas bičių spiečius apsupo vaiką gimimo momentu, ir jo motina pareiškė kareiviams, kad jie vieną dieną tarnaus jos sūniui, nes pasirinko vardą, reiškiantį “bitės pripažino jo karališkumą”.

Šventovių apsauga

Visos minėtos keturios ortodoksų šventovės yra apdengtos metaliniais stogais, kad apsaugotų per lietaus sezoną, kai vanduo per akmens stogą patenka į vidų ir gadina akmens struktūrą. Šį apdengimą finansavo UNESCO. Stogai ant atskirų metalinių pastolų yra pritvirtinti prie žemės. Tie pastatai dabar atrodo nelabai gražiai lyg būtų remontuojami. Tas šventovės labai sunku iš lauko nufotografuoti, nes yra aukštos, o aplink lauko sienas visai nedaug erdves, kad galėtum aprepti.

Sienose paveikslų ir čia nėra. Grindys akmeninės gan rupios, nors nuo kojų nušlifotos, bet ilgesnį laiką iššovę basomis kojomis pradeda padai degti. Nueiti į šv. Jurgio šventovę žemyn nebuvo sunku, bet grįžti atgal išėjus iš tunelio per akmenų luitus kopti aukštyn ir saulei stipriai kaitinant teko prakaitą braukti, o dar priedo ir orą reikėjo gaudyti, nes beveik trijų kilometrų aukštyje oras yra retesnis.

Buvo numatyta dar lankyti porą kitų šventovių ant kito kalno, kur būtų tekę kopti dar aukščiau ir lipimas būtų užtrukęs visą valandą, visi išvykos daliviai nubalsavo ten nebeiti. Tačiau atsirado dvi pasiryžusios

Lekėčių (Šakių rajone) Kultūros namų salėje vietos mokiniai uždegą žvakę prie poetės Gr. Tulauskaitės nuotraukos ir knygos prieš pradėdami jos pagerbtuves Nuotr. Ed. Šulaičio

Išėivijos poetė prisiminta Lietuvoje

Grazinos Tulauskaitės pagerbtuvės gimtinėje – Lekėčiuose

EDVARDAS ŠULAITIS

Apie poetę Gražiną Tulauskaitę (Babruškę) teko rašyti “TŽ” 1998 m. 29 nr. ryšium su jos 90-ju gimtadieniu. Šį kartą skaitytojus nuriu supažindinti su poetės pagerbtuvėmis jos gimtinėje Lekėčiuose (Šakių rajonas) birželio 20 d., kur teko dalyvauti ir šių eilučių autoriui.

Minėjimas buvo pradėtas šv. Mišiomis vietinėje šventovėje. Po jų gana daug žmonių susirinko į Lekėčių kultūros namus, kur buvo akademine ir menine dalis. Pradžioje mokyklos mokiniai padėklavom poetės kūrybos posmų ir uždegė žvakę prie poetės nuotraukos bei poezijos rinkinio. Taip pat jos eilėių paskaitė ir iš Vilniaus atvykusi skaitovė Aldona Daučiūnienė.

Ilgoką paskaitą skaitė Maiorionio lietuvių literatūros muziejaus Kaune darbuotoja Virginija Paplauskienė, kuri turėjo lai-

Žurnalistas iš Klaipėdos Bernardas Aleknavičius poetės GRAŽINOS TULAUSKAITĖS minėjime Lekėčiuose 1998 m. birželio 20 d. Nuotr. Ed. Šulaičio

Pagerbtas šv. Jurgis

Po pietų nuvažiuojam į tolesnį kalną miestelio ribose, kur stovi šv. Jurgio šventovė. Ji iškirsta iš vieno gabalo uolos su aplink ją giliu priėjimu ir atrodo kaip viduryje duobės patupdyta, nes akmeninis stogas kryžiaus formos iš viršaus yra gerai matomas. Palypėjus dar aukščiau ant kalno matyti visu savo didingumu šventovė kaip vieno gabalo didžiulis obeliskas. Ji išsikiria iš kitų, nes pastatyta toliau nuo kitų šventovių ir stovi kalno šlaite prie dviejų upių santakos.

Padarę šventovės nuotraukas iš viršaus, iškirstu tuneliu per akmenis ėjom žemyn prie pačios šventovės. Praėjimas gan ilgas iškirstais laiptais tunelyje, tai sunkiai einantiems be pagalbos neįmanoma nueiti. Kelios moterys tuojau gavo pagelbininkus, kurie už mokestį nuvedė iki šventovės ir atgal. Viduje irgi viskas iškirsta iš vieno gabalo uolos su akmeninėmis kolonomis, laikančiomis stogą. Čia irgi laukė ortodoksų kunigas su paauskuotais drabužiais ir dviem dideliais kryžiais rankose, kurį visi puolėm fotografuoti.

Sienose paveikslų ir čia nėra. Grindys akmeninės gan rupios, nors nuo kojų nušlifotos, bet ilgesnį laiką iššovę basomis kojomis pradeda padai degti. Nueiti į šv. Jurgio šventovę žemyn nebuvo sunku, bet grįžti atgal išėjus iš tunelio per akmenų luitus kopti aukštyn ir saulei stipriai kaitinant teko prakaitą braukti, o dar priedo ir orą reikėjo gaudyti, nes beveik trijų kilometrų aukštyje oras yra retesnis.

Buvo numatyta dar lankyti porą kitų šventovių ant kito kalno, kur būtų tekę kopti dar aukščiau ir lipimas būtų užtrukęs visą valandą, visi išvykos daliviai nubalsavo ten nebeiti. Tačiau atsirado dvi pasiryžusios

moterys, kurios surizikavo ten nueiti, ir palydovo lydimos, nužygiavo. O visi kiti žilo plauko pensininkai, likome autobuse sėdėti, atseit pabijojom vargo.

Grįžtant pavakare dingo saulė, pradėjo slinkti tamsūs debesys, o vakarieniaujant pradėjo žaibuoti ir lyti. Užtat viskas čia žalia, nes dažnai lyja.

Atgal į sostinę

10 v.r. išvažiuojam iš “Roha” viešbučio į Lalibela orauostį skrydžiui atgal į Adis Ababą. Vietinis lėktuvas nedidelis, tel-pa 48 žmonės, buvo pilnutėlis. Vidurdienį jau buvome lėktuve. Perskridus Tana ežerą, sustojimas Bahadur vietovėje. Čia išlipo keletas keleivių. Adis Ababą pasiekėm 2 v.p.p. ir buvom nuvežti tiesiai į “Hilton” viešbutį. Apie 3 v. gavome pietus su gerom porcijom. Atrodė, nereikės ir vakarienės. Čia visiems buvo staugmena, kai už mažą vandens buteliuką teko sumokėti po 18,90 Birr (JAV 1 doleris BIRR), kai visur kitur mokėjom po 5 BIRR. Mat ką reiškia “Hilton” – viskas tris kartus brangiau, o visi taip norėjo tame viešbutyje gyventi. Pietūs ilgai užsitęsė, nes reikėjo laukti, o čia jau buvo sutarta tuojau pradėti Adis Ababos miesto lankymą.

Būriai elgetų

Miesto išvykoje pravažiavom plačias gatves, gražias alėjas, apsidintas medžiais, kurie dabar mėlynai žydi. Gatvėse pilna žmonių. Išlipome prie St. George katedros, kur apspito elgetos, invalidai ir maži apdriškę vaikai, atkišę rankas. Moterys su mažiukais vaikais ant rankų maldavo Dievo vardu išmaldos. Nykus ir slėgantis išpūdis pracinant pro tą būrį elgetaujančių bei laukiančių išmaldos.

Atename iki katedros, prie kurios lauko sienų maldininkai priglaudę kaktas prie sienų mel-dėsi, o kunigo balsas per garsia-

Su specialia užduotimi Kanadoje

Mintys iš pasikalbėjimo su iš Lietuvos atvykusiu akademine studijom kunigu KESTUČIU RALIU

– Neseniai atvykote iš Lietuvos į Kanadą ir apsisistojote Lietuvos kankinių parapijoje Mississaugoje. Kieno paskaitintas ryžotės šiai kelionei?

– Sielovadiniam darbui minėtoje parapijoje buvau paskaitintas ir paskirtas Vilniaus arkiv. A. J. Bačkio ir išėjijos vyskupo P. Baltakio, OFM.

– Ar tai turistinė kelionė, ar susijusi su specialia užduotimi?

– Tai kelionė su specialia užduotimi, būtent talkinti šios parapijos sielovadoje ir gilinti teologinius mokslus Toronto universitete bei susipažinti su Kanados gyvenimu.

– Kiek laiko maždaug pareikalavo šios užduoties įvykdymas?

– Laikas tam tikslui nėra griežtai apribotas – tai priklausys nuo mano sveikatos, pajėgumo sielovadoje ir moksle, ypač nuo Dievo Apvaizdos. Mano užduotis yra susijusi su daugeliu dar nežinomų aplinkybių.

– Kodėl šiai užduočiai buvo pasirinkta Kanada, o ne kuris kitas kraštas?

– Pasirinkta buvo Kanada dėl to, kad susidarė galimybė derinti du dalykus – sielovadą ir studijas, apie kurias seniai svajojau. Ir kai arkiv. A. J. Bačkis pasiūlė man šią galimybę, apsi- džiaugiau ir ryžausi šiai kelionei. Be to, man smagu darbuotis išėjijos lietuvių sielovadoje.

– Ar ši kelionė užsienin yra pirmoji Jūsų gyvenime, o gal teko jau anksčiau aplankyti ir kitus kraštus?

– Prieš tai man teko lankytis Amerikoje ir Australijoje. Ten vadovavau lietuvių kolektyvams, dalyvavau jų sielovadoje.

– Ar Jūsų sielovadinis darbas parapijoje nekludys akademinė studijom?

– Manau, kad mano atveju darbas sielovadoje ne tik nekludys mano studijom, bet dargi jas papildys, pakreips jas praktine linkme.

– Lietuvoje darbotvės net keliose Lietuvos parapijose. Kas labiausiai sunkina sielovadinį darbą jose – kunigų trūkumas, lė-

šų stygius, sovietinis paveldas...?

– Kaip kunigui Lietuvoje teko darbuotis devynerius metus įvairiose vietovėse, administruoti parapijas, rūpintis medžiaginiais ir dvasiniais reikalais. Man patiko darbas su žmonėmis, ypač su jaunimu. Dirbant N. Daugėliškyje, Paringyje, Kačergiškyje teko susidurti daugiausia su vyresnio amžiaus žmonėmis, bet sekmadieniais atvykdavo jaunimo grupelės, jaunos šeimos iš kitur. Kunigų stygius palengva mažėja. Bet, antra vertus, mažos parapijos negalėtų išlaikyti kunigo, nes Lietuvoje kunigai turi pragyventi vien iš aukų už patarnavimus. Dėl to geriau sutelkti kelis kunigus didesniame centre ir iš ten aptarnauti kelias parapijas.

– Ar žmonių dalyvavimas parapijos gyvenime, ypač pamaldose, yra pakankamas, ar jautiamas tam tikras atšalimas nuo religijos?

– Žmonės tebėra išlikę sovietinis mąstymas – laikytis atokiai nuo parapijos. Dėl to sekmadienio šventimas dar daug kam atrodo sunkiai priimtinas. Taip pat žmonės ten sunkiai jungiasi į parapijos veiklą. O parapija, kaip žinome, turi būti viena šeima, kurios gyvenime visi turi aktyviai dalyvauti.

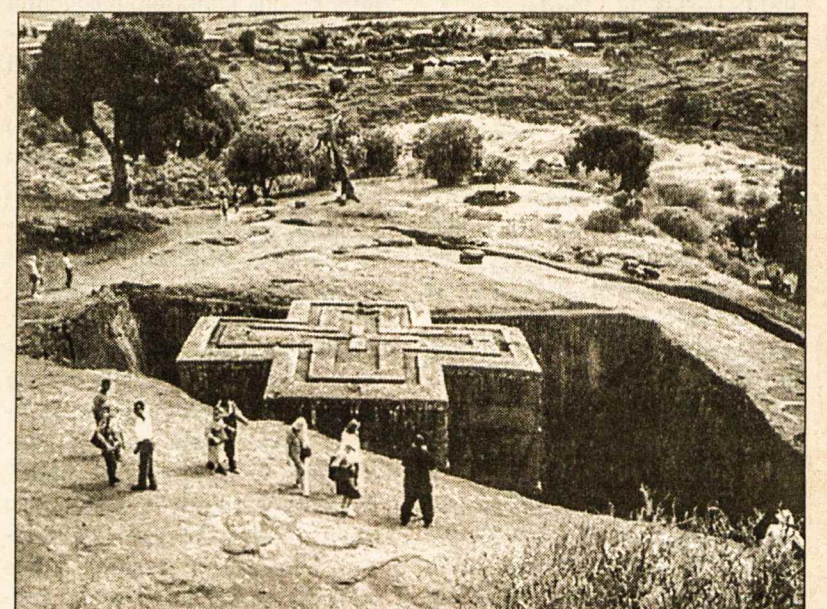
– Ar jaunimas dalyvauja parapijos gyvenime? Gal laikosi nuošaliai, nesidomėdamas nei krikščioniška, nei patriotiška auklyba?

– Norint patraukti jaunimą, reikia su juo rasti bendrą kalbą. Galui pasidžiaugti, kad Lietuvoje jaunimas vis aktyviau dalyvauja krikščioniškoje ir patriotiškoje veikloje. Jam reikia gerų pavyzdžių iš vyresnės kartos žmonių, paskatinimo reikštis parapijos gyvenime.

– Tikriausiai netruksta vargulių, ypač kaimų parapijose. Kaip sprendžiami jų pagalbos reikalai? Ar pajėgia parapijos rūpintis jų globa?

– Kai atvykau į Naująjį Daugėliški 1992 m., Lietuvai labai sunkiais laikais, buvo pradėta statyti Kačergiškyje nauja šventovė. Atrodė, kad tai ne-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Šv. Jurgio akmens šventovė iš viršaus Etiopijoje

kalbį skambėjo per visą aikštę. Etiopijos ortodoksai yra labai pamaldūs, glaudžia veidą prie šventovės sienų ar vartų ir bučiuoja. Jie turi daug panašumo ir žydus. Nevalgo kiaušienos, todėl niekur nematėm auginamų kiaušinių. Švenčia šeštadienį, o jeinant į šventovę nusiauna batų, kaip musulmonai. Laikosi berniukų apipijaušymo bei labai griežtų pasninkų: prieš Velykas 7 savaites nevalgo ne tik mėsos, bet ir pieno gaminių. To laikosi ne tik senimas, bet ir jaunimas, nes matėm kaip mūsų etiopietis vadovas dar jaunas vyras, prieš įeidamas šventovę jau prie šventoriaus vartų bučiuodavo ir gausdavo veidą prie sienos. Į katedros vidų nepatekom, todėl nematėm.

Religinis muziejus

Prie šios katedros atskiram pastate yra religinis muziejus, gražiai sutvarkytas erdvisose salėse. Daugiausia tai religiniai dalykai – monstracijos, kieli-kai, liturginiai drabužiai, karalių karūnos, karūnacijos drabužiai, karalių ir patriarchų portretai, Rusijos caro dovanota auksinė ikona ir varpas. Dvi aksominės

kėdės, ant kurių katedroje sėdėdavo imperatoriai Haile Selassie. Senasis Testamentas ranka senovišku raštu rašytas ir daug kitų dalykų. Kadangi jau buvo vėlyvas popietis ir muziejus uždarymo laikas, tai labai skubiai turėjom pereiti per sales mažai sustodami ar kai kurių dalykų visai nepastebėdami. Reikėjo džiaugtis, kad dar palaukė mūsų ir įleido į vidų.

Prie įėjimo į muziejų, apsuptys žalumynų, stovi paminklas Etiopijos ortodoksų patriarchui, kuris italų okupacijos metu buvo nužudytas, nes atsisakė Etiopijos Ortodoksų Bendriją sujungti su Roma.

Tai buvo paskutinė Etiopijos sostinėje diena ir su religinio muziejaus aplankymu programa baigėsi. “Hiltono” viešbutyje vakarienė ir pusryčiai buvo bufeto forma su labai įvairiu maisto pasirinkimu. Vakarienei paėmiam neapsižiūrėjęs sriubos, kuri buvo nepaprastai pipiruota – burna ilgai degė ir pavalgius. Rytė nieks nekėlė ir turėjom daug laisvo laiko iki 10 v., kai išvažiuojam į orauostį skrydžiui atgal į Jemną ir Kanadą. (Pabaiga)

Kaime atgimė kultūrinė veikla

Caro laikai • Pirmosios nepriklausomybės metai • Bolševikinė okupacija • Vėl nepriklausomo gyvenimo dienos • Kaimo kultūrinė veikla skaičiais • Būdinga Suvalkijos kaimo kapela • Ateities viltys ir nauja tautos karta

JONAS DAUGĖLA

Visais laikais mūsų kaimo žmonės turėjo pakelti palyginti sunkią kasdieninio gyvenimo našta. Ir tik mūsų kaimo žmonių įgimta meilė ariamajai žemei ir savom sodybom neleidė daugeliui kaimiečių palikti kaimą ir ieškoti laimės kitur. Tik jėga ir smurtu buvo įmanoma mūsų kaimiečius išplėsti iš gimtųjų sodybų.

Tačiau būdinga, kad ir pačiomis sunkiausiomis dienomis mūsų kaimuose klestėjo kultūrinis gyvenimas. Šis gyvenimas pasireiškėdavo įvairiomis skirtingomis apraiškomis. Rusijos carų vergijos metais knygnešiai gabendavo lietuviškas knygas į mūsų kaimus ir dalindavo jas dvarų baudžiauninkams. O mūsų močiutės iš atneštų lietuviškų maldaknygių prie versto mokydavo savo vaikaičius lietuviškų saldu. Mūsų visų laikų lietuviškoji inteligentija buvo kilusi iš kaimo.

Anuo metu Lietuvoje buvo uždarytos aukštosios mokyklos. Aukštojo mokslo šviesos mūsų jaunuoliai buvo priversti siekti Varšuvos, Maskvos ar Tartu universitetuose, tačiau atostogų grįždavo į gimtuosius kaimus. Jie artimai bendravo su kaimo jaunimu: skaitė jiems paskaitas, būrė į chorus ir dramos būrelius. Daržinėse bei kiojimuose buvo rengiami vaidinimai patriotinių istorinių dramų bei lengvo turinio komedijų. Vaidinimus paruošdavo studentai, bet vaidindavo daugiausia kaimiečiai.

1904 m. mūsų tauta išsikovojo lietuviškos spaudos laisvę. Prasidėjo tautinio atgimimo laikotarpis, kuris jau pasireiškė ne vien kultūrine veikla, bet ir revoliucinėmis laisvės kovų nuotakomis. Pagaliau ši kova buvo apvainikuota didžiulių tautos laimėjimų – nepriklausomybe. Per du nepriklausomo gyvenimo dešimtmečius mūsų kaimo kultūrinė veikla klestėjo klestėjo. Steigėsi įvairios jaunimo organizacijos, jos rengė įvairias kultūrines pramogas. Kaimo jaunimui organizuoti kultūrinę veiklą daug pagelbėjo mokytojai, savivaldybių tarnautojai ir kunigai. Žinoma, tai buvo mėgėjiško pobūdžio mūsų kaimo kultūrinė veikla, tačiau ji liudijo kaimo žmonių dvasinius polėkius.

Bolševikinis pavergėjas vienu smūgiu sunaikino ne tik mūsų kaimą, bet ir to kaimo žmones. Visi veikėjai buvo įkalinti, išvežti ir nužudyti. Taip buvo sunaikinta ir bet kokia kaimo kultūrinė veikla. Šiek tiek aptvarkius kolchozus, daugelyje jų

buvo įrengti Liaudies namai, tačiau juose mūsų kaimo jaunuoliai buvo priversti dainuoti Internacionala, „katiušas“ ir kitas blevyžas. Namuose buvo steigiamas komjaunimo organizacijos, kurių nariai turėjo mokytis ateizmo ir klausytis pasakaitų apie bolševizmo laimėjimus.

1990 m. atstačius nepriklausomybę, iš pat pirmųjų dienų atbudo ir mūsų kaimo kultūrinė veikla. Ją organizavo Vilniuje veikiantis Liaudies kultūros centras. Tiesa, šis centras buvo įsteigtas dar 1951 m., tačiau bolševikinės vergijos metais jis privalejo aprūpinti kolchozų skaityklas bolševikine literatūra, telkti kalbėtojus komunistinei propagandai skleisti.

Naujoji laisvos Lietuvos vyriausybė, daugiausia atskirų veikėjų pastangomis, šį centrą skubiai pertvarkė. Buvo atleisti visi „budėtojai“ ir „prižiūrėtojai“, į jų vietas paskirti 42 nauji tarnautojai, kurių tautinis nusiteikimas buvo neabejotinas. Šiuo metu šiam centrui vadovauja J. Mikutavičius.

Šitaip pertvarkytas centras nedelsdamas pradėjo atgaivinti tradicines mūsų kaimo kultūrinio gyvenimo apraiškas. Buvo perimti ir keli kolchozų Liaudies namų pastatai. Juose įrengtos skaityklos ir koncertų bei vaidinimų salės.

Šiandien beveik kiekviena me rajone yra žemės ūkio mokykla. Jų moksleiviai pirmieji įsijungė į mūsų kaimo kultūrinę veiklą. Jie gyvena išties metus mokyklų bendrabučiuose, ten ir maitinasi. Vyriausybė šioms mokykloms teikia labai ribotą paramą, bet už tai kiekvienai mokyklai yra skirtas nemažas ariamos žemės plotas. Tad moksleiviai turi patys šiuose plotuose užsiauginti pakankamai maisto gaminių. Žiemą ūkio darbai sumažėja. Moksleiviai turi daugiau laiko įsijungti į kultūrinę veiklą. Vakaraus skaitomos paskaitos ir vyksta diskusijos. Be to, beveik kiekvienoje mokykloje yra choras, šokių bei vaidinimų grupės.

Kiekvienais metais yra ruošiamos žemės ūkio mokyklų moksleivių dainų šventės. Į jas suvažiuoja tūkstančiai choristų ir tautinių šokių šokėjų. Šių švenčių programos net ir mūsų turistams, kuriems teko jas stebėti, yra palikę neužmirštamus atsiminimus.

Pastaruoju metu į mūsų kaimo mėgėjišką kultūrinę veiklą yra plačiai įsijungę ir šiaip mūsų kaimo jaunimas. Kas penkeri metai Vilniuje rengiamos dainų šventės. Į jas kasmet suvažiuoja apie 36,000 kaimo dainininkų ir šokėjų.

Geriausiais mūsų kaimo kultūrinę apimtį skaičiais yra „Varpo“ 32 nr. pavaizdavęs A. Šidlauskas. Visose šalies mokyklose veikia 648 mišrūs chorai. Juose dainuoja 20,161 dainius. Taip pat yra 200 suaugusių mišrių chorų. Jiems talkina 105 orkestrai ir 200 kaimiškos muzikos kapelų. Be to, yra 712 dramos būrelių, kuriuose vaidina 8,114 vaidintojų. Kultūros

centruose veikia 828 etnografiniai ir folkloriniai vienetai.

Šalyje veikia ir kitos kelios organizacijos, kurios puoselėja kaimo kultūrinio gyvenimo apraiškas. Jonavoje K. Federavičius yra įsteigęs „Dobilo“ dr. Jis pastebėjo, kad mūsų kaimuose yra žmonių, kurie ne tik domisi dailiaja literatūra, bet ir patys mėgsta kurti. Jis juos subūrė į Kaimo rašytojų s-gą. Ši sąjunga dabar turi 237 narius. „Dobilo“ dr-ja yra jau išleidusi per 100 šių autorių knygų – daugiausia poezijos rinkinių. Rengiamos dailiosios literatūros šventės, dr-ja leidžia „Ūkininko“ žurnalą. Paskutiniu metu šis žurnalas beveik neskiria vietos bendriesiems gyvulininkystės ar žemdirbystės klausimams. Išimtinai spausdinami kaimo rašytojų kūriniai.

Ir vyresniojo amžiaus viengėčiai yra gvyai įsijungę į kaimo kultūrinę veiklą. Gryna kraujo suvalkiečio Gr. Lazausko pagalba teko gauti įdomią ir gerai paruoštą vaizdajuostę. Joje įrašytas 2 valandų Lukšių (Šakių raj.) kaimo ansamblio koncertas. Ši ansamblių sudaro jau gerokai pagyvenę apylinkės kaimiečiai. Todėl ir ansamblių yra parinktas būdingas „neįgalųjų“ vardas. Jį suorganizavo pensininkas mokytojas St. Adomaitis.

Scenoje pasirodė 10 senesnio amžiaus dainininkų. Jos visos pasipuošusios gražiai pasiūtais drabužiais su tautiniais motyvais. Jų dainas akordeonais, armonikonoms ir styginiams palydi aštuoni muzikantai. Tai jau gerokai senesnio amžiaus vyrai, vienas net 87 metų.

Programoje dainuoja girdėtas ir žinomas senovines liaudies dainas. Jos visos yra perpintos lietuviškos ir tėvynės meilės varšomis. Tad labai širdį glosto, kai kiekvienoje dainoje girdi tėvynės, tėviškės ir gimtųjų namų prisiminimą. Miestuose tokių dainų jau netenka girdėti. Šiuo metu visoje šalyje yra 104 tokios „neįgalųjų“ žmonių kapelos.

Labai gaila, kad šiandieninė mūsų žiniasklaida labai kukliai skleidžia žinias apie kultūrinę mūsų kaimo veiklą. Išsamiai aprašomi tik Vilniuje rengiami garsieji užsienio menininkų pasirodymai. O apie kaimą daugiausia rašoma, kad jis skęsta alkoholyje. Vis prisimenama, kad dėl besaikio girtavimo siaučia plėšikavimai, žmogžudystės ir paurisui šeimų nelaimės. Tad itin malonu gauti žinias, kad mūsų kaime ir šiandien yra atgijusi ir klesti, nors ir mėgėjiška, kultūra. O dar smagiau girdėti, kad į tą kultūrinį gyvenimą yra įsijungusios masės įvairaus amžiaus kaimiečiai. Taip pat į šią kultūrinę veiklą sugrįžo bei ją kursto mūsų kaimo mokytojai ir savivaldybių tarnautojai.

Šis, šiandien vėl atgimęs, kultūrinis mūsų kaimo gyvenimas su visomis tradicinėmis apraiškomis yra lyg tas nevyntantis medis, kuris savo gyvybinėmis sultimis maitina priaugančias mūsų tautos kartas. Belieka tikėtis, kad ta naujoji karta įgyvendins mūsų sukauptas ateities gyvenimo viltis ir pagaliau mūsų gimtojoje žemėje bus įtvirtinta tautinė valstybė pilnaja šio žodžio prasme.

Poetas GINTARAS PATAČKAS, laimėjęs šiuo metu „Poezijos pavasario“ literatūrinę premiją Kaune

Kultūrinis gyvenimas tėvynėje ir išeivijoje

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Tautinė kultūra yra tautos gyvybės reiškęja, jos kultūrinės pažangos ugdytoja ir tautos dvasinių bei kūrybinių turtų aruodas. Karų, okupacijų ir vergijos patyrusi ryžtinga lietuvių tautos dalis įsitvirtino laisvuose pasaulio kraštuose ir sukūrė laisvas bei patriotiškai nusiteikusias visuomenes. Į Amerikos žemyną imigravę lietuviai, tiek Amerikoje, tiek Kanadoje, rado įsitvirtinusias lietuviškas organizacijas, parapijas, spaudą, chorą ir teatrą. Naujoji banga visa tai sustiprino, įsteigė lituanistinių mokyklų tinklą, atsteigė iš Lietuvos atsibagėtas organizacijas – ateitininkus, skautus, šaulius ir kitas, kurių veikla buvo sovietinio režimo uždrausta. Įvairios organizacijos nuolat beldėsi į didžiųjų politikų duris, reikalaujamos Baltijos valstybės nepriklausomybės ir kartu sukurdamas stiprią, kultūringą, veiklią visuomenę.

Kanadoje leidžiami keli lietuviški laikraščiai, jų tarpe populiariausias yra „Tėviškės žiburiai“, skaitomas visame plačiame pasaulyje. Amerikos Jungtinės Valstybės eina vienas labai populiarius dienraštis, keli savaitraščiai ir turiningi žurnalai, kuriuos leidžia įvairios organizacijos, nuo gydytojų sąjungos iki skautų, ateitininkų, muzikų ir kitų. Čia buvo atsteigti Europoje ar net Lietuvoje turėti meno vienetai – 1940 metais Vilniuje kompozitoriaus Alfonso Mikulskio įsteigta Čiurlionio ansamblis, Vokietijos Hanau išvietintų asmenų stovykloje įsteigtas choras „Dainava“, kuris ir šiuo metu labai sėkmingai koncertuoja įvairiose vietovėse.

„Dainavos“ stovyklavietėje nuolat organizuojami įvairūs suvažiavimai, kursai, jaunimo stovyklos, konferencijos. Visa tai vyksta gražioje gamtos aplinkoje, net ir su „Spyglio“ ežero bangėmis. Vasaros metu nebūna nei koncertų, nei vaidinimų, nes atostogų metu visi nori pailsėti gamtos prieglobstyje, o jaunimas praleidžia naudingai laiką savo organizacijų stovyklose.

Artėjant rudens sezonui, vėl skaitome skelbimus apie būsi-

mus koncertus, vaidinimus ir minėjimus. Kanadoje jau daugelį metų veikia populiariusis „Volungės“ choras, Hamiltono teatras „Aukuras“ repetuoja V. Alanto komediją „Šiapus už dangos“, Čikagos lietuvių opera, pradėjusi 43-uosius metus, planuoja „Carmen“ operos spektaklį, o klivlandiečiai nekantriai laukia Ritos Klirienės vadovaujamo choro „Exultate“ tradicinio baliaus su koncertu. Klivlando LB apylinkė planuoja tradicines lietuvių dienas.

Žodžiu, užsienio lietuvių kultūrinis gyvenimas tebežydi, nors, laikui bėgant, savo veiklą nutraukė Čiurlionio ansamblis, tautinių šokių grupė „Grandinė“, Klivlando vyrų oktetas, tačiau tikroji veiklos nutrūkimo priežastis yra ta, kad tą vienietį steigėjai, kaip Alfonsas Mikulskis, Liudas Sagys ir Rytas Babickas, iškeliauvę amžinybėn. Jaunesnės kartos muzikai stoja į darbą, kaip Rita Klirienė, taip pat Lietuvoje buvusi viena iš didžiosios dainų šventės dirigentų, „Dainavos“ broliai Polikajčiai, kanadiečiai muzikai Govečas ir Viskontienė, ir dar eilė kitų.

Įdomu patirti, kad ir tolimos Australijos lietuviai deda pastangas garsinti Lietuvos vardą ir taip pat rūpintis Lietuvoje žalojama kalba. Tasmanijos universitete veikiantis lietuvių studijų sambūris Algimanto Taškūno iniciatyva išleido „Nereikalingų smetimžodžių rinkinį“ ir anglų kalba leidžia „Lithuanian Papers“, o akademinėje srityje buvo apgintos net keturios disertacijos apie Lietuvą. Žodžiu, užsienio lietuvių kultūrinis gyvenimas nezlunga, kaip vienu metu Romualdas Ozolas buvo viešai paskelbęs. Savaimę suprantama, abipusis bendradarbiavimas, dainininkų ir teatro žmonių sąveika yra labai naudingi ir reikalingi, juo labiau, kad jau kelionės tarp Lietuvos ir kitų kraštų yra nevaržomos. Svarbu žinoti, kad užsienio lietuvių gyvenimo detalės buvo nežinomos okupuotai tautai, tai ir kultūrinį ryšių sustiprinimas bei darnus bendradarbiavimas yra reikalingi ir naudingi, tarsi savotiškas susipažinimas, suartėjimas ir abipusės pagarbos bei meilės išraiška.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

„Lietuvių balsas“, Čikagoje leidžiamas lietuvių dvisavaitinis laikraštis, skelbia bet kurio žanro literatūrinių kūrinių konkursą apie Lietuvos partizanų kovas už tėvynę ir tremtinių kančias skaudžiausiu mūsų tautos istorijos metu. Paskutinė kūrinių išsiuntimo data – 1999 m. birželio 15 d. Kūrinius siųsti adresu: „Lietuvių balsas“ (konkursas), 2624 West, 71st St., Chicago, IL 60629 – 2004, U.S.A. Konkurse dalyvauti kviečiami rašytojai, gyvenantys išeivijoje ir Lietuvoje. Kūrinys turi būti parašytas mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašytas slaplyvardžiu. Tas pats slaplyvardis turi būti užrašytas ant atskiro užlipinto voko, kuriame turi būti įdėta autoriaus vardas ir pavardė, adresas, telefono numeris ir, jei turima, fakso numeris. Tik laimėjusio rašytojo vokus bus atplėstas. Nepremijuoti kūriniai grąžinami tik autoriams prašant jų adresu. Vertinimo komisija: Danutė Bindokienė, Stasė Petersonienė, Vytautas Volentas, Petronas Šventickas, dr. Vilius Užtupas. Sprendimas daromas paprasta balsų dauguma. Konkursą rengėjas premijuotus kūrinius turi teisę išleisti atskiromis knygomis. Premijų įteikimas įvyks lietuvių literatūros šventėje Čikagoje. Skiriamos dvi premijos: I-oji \$5,000, mecenatas viena lietuvių organizacija; II-oji \$3,000, mecenatas dr. Jonas Adomavičius.

Birutė Pūkelevičiūtė, aktorė, rašytoja, režisierė, daugeliui lietuvių išeivijoje bei Lietuvoje žinoma, o Kanados lietuviams montrealiečiams artima lietuviško grožio žodžio kūrėja ir puoselėtoja, kaip rašo „Dienovidis“ nr. 30, gimtadienio proga buvo pakviesta savo kūrinius skaityti surengtame savo vardo vakare Rašytojų klube, Vilniuje rugpjūčio 12 d. V. Kaladytė straipsnyje, paliustruotame viena to vakaro nuotrauka, rašo, kad „rašytojos skaitomiems tekstams akompanavo gitaristas Algimantas Pauliukevičius.“ Rašytoja išleidusi 15 knygų. Kai kurios čia trumpai paminėtos. Kiek plačiau sustota prie 1952 m. Toronte išleistų „Metgių“, poezijos, atšauriai išeivių sutiktos knygos, kuri buvo pavadinta „pradidžiomyje, pralenkiančia laiką.“ Literatūros kritikė A. Peluritytė klausytojams apie tą knygą paliko porą įžvalgų. Vakaro pabaigoje B. Pūkelevičiūtė kalbėjo apie vaikams skirtą kūrybą. Geriausius linkeėjimus viešniai suaktyvininkė pareiškė Rašytojų sąjungos atstovas G. Liniauskas, perjuosė ją juosta, o visi sugiedojo „Ilgiausią metų“.

Pirmąjį koncertą vilniečiams surengė naujasis Ievos Sipaitytės styginių kvartetas. Jį yra sudarę Gintaro Rinkevičiaus vadovaujamo Lietuvos simfoninio orkestro jaunieji muzikantai: vadovė Ieva Sipaitytė (I smuikas), Eglė Jurašiūnaitė (II smuikas), Robertas Bliškevičius (altas) ir Darius Stabinskas (violončelė).

Vilniuje besibaigiant septynių dienų natūralistinės tapybos parodomis, kuriose dalyvavo 13 dailininkų iš Lietuvos, Lenkijos, Gudijos, Vokietijos, Anglijos ir Prancūzijos, rugpjūčio 7 d. rotušėje buvo atidaryta garsaus dailininko Chaimo Soutine (1894-1943) darbų paroda. Ta proga seimo narys Emanuelis Zingeris pranešė, kad padedant Lietuvos ir Prancūzijos vyriausybėms, remiant Europos tarybą, Vilniuje įsteigtas išsklaidytų mažų kultūrų institutas, kuris 2004-2005 m. Vilniuje rengs parodą „Lietuvos žydai išeiviai Prancūzijoje“. Vienas jų kaip tik ir yra dail. Ch. Soutine, gimęs Gudijoje. Tėvo siuvelyje buvo numatytas mokytis batsiuvio amato, bet jaunuolis nuo pat mažens siekė meno pasaulio. Mokėsi Minske ir Vilniuje. Gavęs finansinės paramos, 1913 m. įstojo į meno mokyklą Paryžiuje ir tenai gyvendamas pradėjo garsėti, nors iš savo kūrybos pats labai daug reikalaujavo ir į viešumą per daug nesiveržė. Įdomu ir tai, kad jo požiūriu joks kūrinys nėra baigtas. Siekdamas meninės tobulybės savo ekspresionistiniais darbais kaip retesnis kūrėjas buvo tinkamai įvertintas tik po mirties. Šios Vilniuje vykusios sudėtinės parodos dalyviai paliko kiekvienas po vieną darbą Lietuvai, aplankę Kauną, Trakus, Rumšiškes, domėjosi kolegų dirbtuvėmis. Renginį organizavo dail. Aleksandras Vozbina.

Mindaugas Bartninkas sudarė ir leidyklą „Eugrimas“ šiemet išleido 448 psl. apimties knygą „Antanas Maceina – Mintys, apmąstymai“. Apie ją rašo „Lietuvos aidas“ rugpjūčio 28 d. laidoje. Manoma, kad knyga padėsianti skaitytojams, neturintiems specialaus filosofinio pasirušimo, lengviau suprasti A. Maceinos minčių bei apmąstymų pasaulį. Primenama, kad dauguma filosofo raštų išleista prieškarinio nepriklausomojo Lietuvoje ir išeivijoje, ir kad, kaip sakoma, A. Maceina yra lengviau skaityti negu suprasti. Mat jis buvo ne tik filosofas, bet ir poetas. O tai atsiliepia jo raštuose. J. Brazaitis savo laiku pastebėjęs, kad mėginimas aiškintis A. Maceinos žodžius tiesiogine prasme gali lengvai suklaidinti. Taipgi aiškumui dažnai kliudantiesi filosofo pastangos argumentuoti problema ištraukomis bei citatomis kitų autoritetų. Šioje knygoje norėta glaustai paryškinti jo paties mintis, pateikti skaitytojų tų minčių interpretaciją.

Poeto Stasio Santvaro, mirusio prieš 7 metus, Lietuvoje leidžiamos viena po kitos pomirtinės knygos. Poetas 1998 m. gegužės 27 d. būtų jau buvęs 96 m. amžiaus. Liko tik jo gausūs raštai ir nemažas būrys kūrybos gerbėjų.

Vilniaus „Arkos“ dailės galerija surengė vilniečių skulptorių parodą „Mažoji plastika-97“. Šioje parodoje dalyvavo 33 įvairios kartos skulptoriai, jai pristatę po tris kūrinius, atitinkančius mažosios plastikos reikalavimus. Parodos lankytojai turėjo progą pamatyti Petro Aleksandravičiaus, Konstantino Bogdono, Juozo Kėdainio, Leono Žuklio, Vytauto Šerio, Stasio Kuzmos, Tamaros Janovos bei daugelio kitų žinomų kūrėjų darbų.

„Naujasis židynis – Aidai“, išleidęs š. m. gegužės-birželio numerį, laikinai sustabdė leidybą. Apie tai skaitytojams liepos 20 d. raštu laišku praneša žurnalo vyr. redaktorius Petras Kimbrys. Pasak jo, šiuo metu stengiamasi surinkti lėšų naujam numeriui išleisti, bet žurnalas negalės išsilaikyti be didesnės spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo paramos. Laiške pabrėžiama, kad komunistinės okupacijos laikais įsteigti kultūros leidiniai iš fondo gaunantys daugiau pagalbos. Laiške kreipiamasi į skaitytojus prašant pareikšti prezidentui ir vyriausybės vadovui savo susirūpinimą dėl žurnalo likimo. „Lietuvos aidas“ š. m. rugpjūčio 13 laidoje apie žurnalo leidybos sustabdymą padėjo parinkęs straipsniui antraštę „Naujasis židynis – nepaigeidautinas kultūros žurnalas Lietuvoje?“ Straipsnyje pranešama, kad žurnalo redakcijos vadovybė kreipėsi pagalbos į prezidentą Valdą Adamkų. Ten pat nurodoma, kad lėšas žiniasklaidai skiriantis fondas buvęs naudingas LDDP valdžiai, kad galėtų atsirišti nuo kritikos ir atsakomybės už spaudos ateitį. Rugšėjo pradžioje ELTA pranešė, kad prezidentas V. Adamkus pritarantis visų kultūros žurnalo išsilaikymui ir prašo vyriausybę ieškoti būdų, kad galima būtų padėti ir „Naujam židiniui – Aidams“.

Tasai žurnalas, sakykume, simbolinė Lietuvos ir jos išeivių jungtis, iškilusi atkovoti nepriklausomybę paskelbus, nėra koks naujųjų laikų kūdikis. Abu šiuos ilgai gyvavusius žurnalus jau drąsiai gali apibūdinti kultūros bei raštijos istorikai. Šia proga tik prisimintina: „Židynis“, mėnesinis ir pagrindinis nepriklausomos Lietuvos katalikų žurnalas buvo įsteigtas 1924 m. gruodžio mėn. Redagavo V. Mykolaitis-Putinas, vėliau St. Šalkauskis, dr. Pr. Mantvydas, dr. I. Skrupskelis. Žurnalas buvo sutelkęs didelį būrį gerų bendradarbių, ir tai ne vien tik iš katalikų veikėjų tarpo. „Aidai“, dr. V. Bieliausko įsteigti Vokietijos Miunchene 1944 m. gruodžio mėn., pradžioje buvo pavadinti informaciniu leidiniu, vėliau tapo stipriu ir populiariu kultūros žurnalu išeivijoje, iš Vokietijos perkelti į JAV ir jau 1949 m. radusiu pastovią pastogę lietuvių prancūkonų globoje. Leidyboje ir redagavime minimi darbuotojai: dr. V. Bieliauskas, K. Bradūnas, J. Sakevičius, J. Grinius, P. Jūrkus, J. Girmis, G. Gaučys, kun. L. Andriekus, OFM, Ant. Vaičiulaitis ir kt. Snk.

ALBERTAS SKYRELIS, Lietuva

Eugenijai

Atsiųsk man laišką paskutini,
Aš laukiu jo seniai seniai.
Nugrims mėnulis į šaltinį,
Nustos dundėje traukiniai.

Atplauks pavasaris negyvas –
Krūtinę plėčys ir draskys,
Tik mielas pasakos motyvas
Primins tavas žalsvas akis.

Man baugu apie tai pagalvoti.
Nujautimai rimti nerimti:
Aš einu į pažįstamą stotį –
Bilietai link tavęs išpirkti.

Ir tada, nuo nelaimės apkvaitės,
Slampinėsiu pamilta gatvė –
Vėl skausmingai ilgėsiuos mergaitės,
Taip labai panašios į tave.

Nereikia nei skausmo, nei ašarų,
Nutilis žingsnių aidas gatvė.
Darsyk pasigersiu pavasariu,
Darsyk apkabinsiu tave.

Bus pačios saldžiausios minutės,
Nors viskam juk lemia išnykti.

Beliks vien troškimas pasiutęs –
Kažkur kažkada susitikti.

Epigramos

Laistymo vaisiai
Laistome gimusį, laistom numirusį,
Lašas po lašo... Kaip kas išmano.
Velniskai drėgna daros planetoj,
Nebeįsivengsim antrojo tvano...

Nespėjo persitvarkyti
Kokia žiauri nūnai tikrovė!
Buvai didžiulis tarp mažų.
Ir šit – pastūmė jau nuo lovio –
Likai tik kiaušė su stažu...

Išvada
Dėl gudrumo debatų netešim.
Viską įveikė žodžiais dailiais.
Na, o būtimei dar protingesnis,
Jei kitų nelaikytum kvailiais...

Poetui
Galva nuo sielvarto sutino...
O juk seniai pačiam sakiau:
Išgerk tablete aspirin –
Literatūrai bus sveikiau.

Vaizdas iš Pasaulio lietuvių dainų šventės ansamblių vakaro, įvykusio Kalnų parke Vilniuje 1998 m. vasarą. Nuotr. Ed. Šulaičio

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 58 milijonus dolerių

MOKA už:	IMA už:
90-179 d. term. ind.....4.25%	Asmeninės paskolas nuo.....8.00%
180-364 d. term. ind.....4.50%	Sutarties paskolas nuo.....8.00%
1 metų term. indėlius.....5.00%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu.....7.15%
2 metų term. indėlius.....5.00%	2 metų.....7.25%
3 metų term. indėlius.....5.00%	3 metų.....7.25%
4 metų term. indėlius.....5.00%	4 metų.....7.25%
5 metų term. indėlius.....5.25%	5 metų.....7.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.....4.50%	Su keičiamu nuosimčiu.....6.55%
1 metų GIC-met. palūk.....5.00%	
2 metų GIC-met. palūk.....5.25%	
3 metų GIC-met. palūk.....5.25%	
4 metų GIC-met. palūk.....5.25%	
5 metų GIC-met. palūk.....5.50%	
RRSP, RRIF ir OHOSP.....3.50%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.....5.00%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.....5.25%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.....5.25%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.....5.25%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.....5.30%	
Taupomąją sąskaitą.....2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.75%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir keliolius čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC-PLUS" kortelė**
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Dviračiais aplink pasaulį išvažiavo keturi lietuviai, šiuo metu keliaujantys kažkur JAV vakariniu pakraščiu. V. Kapočiaus nuotrauka iš dešinės: SIGITAS KUČAS, GODA ČIPLYTĖ, EDUARDAS ŽIČYS ir GEDIMINAS VASILIAUSKAS

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
nės organizacijos, o taip pat provincijų ir federacinę valdžią. Konkurencija stipendijoms gauti yra nemaža: apie 10 prašymų kiekvienai. Otava ir provincijos taip pat parūpina studentams ir paskolas, kurias baigus mokslą tektų grąžinti. Apskaičiuojama, kad metinės studento išlaidos Kanadoje yra maždaug 11,000 dolerių (apie 6,000, jei gyvena namie), o Ontario studentų pasakolų vidurkis siekia 7,000 dolerių. Nuo kitų metų įsigalios federacinis \$2.5 milijono "Tūkstantmečio fondas", kuris paskirstys metines \$3,000 stipendijas 100,000 studentų, kas turėtų palengvinti studentų vargus.

Toronto policija gaus du sraigtasparnius. Pusės metų 1 milijoną dolerių kainuosiąs bandomasis projektas parodys, ar tai padės policijai gaudyti nusikaltėlius. Ypač tikimasi, kad naudojant sraigtasparnius sumažės nusikaltėlių automobilių vejojimas. Nuo 1996 metų policija vijosi, kartais dideliu greičiu, automobilius apie 500 kartų, ir 42% tų gaudynių pasibaigė avarijomis. Jei sraigtasparnių nauda bus šiuo projektu įrodyta, planuojama juos samdyti, nes tuo būdu būtų sutaupyta daugiau kaip \$5 milijonų perkimo išlaidų, o jų naudojimas abiem atvejais kainuotų tiek pat, apie \$2 milijonus per metus.

Mississauga gyventojų skaičiumi pralenkė Vankuverį ir dabar yra šeštas didžiausias Kanados miestas.

Skautų veikla

• Kanados rajono skautų-čių vadovai-ės, sk. vyčiai, vyr. skautės j. budžiai-gintarės, skautininkai-kės spalio 3 d., 3.30 v.p.p. Prisikėlimo par. parodų salėje minės 50 metų skautiškos veiklos sukaktį ir 80 metų nuo lietuvių skautų įsteigimo Vilniuje. Šioje popietėje dalyvaus ir LSS vadovybė. Bus vietovių pranešimai, pokalbiai, prisiminimai, sueiga, užbaigai kavutė. Uniforma nebūtina. Dalyvausime visi-sos.

• Spalio 4 d., 9.30 v.r. Lietuvos kankinių šventovėje iškilmingos Mišios. Visi skautai-tės uniformuoti su vėliavomis susirinks padėkoti Kūrėjui, kad per 50 m. Kanadoje leido sėkmingai veikti ir paprašyti, kad veikla tęstųsi ir toliau. Po Mišių Anapilio salėje – iškilminga sueiga. Joje dalyvaus LSS-gos pirm. v.s. B. Banaitienė ir Bostono, seserijos VS v.s. fil. R. Penčilytė iš Čikagos ir brolijos VS pav. v.s. R. Otto iš Montrealio. Šia sueiga "Rambyno" ir "Šatrijos" tūntai pradės žiemos sezono veiklą. Su sveikinimais, specialia programa bus paminėtos sukaktys. Kviečiami tėvai; rėmėjai, skautų bičiuliai šioje iškilmingoje dalyvauti. F.M.

• Jei žmonės kalbėtų tik apie dalykus, kuriuos jie supranta, be-matant pasaulyje viešpatautų tylą (kiniečių priežodis)

dos miestas su 545 tūkstančiais gyventojų. Pirmi penki yra Torontas (2.3 milijono), Montrealis (1.01 mil.), Kalgaris (0.77 mil.), Vinipegas (0.62 mil.) ir Edmontonas (0.62 mil.).

Ontario vynuogių derlius šį sezoną bus mažesnis, bet geresnės kokybės. Vynuogės šią savaitę prisirpo maždaug trim savaitėm anksčiau, yra saldesnės, bet nelabai sultingos. Niagaros pusiasalyje tikimasi surinkti maždaug tiek pat kiek ir pernai, daugiau kaip 32,000 metrinų tonų vynuogių.

Toronte žadama atidaryti "Autoshare" klubą, kurio nariai dalintųsi bendrų automobilių naudojimu. Steigėja Liz Reynolds pradės kukliai: jau turi suregistravusi 20 narių, nupirks pradžiai 3 automobilius, kurie bus laikomi aptarnaujamame rajone netoli požeminio stočių. Nariai turės įmokėti \$500 grąžinamą užstatą, mokės \$10 per mėnesį administraciniais reikalams, o naudojimosi kainos numatomos \$1.50 per valandą arba \$15 per dieną plius \$0.25 už kilometrą. Jokių mokesčių už draudą, mechaninę priežiūrą bei benzina nebūs. Manoma, kad mieste gyvenantieji mieliau pasirinks šį klubą, negu nuosavą automobilio išlaikymą, kuris paprastai kainuoja daugiau kaip \$6,000 per metus. Tokie klubai jau veikia Montrealyje "CommunAuto" vardu, Kvebeko mieste, Vankuveryje ir Viktorijoje, B.C. Europoje jie žymiai labiau paplitę. Vien Šveicarijoje toks klubas turi 20,000 narių, 1,000 automobilių 600 vietų.

Kanados ligininių skelbiama krizė, kad pacientai turi labai ilgai laukti gydytojų rekomenduotų operacijų, pasirodo, nevisai teisinga. Federaciniais pinigais (\$150,000) paremta studija parodė, kad laukimo periodai yra apie 20 ar 30-čiu procentų perdėti, greičiausiai protestuojant dėl sveikatos biudžeto sumažinimo ar panašių interesų. CMA (Kanados medicinos draugijos) pirmininkas, dr. Victor Dirnfeld, pripažįsta, kad nėra tinkamų standartų ir todėl sunku nustatyti laukimo periodą nuo gydytojo rekomendacijos iki chirurgo atlikto operacijos. Atrodo, kad ateityje gali prireikti antros brangios studijos, kad teisingai išmokyti nustatyti laukimo vidurkius. G.K.

Toronto skautų šeimų stovyklautojai Romovus stovyklavietėje 1998 metų vasarą
Nuotr. L. Paulionytės

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus) vakarus
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
* Kelionės į Lietuvą * Kelionės į šiltes kraštas * Draudą *
* Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
* Dokumentų vertimą * Išskirtimų sutvarkymą ir išsiuntimą *
* Didelės nuolaidas dažnai keliaujantiems *
* Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas *
Kreipkitės visomis darbo dienomis
TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

Sportas

Veiklos žinios

Europos jaunimo (iki 20 m.) rankinio pirmenybėse Lietuvos merginos laimėjo antrą vietą. Grupės lemiamose rungtynėse lietuvaitės įveikė ispanes 23:16 ir savo grupėje laimėjo pirmą vietą. Baiginiame peržaidime lietuvaitės pralaimėjo rumunėms 33:24 ir laimėjo sidabro medalį. Pirmenybės vyko Slovakijoje ir jose dalyvavo 12 Europos merginų rinkinių.

Tarptautinė irklavimo federacija nusprendė, kad pasaulio jaunimo pirmenybės 2002 metais vyks Trakuose. Tais pačiais metais suaugusiųjų pirmenybės vyks Ispanijoje.

Alytuje neseniai pasibaigė tarptautinis krepšinio turnyras, kuriame vietinė "Alita" laimėjo pirmą vietą. Alytaus krepšininkai laimėjo prieš Kijevą 91:71, Rygą 91:76 ir Maskvos Spartaką 95:86. Geriausiu turnyro žaidėju buvo pripažintas "Alitos" krepšininkas Arūnas Grigas.

Romas Ubartas Lenkijoje vykusiose Europos policininkų lengv. atletikos pirmenybėse disko metime laimėjo pirmą vietą, nusiviedęs diską 61:47 m. Pirmenybės dalyvavo 295 sportininkai iš 24 šalių.

Lina Labanauskaitė Kopenhagoje vykusiose Europos jaunimo (iki 20 m.) kulkinio šaudymo pirmenybėse laimėjo aukso medalį. Baiginiame šaudymo varžybose taip pat dalyvavo kaunietė Vaida Masalskytė, kuri užėmė septintą vietą. Lietuvos merginų komanda, kurią sudarė L. Labanauskaitė, V. Masalskytė ir D. Jurėlytė užėmė penktą vietą. Iš viso baiginiame šaudyme dalyvavo 41 šaulė. A. S.

JUOZAS STANKEVIČIUS

Auksiniai irklai

Tokia antraštė John Dunford paskelbė "Dundas Star News" (1998.IX.9) straipsnį apie lietuvių irklautoją Juozą Stankevičių ir jo komandą, kuri "Royal Canadian Henley" varžybose St. Catharines, Ont. laimėjo aukso medalius dvejetose ir ketveto grupių rungtyse, didžiausios tokios rūšies Šiaurės Amerikoje.

J. Stankevičius, 20 m. Viktorijos universiteto, B. C. inžinerijos studentas, šią vasarą buvo suorganizavęs 23 irklautojų komandą, kuri atstovavo Kanadai vykusiose tarptautinėse varžybose Graikijoje. Straipsnyje nurodoma, kad J. Stankevičius sportiniu irklavimu susidomėjo būdamas gimnazistu St. Mary's mokykloje. Bandęs įvairius sportus, bet panoręs ko nors kitniško. Gerai atsiliepia apie savo trenerį Tony Carr, dėkoja tėvams Juozui ir Viti, kurie jam padėjo tapti irklautoju. Dabartinis jo siekis – pasiruošti ir dalyvauti ateinančioje pasaulinėje olimpiadoje.

Tinklinio turnyras

Klivlando LSK "Žaibo" pranešimu, spalio 3, šeštadienį Kirtland, OH rengiamos mišrių komandų tinklinio varžybos. Pradžią – 9 val. ryto. Komandą sudaro 6 žaidėjai, iš kurių aiktėje turi būti ne mažiau kaip dvi moterys arba du vyrai. Registruotis iki rugsėjo 25 d. šiuo adresu: P. Stungys, 277 East 197th St., Euclid, OH 44119. Tel 216 486-7329 (namų), 216 692-5918 (darbo), faksas: 216 481-6064. Sporto klubams platesnė informacija išsiuntinėta.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 109 milijonus dolerių

MOKA:	IMA:
4.25% už 30-89 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo.....8.00%
4.25% už 90-179 dienų term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
4.50% už 180-364 dienų term. indėlius	1 metų.....7.15%
4.75% už 1 m. term. indėlius	2 metų.....7.25%
5.00% už 2 m. term. indėlius	3 metų.....7.25%
5.00% už 3 m. term. indėlius	4 metų.....7.25%
5.00% už 4 m. term. indėlius	5 metų.....7.25%
5.25% už 5 m. term. indėlius	
4.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
5.00% už 1 m. GIC invest. pažym.	
5.25% už 2 m. GIC invest. pažym.	
5.25% už 3 m. GIC invest. pažym.	
5.25% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.50% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.50% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
5.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
5.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
5.25% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
5.25% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
5.50% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.50% už OHOSP (variable rate)	
2.00% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.	
4.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

su keičiamu nuosimčiu.....6.55%

Duodame:
- asmenines paskolas iki \$250,000;
- mortgicijus iki 95% įkainoto turto;
- riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir komercinius mortgicijus

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir keliolės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaujama keliolės drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų.
Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigų (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

ANTANAS GENYS
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošime lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road (tarp Eglinton ir St. Clair), Toronto, Ontario M6N 3P7

Queen Travel International Ltd
133 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!
Į LIETUVĄ KELIONĖS paruošiu ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių. Geriausios kainos šiuo metu yra skrendant AIR CANADA ir LIETUVOS AVIALINIJOS bendrai sudarytomis trasomis per Paryžių, Londoną arba Frankfurtą.
Spalio 9 ruošiam 12 dienų kelionę į Kaliforniją, Arizoną, Nevadą – \$1750.00
Lapkričio 5 – 12 dienų į Šventąją Žemę – \$1999.00

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – kelionės sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau EXPRESS paštu. Asmeniškai su manimi susitikti QUEEN TRAVEL įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 v.r. ir 5 v.v. arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. Reikalui esant atvažiuoju į jūsų namus.
Rugsėjo 13-30 d.d. atostogauju. Skubiais keliolės reikalais skambinkite Marijai aukščiau nurodytu telefonu.

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsiėmiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBO DIENAS JŲŠŲ GIMINĖS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKEIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
Taisau ir įvedu
• Centrinės šildymo ir A/C sistemos • Skalbimo mašinas, džiovintuvus
• Oro drėkintuvus (Humidifiers) • Indų plovimo mašinas, viryklas
• Šaldymo sistemos, šaldytuvus
Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronto
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392
Taisau senas ir įvedu naujas:
• ELEKTROS INSTALIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS
Taisau visų rūšių
• ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
• DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS
Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJĄ
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8X 2X3

ROYAL LEPAGE

Jeį norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliaviene
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Gavęs "Associate Broker" leidimą, dabar galėsiu dar geriau patarnauti savo tautiečiams. Dėl sąžiningo ir profesinio patarnavimo parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybes prašau skambinti

TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
Tel. 416 769-1616; namų 416 231-4937; nešiojamas 416 879-4937; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A9, 100 metrų į rytus nuo Toronto pensininkų klubo "Vilnius Manor".
NEMOKAMAS namų įvertinimas

“Žodis tarp mūsų”

Katalikų bendruomenė “Gyvieji akmenys” Lietuvoje pradėjo leisti naują žurnalą “Žodis tarp mūsų” (populiarius JAV leidžiamą žurnalą “The Word Among Us” vertimas). Tai kiekvienos dienos Šventojo Rašto skaitiniai, papildyti mediacijomis ir straipsniais. Leidinys padės ne tik evangelizuoti, bet ir dvasiškai atskirtiems asmenims, grupelėms, parapijoms augti.

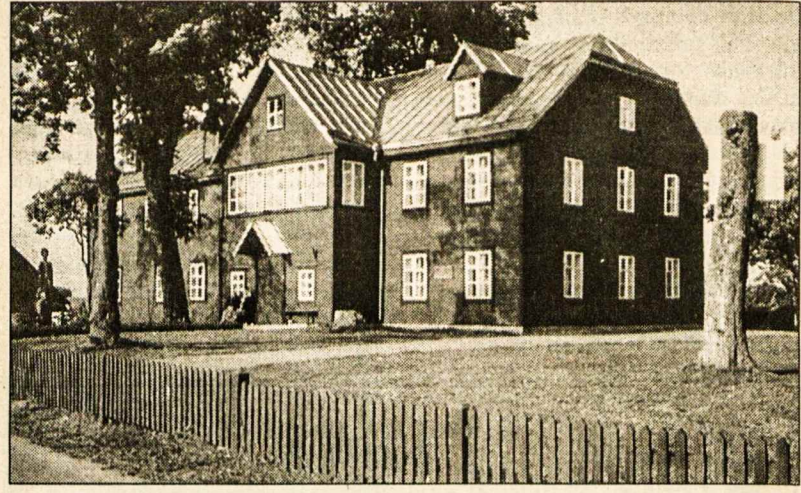
Štai ką sako apie tą žurnalą Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius:

“Prieš jūsų akis – labai reikalingas leidinys, kurio iki šiol mums trūko. Dabarties žmonės dažnai panirę į materializmą ir gyvenimo prasmės ieško prabangoje ar hedonizme. Mąstantys žmonės suvokia tikrųjų vertybių svarbą, todėl jie ieško ke-

lių aukštesniam ir gilesniam dvasingumui pasiekti. Jeigu tu esi vienas tu, kurie nori kopti į dvasinio gyvenimo aukštumas, imk į rankas šį leidinį ir kasdien po mažą gabalėlį skaityk. Mokykis gyventi taip, kaip suprasi maldos apsvaistę skaitytus žodžius.

Labai džiaugiuosi visais, prisidėjusiais prie šio leidinio pirmųjų žingsnių, ir laiminu jo tolimesnę kelią. Laiminu visus, kurie šį leidinį remia, skaitys ir mokysis būti šviesiais Bažnyčios žiburiais.

JAV ir Kanadoje “Žodis tarp mūsų” galima užsisakyti per Vinčą Kolyčių, 86 Glenholme Ave., Toronto, Ont., M6H 3B1, Canada. Prenumerata: JAV \$25, Kanadoje \$35. Galima užsakyti giminėms Lietuvoje – \$10 JAV arba \$15 Kan. Inf.

Naujojo Daugėlišio (Vilniaus arkivyskupija) parapijiniai globos namai, pastatyti kun. KESTUČIO RALIO rūpesčiu. Juose gyvena 17 našlaičių ir 13 senelių

Su specialia užduotimi...

(Atkelta iš 6-to psl.)

įmanomas dalykas. Teko patirti ne vieną bemiegę naktį sprendžiant problemą, kaip užbaigti tą statybą. Nepaisant visų sunkumų šventovė buvo užbaigta per pusantį metų su Dievo ir gerų žmonių pagalba.

Kai baigiau Kačergiskės šventovės statybą, reikėjo pasirūpinti varguoliais N. Daugėliškyje. Ten buvo sena apgruvis klebonija. Vilniaus arkiv. A. J. Bačkis sako: “Statyk parapijos globos namus”. Taip ir padariau: nugrioviau senąją pastatą ir per pusantį metų pastatiau Šv. Kazimiero vardo globos namus. Tam tikslui aukėjo paskiri asmenys, vietinė bei rajono valdžia, “Caritas” organizacija. 1995 m. tie namai buvo pašventinti arkiv. A. J. Bačkio.

Zinoma, neužtenka pastatyti – reikia tuos globos namus išlaikyti. Reikėjo pasirūpinti viskuo. Dabar tuose globos namuose gyvena 17 našlaičių ir 13 senelių, aprūpintų pastoge,

duona ir šiluma. Tai didelė mano šeimyna, kuria ir toliau reikia rūpintis. Be to, reikia remti Igalios rajone 6 šeimose gyvenančius našlaičius.

Prie to labdaringo darbo prisidėjo ir prisidės jauni kunigai, kilę iš N. Daugėlišio parapijos. Jie man tenai besidarbuojant įstojo kunigų seminariją. Jų du jau kunigauja, o trečias bus išventintas po N. Metų. Jie atostogų metu talkindavo parapijoje ir globos namuose.

– Ar numatote, kad akademinės studijos Kanadoje bus naudingos Jūsų ateities darbuose?

– Tikriausiai akademinės mano studijos Toronte bei sielovadinis darbas naujoje aplinkoje mane dvasiškai praturtins ir paruoš būsima veiklai Lietuvoje.

– Belieka palinkėti geriausios sėkmės įgyvendinti savo užduotį ir prisidėti prie kirkštoniškos pagalbos varguoliams Lietuvoje.

Lenkų ir lietuvių kooperatyvai

Toronto lenkų visuomenė jau kuris laikas rodo didelį nepasitenkinimą savo Šv. Stanislovo ir Šv. Kazimiero parapijų kredito kooperatyvu. Esą kooperatyvo vadovai nesugeba šeiminkauti. Pavyzdį, kaip reikia tvarkytis Toronto lenkų laikraštis “Nowy Kurier” š.m. rugsėjo 1-15 d. laidoje nurodo Toronto lietuvių kooperatyvą “Parama”. Pagal 1998 m. birželio mėn. statistiką “Paramos” aktyvai buvo \$106,923,000., o lenkų kredito kooperatyvo \$246,265,000. “Parama” turi 5,775 narius, o lenkų kooperatyvas 37,494. Iš šio palyginimo aiškėja, kad “Paramos” finansiniai ištekliai yra 2,5 kartų mažesni, o narių ji turi apie 6 kartus mažiau negu mūsų kredito kooperatyvas. O dabar nekilnojamojo turto paskolos: “Paramos” atviros paskolos su keičiamu nuosimčiu 5.65%, o mūsų kooperatyvo – 7%. Uždaros paskolos metams “Paramos” 6.30%, o mūsų kredito kooperatyve – 6.50%. Uždaros paskolos 5 metams “Paramos” 6.70%, mūsų – 6.95%. Be to, lietuvių “Parama” neima jokių mokesčių už čekius, sąskaitų apmokėjimus už elektrą ir pan., perlaikų ir kelionės čekių patarnavimus. Iš šio palyginimo galima padaryti išvadą, kad žymiai mažesnis kredito kooperatyvas sugeba patarnauti, kad jo paslaugų pasiūlymai yra labiau patraukūs negu mūsų kredito kooperatyvo.

Daugelio objektų straips

nių apie Lietuvą autorius Z. Ponarskis toje pačioje “NK” laidoje rašo: Naudojau Lietuvių muziejaus-archyvo Mississaugoje kredito kooperatyvą. Malonaus muziejaus vedėjos dr. Rasos Mažeikaitės patarnavimo dėka galėjau pamatyti nuotraukas ir kitą medžiagą. Čia noriu jai padėkoti.”

Jeigu autorius pasidomėtų Toronto Priskelimo parapijos kredito kooperatyvu, dar labiau nustebtų – mažesnio masto kooperatyvas teikia tokius pat patarnavimus nariams. J.B.

Toronto Lietuvių Namų bazaro, įvykusio liepos 11 d., darbuotojai. Pirmoje eilėje Aldona Dargytė-Byszkiewicz, Aldona Skilandžiūnienė, Eugenija Gincauskienė; antroje eilėje – muzikantai – Mindaugas Gabrys, Juozas Balaišis, Valdas Ramanauskas

Lietuvos skautų sąjungos tautinės stovyklos atidaryme atitinkamą kalbą pasakė Kauno arkivyskupas metropolitas S. TAMKEVIČIUS 1998 m. liepos pabaigoje

Kapinėse, kur gyvena egiptiečiai

K. ASTRAVAS

Kairo didmiestyje yra du didžiuliai mirusiųjų miestai-kapinės. Vienas jų yra į rytus nuo piramidų, daug kur aprašytas, 3-4000 metų senumo. Kitas, jau mūsų eros, yra pietiniame Kairo priemiestyje. Šis nekropolis, 700 metų senumo, buvo mameliukų įsteigtas, kai jie valdė Kairą 1250-1517 metais.

Mameliukai, Vidurio Azijos-Turkmenistano gyventojai, sugaudyti ir kaip vergai atgabenti į Egiptą, buvo auklėjami islamiškai. Kurie tiko į mameliukų gvardiją, po sunkaus ir fanatiško karinio lavinimo buvo priimami į karišką luomą kaip to laiko aršiausi kariai.

Mameliukų pulkai, XIV š. padarė galą į Europą ir Egiptą besiveržiančiom mongolų hordom. Įsigalėję mameliukų sultonai pasigrobė Egipto valdžią ir pradėjo pamėgdžioti Egipto faraonus. Kaip faraonams pridera, šalia egiptietiškių kapinių įsteigė savas, bet labai skirtingos architektūros, kuriose atsispyrė Turkmenistano stepių dvasia. Jų kapai-mauzoliejai, priklausomai nuo mirusiojo rango ir turto, buvo su musulmoniškos architektūros skliautais, šalia trykštanciais fontanais, prabangiomis mečetėmis, religinėmis mokyklomis, gyvenamomis patalpomis (bendrabučiais), kuriose gyveno musulmonų mistikai-sufiai ar kitokie filosofai, perėmę misticizmą iš persų ar indiečių.

Apžiūrėjęs mameliukų statytas senąsias mečetes ir kitas istorines įžymybes, patekau į senąją egiptietiškių mirusiųjų miesto dalį, 2000 metų senumo. Egiptiečiai nuo senų laikų, taip pat ir mameliukai bei vėlesnių laikų gyventojai savo mirusius laiko pagarboje. Turtingi egiptiečiai, pagal savo išgales, mirusiuosius laidojo mauzolijose, ciliniai piliečiai – duobėse, ant kurių supildavo antkapius.

Seni egiptietiški mauzoliejai yra iš granito, apie 10 metrų aukščio ir padalinti į kelis aukštus. Mameliukų mauzoliejai, kaip staiga iškilusio didikų karinio luomo be jokių tradicijų, yra pastatyti iš smiltainio akmenis, stilingi; tarp jų matėsi net iš medžio, apie 500 metų senumo, nes sausas Egipto klimatas neleidžia medžiui pūti.

Saulėi besileidžiant už horizonto, vakaro prieblanda pakeitė patekėjusio mėnulio pilnatį, apšviestas kapines. Egipte paprastai tarp pilnos dienos šviesos ir tamsos yra tik kelių minučių skirtumas. Mane apėmė keistas baimės jausmas... juk čia gali būti plėšikų...

Akims pripratus prie sidabri- nės mėnulio šviesos, pamačiau, kad čia žmonės, lyg miesto senamiestyje, gyvena mauzolijose, tuščiose kapinių aikštelėse palapinėse. Vėliau iš spaudos sužinojau, kad ne šimtai, bet dešimtys tūkstančių įvairių socialinių sluoksnių, amatų ar išsilavinimo Kairo žmonių gyvena kapinėse, nes čia visur yra didelis butų trūkumas. Kai kurių gyvena jau 3 ar 4-ta generacija. Dabar, kaip tik mieste pasibaigus darbui, šis kapinių rajonas pasidarė gyvas, lyg milžiniškas skruzdėlynas. Teko matyti apgyvendintą mauzoliejų su 1930 metų mirusio laidotuvių data.

Panašiai, kaip ir Kairo didmiestis, šis mirusiųjų miestas yra pilnas kontrastų. Kai kurie mauzoliejai, ypač senųjų egiptietiškių, yra paversti kelių aukštų gyvenamomis patalpomis su patogumais, geras baldais, net automobiliais stovinčiais prie įėjimų angų. Bet daugumas gyventojų, turinčių gausias šeimas, neturi jokių patogumų, gyvena dideliame mauzoliejaus mirusio “poilsio” kambaryje, miega ant senų nudėvėtų marmuro grindų, pasitęsę žolį matracus ar palmių šakas. Jų vaikai laksto basi, prausiami sezoninio lietaus gal du kartus per metus.

Mačiau sėdime kvartale mauzoliejus su įvesta elektra, telefonu, vandentiekio ir kanalizacija. Šiuokšlynų ir atmatų Kairo mieste nėra, nes viskas yra sunaudojama: maisto liekanos, daržovių atmatos, popierius, metalinės

konservų dėžutės.

Kur esu? – klausiu pats save, lyg lunatikas, busdamas iš miego. Pamatęs šviesą, sklindančią nuo židinio, sustojau prie mauzoliejaus angos. Aplink ugnį, sukurta ant granito antkapio, tupinėjo 10 įvairaus amžiaus vaikų, stebėdami beverdantį ryžių puodą. Į mano pasisveikinimą “Salem aleikum”, viduramžis egiptietis atsakė angliškai. Kai paklausiau kelių krypties ir ar nėra čia plėšikų, nusijuokė man paaiškino: “Nespręsk apie mus matydamas kur mes gyvenam, bet kaip gyvenam ir kas per žmonės esame. Daug žmonių gyvena palociuose ir nėra laimingi. Mes turime pastogę, vietą atsigulti, užsidirbam maistui ir išmaitinam šeimą. Tai ko mums daugiau reikia? Plėšikų čia nėra, nes čia gyvena padorūs žmonės iš savo kasdieninio uždarbio...”

Palinkėjęs jiems “Mia sala-ma”, skubiai žengiau kapinių gatve ir po 10 minučių buvau už mirusiųjų miesto ribų.

Pasiekęs viešbutį, nusimau-džiau ir kirtau į lovą. Ši kelionė per mirusiųjų miestą padarė man neišdildomą įspūdį. Per kelias kartas šie egiptiečiai ne tik neprarado, bet ir išugdė gilų žmoniškumo jausmą, ko daugumai trūksta šio kontinento gyventojams. Ši išvyka buvo man gera žmogiškumo pamoka, kuri paliko pėdsakus likusiai mano gyvenimo daliai, kaip Mahatma Ghandi sakė, buvo “experience with truth”.

TORONTONT

Tillsonburgo-Delhi ūkininkų klubas “Tėviškės žiburiams” atsiuntė \$78.49 auką. Leidėjai dėkoja už paramą mūsų spaudai.

A. a. Kazimierui Simaičiui mirus, užjausdama žmoną Ele-ną ir šeimą, M. Biekšienė “Tėviškės žiburiams” aukėjo \$20.

A. a. Algirdui Grajauskui mirus, užjausdama žmoną Eugeniją ir šeimą, M. Biekšienė “Tėviškės žiburiams” aukėjo \$20.

A. a. dr. Anicetai Matulionienei mirus, užjausdama dr. Juditą Čuplinskienę ir šeimą, M. Biekšienė “Tėviškės žiburiams” aukėjo \$20.

A. a. Jadvygai Mikalauskienėi atsisakyti su šiuo pasauliu, užjausdama dukterį Aldoną Balčiūnienę su šeimą, Kazė ir Eugenijus Kalasauskai “Tėviškės žiburiams” aukėjo \$30.

A. a. Jono Sadausko 12-kos metų mirties atminimui, žmona B. Sadauskienė ir vaikai “Tėviškės žiburiams” aukėjo \$50.

A. a. Kazimiero Mankausko 30-ties metų mirties atminimui, žmona K. Mankauskienė ir dukros B. Sadauskienė ir A. Falikauskienė “Tėviškės žiburiams” aukėjo \$50.

A. a. Algirdo Jagėlos 3-jų metų mirties prisiminimui Adolfiną Jagėlienę “Tėviškės žiburiams” aukėjo \$100.

A. a. dr. Anicetai Matulionienei mirus, reikšdama gilią užuojautą jos dukrai dr. Juditai Čuplinskienėi, Joana Kaunaitė “Tėviškės žiburiams” aukėjo \$100.

Knygų rišykla “SAMOGITIA” meniškai įrašo knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 532-5893
Nemokamas namų įvertinimas

RUBY REAL ESTATE LTD.
27 John Street (2nd Floor),
Toronto (Weston), Ont. M9N 1J4
♦ MLS skelbimas
♦ Komisas 3½%
♦ Toronto Real Estate Board narys
Victor Rudinskas, Broker Tel.: 416 249-7829

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: 905 271-7171
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių Namus)
Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)
Telefonas
2373 Bloor Street West **416 763-5677**
(Prie Jane St.)

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.
Tel. 416 240-0594
27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)
Lengvai pasiekiamas autobusu
nr. 79 (Scarlett Road) nuo
Runnymede požeminio stoties.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST. W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

CMD INSURANCE SERVICES INC.
Dėl visų rūšių draudos, taip pat naujos automobilų ir namų draudos bei jau apdraustų automobilų ir namų draudos reikalais kreiptis į Rimą Drešerienę; dėl visų komercinių draudų – į Ričardą Drešerį.
1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8
Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
FAX 905 624-8238
CMD Insurance Services Inc.
Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Rick Drešerį
Tel. 416 233-3334
DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas – greitas ir tikslus!
V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA-INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

DŽIAUGSMINGAI SUTINKANT Lietuvos kankinių parapijos 70-metį, į jos krikščioniškos-tautinės veiklos, šviesaus religinio gyvenimo, gausių gerųjų darbų margaspalvę juostą įrašytini šie žodžiai: "Ačiū už visuomet ištiesią pagalbą ranką tiems, kurie svetimosse padangėse ieškojo lietuviškų namų". Parapiją nuoširdžiai sveikina, visokeriopos sėkmės linki ir už ilgametę globą dėkoja –

"Tėviškės žiburiai"

TORONTO

Anapilio žinios

– Rugsėjo 27, sekmadienį, šviesime savo parapijos gyvavimo 70 m. sukaktį. Tą dieną Kanados lietuvių muziejaus-archyvo patalpose vyks mūsų parapijos įvairius įvykius vaizduojanti nuotraukų paroda. Prieš iškilmingąsias pamaldas, 2.30 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje bus religinis koncertas. Iškilmingos Mišios, atnašaujamos vysk. Pauliaus Baltakio, OFM, ir suvažiavusių kunigų, bus 3 val. po pietų. Mišių metu bus švenčinama parapijos vėliava. Po Mišių bus einama į Šv. Jono lietuvių kapines ir Kryžių kalnelyje bus švenčinamas mūsų parapijos sukaktinis kryžius bei mel-džiamasi prie a.a. kun. Petro Ažubalio kapo. 5 v.p.p. Anapilio salėje vyks tradicinė parapijos vakarienė, pradedama koncertu. Bilietai į vakarienę jau platinami sekmadieniais parapijos salėje. Juos taipgi galima kitomis dienomis užsisakyti pas R. Celejewską tel. 416 231-8832. Bilietų kainos: suaugusiems – \$20, jaunuoliams nuo 10 iki 15 m. amžiaus – \$10, vaikams iki 10 m. amžiaus – nemokamai.

– Parapijos sukaktinis leidinys, kuriame apžvelgiama parapijos praeitis, jau bus pardavinėjamas ateinančių sekmadienį po rytinių Mišių Anapilio knygynė, o po iškilmingųjų popietinių šventės Mišių – Anapilio salės prieglobė. Leidinio kaina \$10.

– Anapilio autobusėlis parapijos šventės popietinėms pamaldoms maldininkus paims nuo Islington požeminių traukinių stoties 2 v.p.p. ir atgal nuo Anapilio parvės po parapijos vakarienės.

– Spalio 3, šeštadienį, 6 v.v. Prisikėlimo parapijos salėje įvyks Lietuvos partizanų kvinteto "Girių aidas" koncertas. Spalio 4, sekmadienį, jie svečiuosis mūsų parapijoje ir giedos 9.30 v.r. Mišiose Lietuvos kankinių šventovėje.

– Vaikų chorėlis "Angeliukai" parapijos septyniadšimtmečio proga pradėjo giesmių ir šokių, kuris bus baigtas rugsėjo mėnesį. Turimų santaujų ne užteks padengti numatomus išlaidoms. Todėl jie kreipiasi į visus, prašydami paramos. Paaugūsių \$100 ar daugiau bus įrašomi į mecenatų sąrašą. Norintys gauti už aukas atleidimą nuo valstybinių mokesčių, prašomi čekius išrašyti parapijos vardu su nurodymu, kad tai "Angeliukams".

– Mišių rugsėjo 26, šeštadienį, Delhi Šv. Kazimieriaus šventovėje 6 v.v. už a.a. Oną Jakimavičienę. Mišios rugsėjo 27, sekmadienį: Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.r. už a.a. Viktorą Dailidę; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10 v.r. už a.a. Aldoną Kryžauskienę.

Išganytojo parapijos žinios

– Pamaldos šį sekmadienį 9.30 v. ryto. Nuo spalio mėn. 4, sekmadieniais pamaldos prasidės 9.45 v. ryto. Šv. Komunija dalinama kiekvieną pirmą mėnesio sekmadienį. Sekmadienio mokykla vaikams vyksta kiekvieną antrą ir ketvirtą mėnesio sekmadienį. Visi tėveliai skatinami rūpintis vaikų krikščionišku auklėjimu ir atvesti juos į sekmadienio mokyklą kiekvieną kartą.

– Moterų draugijos ruošiami Padėkos šventės pietūs įvyks spalio mėn. 18 d. po maldų Lietuvių Namų patalpose 12 v. Bilietus bus galima įsigyti sekmadienį, rugsėjo mėn. 27.

– Visais sielovados reikalais prašome skambinti par. klebonui: 905 270-3723. Parapijos tarybos pirmininko telefonas yra 905 274-3529.

Šv. Jono lietuvių kapinėms auکوjo: \$100 – M. A. Pranevičiai; \$50 – A. Langas.

PRIE ANAPILIO išnuomojamas trijų miegamųjų naujai atremontuotas namas. Teirautis Anapilio raštineje tel. 905 277-1270.

SPRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

LIETUVOS KANKINIŲ ŠVENTĖ

Anapilio parapijos 70 metų gyvavimo sukaktis
1998 m. rugsėjo 27, sekmadienį

- ◆ 2.30 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje RELIGINIS KONCERTAS
- ◆ 3 v.p.p. Mišios, atnašaujamos vysk. P. Baltakio, OFM, ir suvažiavusių kunigų
- ◆ Po Mišių bus einama į Šv. Jono lietuvių kapines –
 - Kryžių kalnelyje sukaktinio kryžiaus šventinimas
 - Malda prie a.a. kun. Petro Ažubalio kapo
- ◆ 5 v.p.p. koncertas ir vaišės Anapilio salėje
- ◆ Kanados lietuvių muziejuje-archyve PARAPIJOS NUOTRAUKŲ PARODA

Bilietai į vaišes gaunami sekmadieniais po Mišių Anapilyje ir pas R. Celejewską tel. 416 231-8832.

Maloniai kviečia visus dalyvauti – Anapilio parapijos taryba

Maloniai kviečiame Jus dalyvauti Lietuvos operos ir baletto teatro solisto

VYTAUTO JUOZAPAIČIO (baritonas) ir pianistės NIJOLĖS RALYTĖS koncerte

"Už aukštųjų kalnelių..."

1998 m. spalio 4, sekmadienį

Prisikėlimo parapijos salėje, 1021 College Str., Toronto, Ont.

Vaišės – 6 v.v.; koncertas – 7 v.v.; po koncerto kavutė

Vietos numeruotos. Bilietai užsakomi pas Algį Nausėdą, tel. 416 231-1423 arba sekmadieniais Prisikėlimo parapijos salėje. Bilietų kainos: \$25 ir \$20.

Koncertą rengia Prisikėlimo parapijos persikėlimo vajuos koordinacinis komitetas

Pasaulio Mažosios Lietuvos rezistencijos sąjūdžio ir Pasaulio Mažosios Lietuvos fondo visuotiniai susirinkimai įvyks š.m. rugsėjo 26-27 d. d. Toronto, Lietuvių Namuose. Šeštadienio programa prasideda registracija 8.30 val., po to bendras susirinkimas. 10 val. prof. Jono Dainausko paskaita tema "Mažoji Lietuva – nuo amžių lietuvių žemė". Prof. Dainauskas yra vienas iš keleto gyvų Klaipėdos atvadavimo dalyvių. Po pietų 1 val. – MLF visuotinis susirinkimas. Programoje pranešimai ir naujos valdybos rinkimai. Susirinkimų metu bus galima įsigyti MLF leidinių. Sekmadienį, 2.30 v.p.p. įvyks Mažosios Lietuvos fondo Vyduo premijos įteikimas. Laureatai dr. M. Purvinas ir architektė Marija Purvinienė kalbės apie Mažosios Lietuvos architektūrą ir rodyt skaidres. Baigsiame kavutę ir pabendrau. Visi kviečiami atsilankyti į suvažiavimą.

Rengėjai

Maironio mokyklos žinios

– Nauji mokslo metai sėkmingai pradėti, nuosirdžiai sveikiname nauji mokytojai ir padėjėjai, prisijungę prie lietuviško švietimo darbo.

– Spalio 3 d. įvyks mokslo metų pradžios susikauptimas, kuriame su trumpa programa dalyvaus partizanų dainos vienetas "Girių aidas".

– Spalio 10 d. nebus pamokų, nes yra Padėkos savaitgalis.

– Dar neužsiregistravusieji prašomi nedelsiant prisistatyti mokyklos administracijai.

Muziejaus-archyvo žinios

– Muziejaus-archyvo valdyba sveikina Lietuvos kankinių parapiją 70-mečio proga ir linki jai dar daug metų gyvoti. Jubiliejų minint muziejuje yra surengta didelė Šv. Jono Kr. – Lietuvos kankinių parapijos apžvalginė paroda. Kviečiame visus į aplankyti sekmadieniais 10.30-11 v.r. ir 12-8 v.p.p. ar pirmadieniais 1-8 v.p.p.

Buvusio "Tėviškės žiburių" redaktoriaus istoriko Adolfo Šapokos vardu pavadinta Utenos gimnazija, kurioje (tada dar tik progimnazijoje) velionis redaktorius mokyto. "Tė" redakcija pasiekė tos gimnazijos leidžiamas iliustruotas laikraščius "Paupėja". Tarp kitų žinių pranešime "Triumfo A. Šapokos gimnazija" paskelbtas sąrašas iškilnių mokinių, dalyvavusių mokslo olimpiadoje.

Brangaus sūnaus a.a. Leonardo Žilvyčio 7 metų mirties prisiminimui tėvai Alina ir Kazys Žilvyčiai "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$100.

A. a. Vandai Majauskienei po ilgos ir sunkios ligos baigus žemišką kelionę, nuosirdžiai užjaušdama jos vyrą Stasį, sūnus ir dukrą su šeimos, Igno ir Paulinos Genių šeima, Sault Ste. Marie, Ont., vietoje gėlių "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$25.

HAMILTONO Lietuvių pensininkų namams "Rambynas" reikalingas administratorius. Teirautis: 8 v.r.-12 v.p.p., nuo pirmadienio iki penktadienio imtinai. Tel. 905 526-8281.

Toronto lietuvių tautinių šokių ansamblis

"ATŽALYNAS"

pradeda savo veiklą. Šokėjų registracija, nuo 4 metų amžiaus įvyks

1998 m. rugsėjo 29, antradienį, 7 v.v.

Toronto Lietuvių Namuose

Dėl informacijų galima kreiptis į Vidą tel. 416 621-8671 ir Danutę tel. 905 949-8657

"Kovotojų už Lietuvos laisvę dainos"

koncertas

kurį atliks Lietuvos partizanų kvintetas "Girių aidas"

1998 m. spalio 3, šeštadienį, 6 v.p.p.

Toronto Prisikėlimo parapijos didžiojoje salėje.

Dainuoja: Vytautas Balsys, Antanas Lukša, Antanas Paulavičius, Vladas Šiukšta ir Valstybinės operos sol. Vincentas Kuprys. Akompanuoja Lietuvos konservatorijos doc. Milita Kuprienė. Tėnebūna pamiršti Lietuvos laisvės kovotojai, nusipelnę ne tik pagarbos, bet ir paramos. Kviečiame pasiklausyti dainuojančių partizanų. Koncerto pajamos skiriamos Lietuvos partizanų globos fondui, remiančiam išlikusius ir paramos reikalingus partizanus.

Rengėjai

Įėjimas \$10 asmeniui

"Tėviškės žiburių" leidėjai (Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"), norėdami patirti kaip galima būtų geriau aptarnauti skaitytojus ir nustatyti gaires atečiai, paruošė apklausos anketą skaitytojams ir visiems kitiems, kurie domisi šio savitraščio ateitimi. Apklausa atspausdinta šiame "Tė" numeryje 5-6 psl. Anketa prašoma užpildyti lietuviškai arba angliškai, pareikšti savo nuomonę atsakant į klausimus. Anketos nereikia pasirašyti. Kurie nori gauti ar atsakyti elektroniniu paštu, prašomi palikti žinutę "Tė" adresu: tevizib@path.com.com, mes Jums ją pasiūsiame. Gražinti anketa galima asmeniškai arba paštu į "Tė", įstaiga, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON, L5C 1T3, taip pat į Prisikėlimo parapijos bei "Paramos" kredito kooperatyvuose specialiai tam padėtas "Tė" dėžutes iki š.m. lapkričio 1 d.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausių statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiamo stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

KLB krašto tarybos vyr. rinkimų komisija

SIŪLOMAS DARBAS lietuviškai kalbančiam asmeniui arba porai, kurie kartu gyventų ir prižiūrėtų 85 metų amžiaus asmenį netoli Londono, Ont. Duodamas pilnas išlaikymas. Galima naudotis automobiliu. Teirautis skambinant (paliekant tel. įrašus) Algii Oakvileje 905 845-7511 arba 905 827-1772; ar Daliai Londone, Ont. 519 644-1235; 519 432-2111; 519 432-3920.

MONTREAL

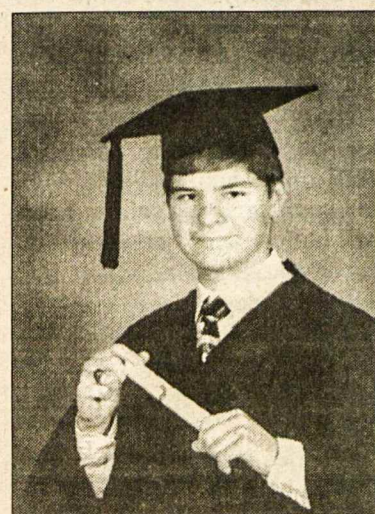
Aušros Vartų šventovėje spalio 4 d., 11 val. Mišios bus skirtos jaunimui. Mišių skaitinius atliks vaikų tėveliai, vaikai atneš aukas ir "Aušros" moterų dainos vienetas giedos, muz. Aleksandriui Stankevičiui priitarant vargonais. Tikimasi, kad tokios pamaldos vyks kiekvieno mėnesio pirmąjį sekmadienį.

KLB moterų dr-jos Montrealio skyrus šaukia viešą susirinkimą spalio 4 d. po 11 val. Mišių seselį namuose. Susirinkimo metu Antanas Keblys rodytys praeitą vasarą Lietuvoje vykusios Dainų šventės vaizdajuostę. Į susirinkimą kviečiama ir visuomenė.

Tradicinės ateitininkų sen-draugijų stovyklos Kennebunkpore, Me., baigiamajame koncerte rugpjūčio 21 d. programą ir vėl atliko montrealietė solistė Gina Čapkauskienė ir solistė Angelė Kiaušaitė. Joms atitinkamai akompanavo pianistai dr. Saulius E. Cibas ir Esther Frances. Jų pasirinkta programa buvo gana įvairi – pradedant liaudies dainomis ir baigiant lietuvių bei tarptautinių kompozitorių kūriniams. Porą dalykų abi solistės atliko duetu. Publikai jų dainavimas patiko – buvo iššauktos du kartus padainuoti dar daugiau. Jos pakviestos čia dainuoti ir kitais metais.

Aušros Vartų šventovėje sekmadieniais Mišios ir toliau pasilieka dvejose – 8.30 ir 11 val.

Kun. Kazimieras Ambrašas, SJ, lanko parapijiečius ir prašo iš anksto susitarti dėl datos. B. S.

JUOZAS PIEČAITIS,

Reginos ir a.a. Juozo sūnus, 17 m. amžiaus, sėkmingai baigė Verduno katalikąją vidurinę mokyklą. Rugsėjo 13 d. per atestatų įteikimą abiturientams jis gavo premijas už šešių mokslo sričių aukščiausius pažymius ir Generalinio gubernatoriaus medalį už aukščiausią bendrą pažymį. Visų abiturientų vardu savo kalboje dėkojo mokytojams, tėvams ir draugams, pažymėdamas, kad iš penkerių metų vidurinės mokyklos kurso trejus /1994-97/ metus mokėsi J. Jablonskio gimnazijoje Kaune, kur tuo laiku gyveno su tėvais. Dabar studijuoja tiksluosius mokslus Vanier kolegijoje, Montrealyje. B. S.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

\$50 - S. Gotceitas; \$48 - A. Ambraška; \$33 - Č. V. Obarskas; \$20 - Poetės Marijos Aukštaitės centras, A. Petrauskas; \$16 - O. Macijauskas; \$13 - J. Pakalka; \$10 - A. Gačionis, B. Kondratas; \$8 - K. Keciūrius, B. Zemaitis, L. Kasperavičius, V. Žurauskas; \$5 - S. Pabrinkis; \$3 - K. Deksnys, J. Venckus.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$55 - J. Asipavičius; \$52 - D. Mitkienė, A. Ambraška, O. Skerius, J. Grauzinis, Z. Malo, V. Petrusis, V. Gražulis, J. Katkauskas, A. Dombra, V. Šerksnis, B. Jacka, J. Jonaitis, dr. R. Karka, M. Leparskas, V. Anelauskas, A. Samsonas, E. Puodžiukas, E. Kazlauskas, V. Kleiza, P. Markušis, A. Povilaitis, K. Meškauskas, O. Yčas, S. Markus. \$50 - P. Sakalauskas, S. Štūkys, S. Pociulis, J. Motiekaitis, L. Urbonas, P. Dunderas, F. Lazauskas, J. Zenkevičius.

Rėmėjo už dvejus metus atsiuntė: P. Užbalis.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius staliaus, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonias kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

DĖMESIO BUVUSIEJI PAPILĖNISKIAI! Papildęs kultūros namams yra reikalingas kapitalinis remontas. Vietinės pajėgos negali užtikrintai suteikti lėšų tam projektui užbaigti. Būtų gerai, kad buvusieji papildiniskiai galėtų prisidėti prie remonto išlaidų padengimo pabaigimui. Tie namai yra labai svarbus kultūrinis židinys Papilės miestelio bei Papilės apylinkių gyventojams. Paramą siūsti auką įrašant į einamąją valiutinę sąskaitą Nr. 1116098 Lietuvos taupomojo banko Mažeikių skyriaus Papilės poskyryje. Aukų siuntimo adresas: Papilės seniūnijos remimo fondas, J. Basanavičiaus g. 23, 5456 Papilė, Akmenės rajonas.

Garbės prenumeratą atsiuntė: \$100 - G. Stonkus; \$65 - L. Dagys, A. Grigaitis; \$62 - J. Daugėla, V. Platt, J. Janulaitis, S. Marijošius, O. Vindašius, P. Ažuolas, S. Dargis, J. Palsys, V. Šlenys, D. Rocca, S. Gotceitas, dr. V. Gotceitas, A. Raulinaitis; \$60 - B. Barisas, K. Rulys.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką.

PARDUODAMAS namas Nidoje, Skambinti Navickienei tel. 011 3705952981 arba 01137059 52871.

REIKALINGAS darbuotojas su patirtimi remonto statybinei bendrovei. Tel. (pager) 416 530-3007. Prašom palikti pranešimą.

• Jau taip gyvenime esti – jei žmogus negalvoja apie laimę ar nelaimę, o tik stengiasi stropiai atlikti savo pareigą, laimė ateina savaime, nors žmogui prisieina gyvenimo vargę ir neturte. (Humboldt)

Neužmirškime spaudos

Išskiliaujantiems į amžinybę kyla klausimas, kam palikti savo santapus. Neužmirškina, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 49 metų sulaukę "Tėviškės žiburių" – plačios apimties savaitraščio. Rašydami savo testamentus, neužmirškite ir jo. Išskiliauja tautiečiai ir anapus vienas po kito, o "Tėviškės žiburiai" lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis didesnis paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas "Tėviškės žiburiams" bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: "Tėviškės žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3, Canada.

"Tė" leidėjai

DĖL PAŠTO VĖLAVIMŲ galima skųstis skambinant 416 979-8822 arba 1-800-267-1177. Palikti adresą su pašto kodu. Kuo daugiau bus užregistruota adresų, kuriems vėluojasi laiško pristatymas, tuo bus atkreiptas didesnis dėmesys.